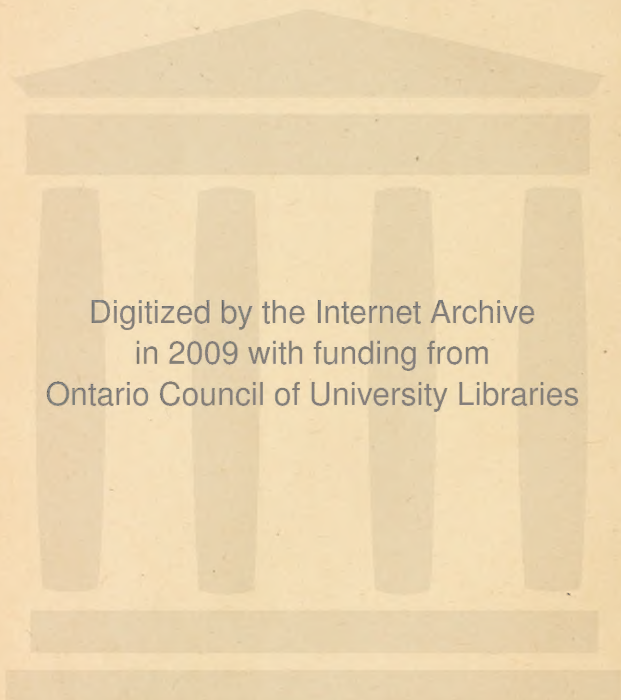

علی سیدی

دفتر غلطات

لسان عثمانیده مستعمل اولوب مرور سنین و اعوام و یا استعمال عوام ایله مواضع اصلیه‌سندن انحراف ایتدیرلمش (۱۵۰۰) قدر غلط کلماتك اصل و منشاء و صحیحلرینی و آیروجه (۷۰۰) ه قریب الفاظ متشابهه و مترادفه‌نك معناجه اولان فرقلرینی کوسترر .

غلط مشهور فصیح مهجوردن اولادر

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ۱۶ صفر سنه ۳۲۴ وفی ۲۸ مارت سنه ۳۲۲ تاریخ و ۱۸۵۴/۱۵ نومرولی رخصتنامه‌سنی حائزدر

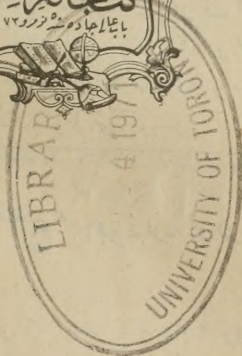
درسعادت

مطبعهٔ کتبخانهٔ جهان

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۳

۱۳۲۴

کتبخانهٔ جهان

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO

مقدمه

لسانك قاعده‌دن دكل، بالعكس قاعده‌نك لساندن تولد ايلديكنه واقف اولانلرجه معلومدركه: اسلوب افاده‌نك، شيوهٔ بيانك اوغراديغى تبدلاتده، لسانك نواميس تدريجيه‌يه تابع اوله‌رق ـ وارديغى سويهٔ تكملاتده انسانلرك، دها دوغريسى قصد والتزام شخصينك هيچ بر دخل وتأثيرى يوقدر.

بو احوالى توليد و ايجاب ايدن مؤثر معنوى — ذراتدن كراته قدر بتون موجودات ماديه‌يى مشمول احكامى ايليان — قانون تكاملدر.

مثلا: صرف عثمانى ديبوركه:

« برى عربى، ديكرى فارسى اوله‌رق ايكى كلمه‌دن — عربى ويا فارسى قاعده‌سنه توفيقاً — تركيب اضافى

وَتوصیفی تشکیل اولنه‌بیلور. لکن بری ترکی دیکری عربی وَیا فارسی، یاخود ایکیسی‌ده ترکی اولان ایکی کلمه بربرینه — قاعدهٔ عربیه وَفارسیه اوزره — مضاف، مضاف الیه، صفت، موصوف اوله‌ماز.»

اشته بو؛ بر دستور واجب الرعایه‌در. بونی کیم وضع ایلمشدر؟

بو سؤاله قارشی شخص نامنه کیمسه کوستریله‌مز. چونکه: شخص طرفندن لسانه دائر وضع اولنان قاعده‌لر مسامع قبول عامه‌ده جای استقرار بوله‌ماز.

تاریخ ادبیاتمزی لایقیله تدقیق ایدنلر؛ بو وَامثالی قاعده‌لرك، دستورلرك مقتضای محیط وزماندن متولد اولدیغنه مطلعدرلر.

وَینه صرفمز بزه دیورکه:

«اولنده اسماء اعداددن بری بولنان اسم موصوفك

نهايتنه ادات جمع اولان (لر) علاوه ايديله‌مز.»

اشته بر قاعده دها! بو قاعده‌نك واضع ومنشأنى تحرى‌يه شتاب ايده‌جك اولور ايسه‌ك پيش نظر تتبعمزده ايلك تجلى ايده‌جك شيئك شيوهٔ لسانمز اوله‌جغنه شبهه ايديله‌مز.

بو دقيقه‌لردن خبردار اولميانلر قواعد و اساليبه برر نظريهٔ كيفيه نظريله باقه‌رق آهنك و اساليب حقنده‌كى قوانين موضوعه‌يه مخالفت ايتمك ايسترلر ايسه‌ده فكرلرى دوغرى دكلدر.

ينه تكرار ايده‌لم كه: شيوه، قاعده ديديكمز شيئلر؛ مشيمهٔ طبيعت لساندن تولد ايلمش اولدقلرى جهتله شخصه، طبعه، اختلاف ذوقه كوره تبدل شائبه‌سندن مصوندرلر.

واقعا غلط مشهورك فصيح مهجوردن اولى اولديغى

وَ بالفرض المزده ﴿بیـله‌زیك﴾ کلمه‌سی موجود ایکن
ارتق بونك اصلی اولان ﴿بیلك یوزوکی﴾ تعبیرینی استعماله
وَ یا ﴿انتقاد﴾ کبی، ﴿احتساس﴾ کبی کلماتك عربی قامو-
سـلرنده موجود اولمدیغنه باقه‌رق — لسـان ادبیمزك
محتاج اولدیغی بویله الفـاظی ابطاله یلتنمك عبثه اشتغال
دیمك اوله‌جغی درکار وَ هله اسـتعمال عمومی یه داخل
اوله‌رق سـنه‌لردن بری تعمم و تأسس ایتمش کلمـات
و ترکیبات غیر صحیحه‌نك فصیحلریله، اصللریله استبدالنه
قولایلقله امکان بولنه‌میه‌جغی امر اشکار ایسه‌ده هرکس
کندی لسـان مادرزادینك اسـاس و ماهیاتنی، قواعد
و نظریاتنی، الفاظك منشـاء اعتباریله اولان کیفیـاتنی
بیلمکه، هانکی کلمه‌لره، ترکیبلره صحیح، هانکیلرینه غیر
صحیح دیمك لازمکله‌جکنی اوکرنمکه مجبور وَ مع هذا:
ارباب قلم — غلطات مشهوره صره‌سنه کچن برلفظك،

بر ترکیبك — خطا اولا یغنی بیلمك شرطیله آهنك عمومی‌یه تبعاً استعمالنده معذور اولدیغندن بونلری تعیین و ارائه ایده‌جك آثاره اولان احتیاج قطعی درجه‌سی وارستهٔ ایضاحدر.

شو احتیاجی تقدیر ایدنلر؛ بو یولده اثر تحریر و تلفیقنده‌کی مشکلاتی‌ده تصدیق و تسلیم ایلیه‌جکاری جهتله آکا دائر اطالهٔ مقاله حاجت کوریله‌مدی. یالکز بو وادیٔ مهم و مشکلده (حسن نیتی) رهبر و ارباب تقدیر وانصافك مروتلرینی سپر اتخاذ ایدرك — کمال عجزمله — بو نقصان اثری وجوده کتیرده‌مکه بونك جبر و اکمالی اساتیذهٔ کرامك اصحاب اقتدار واهتمامك همت و عنایتنه مفوضدر.

خلاصهٔ مقصد ناچیزانه‌م؛ سایهٔ معارف پیرایهٔ حضرت خلافتپناهیده رهین رتبهٔ کمال اولان کتبخانهٔ ملیمزه

عاجزانه بر اثر اتحافندن عبارت اولوب شو وسیله ایله ده ولی نعمت جهان و سبب سعادت اسلامیان خلیفهٔ معظم ذیشان پادشاهمز افندمز حضرتلرینك تمادیٔ عمر وعافیت وَتوافر اجلال و شوکت جناب ظل اللهیلری ادعیهٔ مفروضه سنك تکراریله تزیین لسان عبودیت و افتخار ایلرم.

— وَ من الله التوفیق —

اشارات مخصوصه

[ع] = عربی .

[فا] = فارسی .

[ت] = ترکجه .

[ج] = اجنبی .

[،] = کلمات مترادفه آرەسنه وضع اولنور .

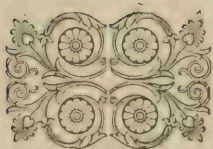
[§] = معانیٔ حقیقیه ایله معانیٔ مجازیه آرەسنه وضع اولنور .

[«»] = باشقه اثردن عیناً آلنان عباره بو اشارت داخلنه آلنیر .

[—] = بعض تفصیلات و مطالعاتی آییرر .

[با] = مراجعت ایدیکز دیمکدر .

دفتر غلطات

آبْدالْ — [ع] احمق وَصاف قدرون آدم معناسنه کلان بو کلمه (دکیشك) دیمك اولان (بدیل) لك جمعی اولدیغندن همزه نك مدسز اوله‌رق استعمالی مقتضیدر: (اَبدال). مدهمزه ایله تلفظی غلطدر.

آبْراشْ — [ع] بوکلمه‌نك عربجه‌ده اصلی (ابرش) درکه: سیسلی، الاجه بنکلی آت معناسنه صفت مشبهه‌در. مادهٔ اصلیه‌سی اولان (برش) الاجه بنك وَ سیس معناسنه در. یوقسه (ابرص) دن غلط دکلدر. ابرص = برص علتنه اوغرایان کمسه‌یه دینور برص = ظاهر بدنده جابجا ظاهر اولان بیاضلقدر.

آثار وُولقانِیَّه — [ع] (وولقان) برکلمهٔ اجنبیه اولدیغندن بوکا تاء تأنیث عربی وَ تشدید علاوه‌سی وَ علی الخصوص بونك برلفظ عربی ایله ترکیب ایدلمسی جائز دکلدر. بناءعلیه: (آثار برکانیه) وَیا (آثار برقانیه) دیمك ایجاب ایدر. (برکان) (عثمان) وَ (برقان) (رحمان) وزننده اولوب ایکیسیده ینار طاغ معناسنه در.

آچیق باش
آچیق کوز —[ت] شیوهٔ لسانه موافق
آچیق مشرب اولمق ایچون
آچیق [باشلی ، کوزلی ، مشربلی] دیمك لازمدر .

احوال نامرضیه
احوال نامشروعه —[ع ، فا] ایکی کلمهٔ
احوال نامقبوله
عربیه آره‌سنه ادوات فارسیه‌دن بری داخل اولنجه قید مطابقتی رفع ایده‌جکندن : احوال [نامرضی ، نامشروع ، نامقبول] دیمك ، یاخود : احوال [غیرمرضیه ، غیر مشروعه ، غیر مقبوله] شکلنده استعمال ایلمك مقتضیدر .

اَخْشابْ — [ع] (خشب) لك جمعی اوله‌رق قوللاندیغمز بوکلمه‌یه نه قاموس محیطده ، نه محیط المحیطده تصادف اولندی. چونکه: (خشب)لك جمعی (خشب) وَ (خشبان) کلیر. [مفرد بمعنی جمع اولان (حطب)لك جمعی (احطاب) ظن ایدنلر (خشب)دن دخی (آخشاب) کلمه‌سنی تشکیل ایلمشلردر .]

آخشام — [ت] بوکلمه اساساً ترکجه بیاض معناسنه اولان (آق) صفتیله (شام) لفظ فارسیسندن مرکب اولمسنه نظراً بونك (اقشام) صورتنده یازلمسی لابددر .

آخر — [ت] اصطبل ، طویله

معناسنه اولوب فارسی اولان بو كلمه‌نك املای صحیحی : (آخور) در . واوسزده لغتدر (آخُر) .

آداش — [ت] همنام ، مشترك الاسم دیمك اولان بوكلمه‌نك اصلی (آدداش) در . چونكه : تركجه‌ده (داش) لفظی معیت ، مقارنت معنالرینی مفیداولوب كلمات تركیه‌نك نهایتنه داخل اولور . بناءً علیه بونی (غم‌داش) شكلنده استعمال ایلمك موافق اوله‌ماز .

آدْرَسْ — [ج] مكتوب ظرفنك اوزری ، وَ نام ، عنوان ، محل اقامت معناسنه كلوب هر نصلسه استعمال خواص وَ عوام میاننه فرجه‌یاب دخول اولان بو اجنبی كلمه‌نك لسانمزدن طییله بونك یرینه — ینه بو معنایی مفید اولان — (برنامه) تعبیرینك قوللانلمسی مناسبدر .

آدَمْجِكَزْ — [فا] زواللی آدم § كوچك آدم معناسنه اولان بوكلمه‌نك حركاتی ثقیل اولدیغندن بونی (ادمجغز) صورتنده قوللانمق ایجاب ایدر .

آرتیرمق — [ت] چوغالتمق معناسنه اولان بوكلمه؛ متعدی اولوب مصدر لازمی ایسه (آرتمق) اولدیغندن بونك (آرتیرلمق) طرزنده استعمالی الزمدر .

آرش — [ت] عسكر تعلیمنده

(ایلری) یورو ! قوماندا سی اولان بو کلمه نك اصلی فرانسزجه: (Marche) در.

آرقداش — [ت] بو کلمه نك اصلاً: (ارقرنداش) (ار قارداش) اولدیغی مرویدر.

آرْمُوْدِیَّهْ — [فا] نظرلق مقامنده چوجقلره طاقیلان یاصی وَیازیلی معروف آلتون معناسنه اولان بو کلمه (ارمود) دن مشتق اولوب (ارمود) ایسه (امرود) لفظ فارسیسندن محرف غلط بر کلمه اولدیغندن بالطبع شو شکلی اکتساب ایده من.

ازبردن اوقومق — [ت] بو کلمه فارسی (از) اداتیله یورك معناسنه اولان (بر) دن ترکب ایدوب معناسی ایسه یورکدن یعنی: (حافظه دن) دیمك اولدیغی حالده بوکا برده (دن) ادات ترکیبنی علاوه ایتمك غلط تحکمیدر. بناءً علیه بونك صحیحی: (ازبر اوقومق) در.

آزاجق
آزیجق } — [ت] پك آز مقدار معناسنی افاده ایدن بو کلمه لرك هر ایکیسی ده غلطدر. زیرا: لساننزده ادات تصغیر (جق) وَ (جك) اولوب صفتلره داخل اولور. او حالده (از) لفظنه لاحق اولنجه (آزجق) اولمسی اقتضا ایدر.

آسْمانْ — [فا] فارسی اولان بو کلمه نك صحیحی: سینك

سکونیله (آشمان) در. لکن شیوهٔ لسانمز اقتضاسنجه بز سینی تحریکه مجبورز.

آسیای جنوبی
— شرقی
— شمالی
— صغری
— غربی
— [فا] کرهٔ ارضك الك بیوك قطعه سنه علم
— وسطی اولان (آسیا)

کلمه سنك اساسی یونانی اولمسنه کوره بو ترکیبلرك جمله سی غلطدر. شوقدرکه: بوکبی اعلام مهمه الفاظ مشترکه حکمنده بولندیغندن یعنی بو مثللو الفاظی هر لسان کندینه مال ایدینمش اولدیغندن بو وجهله استعمالنده بأس اولمز ایسه ده غربی آسیا، شرقی آسیا، شمالی آسیا... ترکیبلری دها زیاده قاعده مزه موافقدر.

آسپده — [ع] پرنج ویا آرپه اونی خوروندن یاپیلوب اورته سنه اتلی بامیه دوکیلان بر نوع معروف طعام معناسنه درکه: بونك اصلی واملای صحیحی: (عصیده) در. (ترکجه سی عرب آشی در)

آشلامق — [فا] (آشی) کلمه سندن مشتق اولدیغی ایچون (آشیلامق) طرزنده یازلملی.

آشِنا — [فا] واقف، معلوماتلی، خبیر § بیلدك معناسنه کلان بوکلمه نك اساساً (ش) نی ساکن اولدیغندن بونك مکسور اوقونمسی غلطدر.

آغاوات — وَيا :

آغوات — [ت] (اغا) تركجه بركلمه اولوب بناءً عليه بونك قاعدۀ عربيه اوزره جمعلندير لمسى غلط فاحشدر.

آغِسْتُوسْ — [ج] شهور شمسيۀ ماليه‌نك التنجيسنه اطلاق اولنان (آغستوس) كلمه‌سى اساساً رومانك برنجى ايمپراطورى مشهور (او - غوست) نامندن مأخوذ بر لفظ اجنبى اولديغندن بونك اضافتِ فارسيه اوزره استعمالى غلطدر : (رومى اغستوس) ديملى .

آقاجان — [ت] يرامز، تك طورمز (چوجق) معناسنه اولان بو كلمه تركجه اولميوب فارسيده مستعمل (آفت جان) تركيبندن محرفدر.

آفاقى — [ع] هوايى، لزومسز، فائده‌سز سوزه وصف اولان بو كلمه (افق)ك جمعى اولان (افاق) لفظنه بر ياء نسبت الحاقيله تشكيل اولنمش ياكلش بر كلمه دركه : (آفاق)ك عربيده‌كى معناسنه كوره پك معناسزدر . زيرا : (عربجه ده آفاقى : حدود حرم خارجنده ساكن اولوب براى حج شريف زيارته كلان آدمه ديلور .)

آقطار — [ت] محله آره‌لرنده ايكنه ، ايپلك كبى اوفاق ، تفك شيلر صاتان دكانجى‌يه اطلاق ايلديكمز بو كلمه ؛ اساساً : قوقولى روحلر

وَسائره صاتان تاجر معناسنه
اولوب عادتاً فرانسزلرك :
(Parfumeur) دیاکاری
کلمه‌نك معناسنی متضمن اولان
(عطار) لفظندن غلطدر .
شوقدرکه : لساننزده بونك
یرینی طوته‌جق دیکر بر کلمه
اولمدیغندن استعمالی ضرو-
ریدر .

اقصیرمق — [ت] اعصاب انفیه
نك بالتقلص بعده حال طبیعی یه
رجعت ایتمسندن عبارت اولان
بر فعل معلوم‌مدرکه : اصلی
وَصحیحی (آکصیرمق) در.
چونکه : ترکجه‌ده (اك) بین،
دماغ ، کنز معناسنه اولوب
کلمهٔ مذکوره ایسه بوندن
مشتق اولدیغندن بونك
(آکصیرمق) طرزنده
یازلمسی لازمکلیر .

آلْ — [ع] ناموس محیطنده دخی
ایضاح ایدلدیکی اوزره بو
لفظك اصلی (اهل) درکه :
مقصد (اهل بیت) دیمکدر .

آلانیه — [ت] انطاکیه کورفز-
نده وَقونیه ولایتی داخلنده بر
قضانك اسمی اولان بوکلمه‌نك
دوغریسی (علائیه) در .

آلاوْ [ف] بوکلمه‌لردن برنجیسی فارسی اولوب
آلوْ [ت] ایکنجیسی ایسه
خالص ترکجه اولان (یالاو) دن
بوزمه‌در . چونکه: ترکجه‌ده
آتشدن چیقان شعله‌یه (یال)
دنیلدیکی کبی (یالاو) دخی
اطلاق اولنور . هله بونی
(علو) طرزنده قوللانمق
بسبتون خطادر .

آلداتمق — [ت] اغفال ایتمك

معناسنه کلان بوکلمه‌نك اصلی
— لسانمزده کلیاً مجهول اولان
— (آلدامق) در.

آمان — [ت] استعانه وَ فریاد
اداتی اولان بو لفظك اصلی
مدسز اوله‌رق عربجه
(امان) در.

آمَدِیَّه — [فا] لسان فارسیده کلمك
معناسنی افاده ایدن (آمدن)
کلمه‌سنك فعل ماضیسی اولان
(آمد) کلمه‌سنه قاعدهٔ عربیه
اوزره (یه) ادات نسبتنك
الحاقی بالطبع غلط تحکمیدر.

آنسزین — [ت] بردنبره ،
وهلةً ، خاطره کلمکسزین
دیمکدرکه : اصلی وَصحیحی :
(اکسزین) در. [(آقصیر-
مق) ماده‌سنه مراجعت
بیورلسون.]

آننه — [ت] والده، مادر ، ام
معناسنی مفید اولان بوکلمه‌نك
ترکجه‌ده اصلی : (آنا) در.

آناطُولی — [ج] ممالك
محروسهٔ حضرت پادشاهینك
آسیا قطعه‌سنده کائن برخطهٔ
مهمه‌سنه علم اولان بو کلمه
(شرق) ، وَ (مشرق)
معناسنه روجه بر لفظ اولد-
یغندن بونك ترکیبات عربیه
وَ فارسیه‌یه ادخالی جائز
اوله‌ماز.

آنبار — [ت] ذخیره وَسائره
وضع وَ حفظنه مخصوص بنا
وَیا بیوك صندوق دیمك
اولان بو کلمه اساساً عربجه
مدسز اوله‌رق (انبار)
اولوب (نبر) ك جمعیدر.

آنجاق — [ت] بعض یکی

املا طرفدارانی طرفندن بو طرزده یازیلان وَ (تك)، (یالکیز)، (ساده) معنالرینی افاده ایلیان بو کلمه احوال اسمه کوره (آن) شکلنی الان (او) اسم اشارتیله (جق) ادات تصغیرندن مرکب اولمسنه کوره بونك هر حالده (آنجق) طرزنده یازلمسی اقتضا ایدر.

آوارکی — [ج] سرسریلك ایشسزلك معناسنه اولان بو کلمه لاتینجه‌ده ساحلدن آچلمق مؤداسنی ناطق اولان (Avara) لفظندن مشتق اولمسنه نظراً بونی یالکز ایشسز، کوجسز مقامنده وَ (آواره) طرزنده قوللانمق جائز ایسه‌ده تصریفات فارسیه‌یه ادخال ایله (آوارکی) دیمك عبثدر.

آوانْ — [ع] بونك اصلی وَ صحیحی (زمان) وزننده اوله‌رق (اوان) در. مدلی اوقومق وَ آنك جمعی ظنیله او یولده اوقومق غلطدر.

آوانی — [ع] قاب قجق معناسنه اولان بو کلمه‌نك اصلاً همزه‌سی مدسزدر: (اوانی).

آیوانْ — [ع] بو کلمهٔ عربیه‌نك اصلی بلامد یعنی (حیوان) وزننده (ایوان) در.

آیِنَه — [فا] بو کلمهٔ فارسیه‌نك املای صحیحی ایکی یا ایله: (آیینه) در.

اَباطِلْ — [ع] (باطل)ك جمعی اولان بو کلمه‌نك اصلی وَ صحیحی

(افاعيل) وزننده (اباطيل) در.

اِبْتِلاٰءْ — [ع] تركجه‌ده دوشكو-نلك مفهوميله استعمال اولنان بو كلمه‌نك عربيده معناسى: (تجربه)، (امتحان) در.

اِبْتِنٰاءْ — [ع] لسانمزده برشيئه استناد ايتمك مؤداسنى ناطق اولان بو كلمه‌نك عربجه‌ده معناسى (ياپى ياپمق) در.

اِبْجٰالْ — [ع] (بجل) ماده‌سندن وَ افعال بابندن تصريف اولنه‌رق لسانمزده تكريم، تعظيم معناسنه كلان بو لفظك عربيده بويله مؤداسى اولمد-يغندن بو مقامده (تبجيل) كلمه‌سنى قوللانمق اولى در.[١]

[١] « (الابجال) همزه‌نك كسريله كفايت ايلمك معناسنه در: يقال ابجله الشیء اذا كفاه »
═ قاموس ═

اِبْذٰالْ — [ع] (بذل) ماده‌سندن وَ افعال بابندن تصريف اولنوب (بول بول صرف ايتمك § عطيه وَ احسان ايلمك) معناسنده استعمال ايديلان بو كلمه دخى عربى دكلدر. چونكه: افعال بابنك همزه‌سى تكثير ايچوندر. حالبوكه ذاتاً متعدى اولان (بذل) ك معنا-سنده معناى كثرت مندمج اولديغندن باب مزبوردن تصريفنه احتياج يوقدر. بناءً عليه بوكا بدل (بذل) لفظنى قوللانمق كافيدر.

اَبْرَشْ — وَيا:

اَبْرَصْ — [ع] بو كلمه‌لردن برنجيسى سيسلى، آلاجه بنكلى آته، ايكنجيسى ايسه چهره وَيا وجودينك اقسام

سائرۀ خارجیه‌سنده بیاض لکه‌لر ظهور ایدن ادمه اطلاق اولندیغندن : (ابرش آدم) ، (ابرص آت) دیمك اساس اعتباریله خطادر.

أَبْنِيَّه — [ع] (بنا) نك جمعی اولان بو کلمه‌نك صحیحی تشدیدسز اوله‌رق (ابنیه) در.

أَبْهَتْ — ویا :

اِبْهَتْ — [ع] عظمت معناسنه کلان بو کلمه‌نك شو وجهله تلفظلری غلطدر. دوغریسی: (اُبَّهَت) در. [همزه‌نك ضمی، بانك فتحی ، هاء مخففه‌نك تشدیدیله‌در.]

[مع مافیه قاموسده سکرۀ وزننده کوستریلیور]

اتمك — [ت] تلفظده (اکمك)، املاده (اتمك) صورتلرنده قوللاندیغمز بو لفظك اساسی، « دری بی آتشه کوستروب قاورمق » معناسنه اولان (اونماك) ویا (اوتمك) مصدرندن مشتق اولمسنه نظراً : بونك هر حالده و هیچ اولمزسه (اتمك) طرزنده استعمالی مقتضی و هاله (ذرع) معناسنی متضمن اولان (اکمك) ماده‌سیله التباس محذورینك دفعی ضروری‌در.

أَثْنِيَّه — [ع] ثنالر ، مدحلر دیمك اولان بو کلمه‌نك صحیحی سائر امثالی کلمات عربیه کبی تشدیدسز اوله‌رق (اثنیه) در.

اِجْتِسارْ — [ع] (جسارت) ماده‌سندن و افتعال بابندن تصریف اولنوب لسانمزده (جرائتلنمه) ، (قورقمیوب

اتلمه) معناسنه كلان بو كلمه‌ـ
نك عربجه‌ده بويله برمعناسى
اولمديغندن بو مقامده
(تجاسر) كلمه‌سنى قوللانمق
لازمدر .

اِحْتِساسْ — [ع] (حس)
ماده‌سندن وَ افتعال بابندن
تصريف اولنان بوكلمه الفاظ
مولده دندر . سامى بك
مرحوم عربيده (حس)
ماده‌سنك افتعال بابندن
تصريف اولنه‌ميه‌جغنى قامو-
سنده بيان ايديور. (محيط
المحيط) ايله (قاموس محيط)
ده بوكلمه‌يى اليور. مع‌مافيه:
لسانمزده تماميله يرلشمش
وَ يرينه ديكر بر كلمه بولنه‌ـ
مديغى ايچون استعمالنه
احتياج قوى حاصل اولمش
اولان بوكلمه حقنده سربلندان

اساتيذ ادبدن بر ذات ايله
ارباب قلمدن برى ارەسنده
جريان ايدن مناقشهٔ ادبيه‌او-
زرينه برينك ديكرينه قارشى
يازمش اولديغى مقابله‌يى عيناً
شورايه درجه مجبوريت
حاصل اولمشدر: « اولاً :
« استاد محترم حضرتلرى :
« (Sentiment) كلمه سنك
« تركجه‌ده عديلى (حسيات)
« اولوب (احتساس) اوله‌ـ
« ميه جغنى وَ بو ايكنجى
« معنايه فرانسزجه‌ده
« (Impression) كلمه‌سنك
«مقابل طوتيله‌بيله‌جكنى بيان
«بيورمشلردر. بندهٔ كمترلرينه
« قاليرسه (Sentiment)
« حواس واسطه‌سيله‌روحك
« خاصهٔ ضبط وَادراكى كيفيتنى
« بيان ايتديكندن تركجه‌ده
« اوكا (احتساس) تعبيرى

« اوفقدر . برده بو خاصه-
« نك بر حكايه كتابنده ،
« بر رسم لوحه‌سنده ، بر
« شعر مجموعه‌سنده بولنه-
« بيله‌جكنى اخطار بيور -
« مشلر . حالبوكه (Senti-
« ment) يالكز انسانه
« مختصدر (Sens) يعنى
« (حس) ايسه؛ انسان ايله
«حيوانده مشتركاً موجوددر.
« بعضاً اوته‌كى صفت مقامنده
« انساندن غيرى شيلره
« اضافةً ده استعمال اولنيور.
« مثلا - (Discours senti-
« mental) ديليور. لكن:
«بو تركيبده‌كى: qui annonce
du sentiment « senti- »
« mental » ديمكدر .

« بنابرين (Sentiment) ى
« (sens) كلمه‌سندن براى

« تفريق (احتساس)، بريكنى ده
«(حس) ديه ترجمه ايتمليدر.
« (حسيات)ه كلنجه : بوكلمه
« حسه تعلق ايدن شيلرك
« كافه‌سنه دينور.
« (حس)ك جمعى (حواس)در.
« (حسيات) دكلدر. اوحالده:
« (Sens) — (حس) جمعى
« (حواس) . (Sensibilité)
« — قابليت احتساس .
« (Sensible) — متحسس
« ياخود محسوس. (Sensuel)
« — حس نواز. (Sentir)
« — (مصدر اوله‌رق) حس
« ايتمك ، طويمق.
« (Sentiment) — احتساس.
« (sentation) — تحسس.
« كلمه‌لرى يكديكرينه تماميله
« مقابل اولمش اولور.
« ثانياً: استاد محترم حضرتلرى؛

« (impression) كلمه سنك
« (احتساس) له ترجمه‌سنی
« توصیه ایدییورلر . رأی
« عاجزانه‌می عرض ایده‌یم:
« (impression) لاتینجه
« (impressio) کلمه‌سندن اوده
«(ایز، اثر براقق) معناسنه اولان
«(imprimer) دن مأخوذدر .
« دیمك كه: (impressio) ایله
« فرانسزده‌كی (imprimer)
« كلمه‌سنك مأخذی بردر .
« بونك ایچون كلمهٔ مذكوره‌نك
« (نقشكیر اولمق ، نقشپذیر
« ایتمك ، تأثیر ایتمك ، نشانه
« براقمق) معنالرینی افاده
« ایتمسی ایجاب ایدر . حضرت
« استاد بوكا (احتساس) ی
« مقابل طوتمق ایستیورلر .
« او حالده : Ressentir)
une vive impression) »
« جمله‌سنی (بر احتساس
« شدید حس ایتمك) دیه‌می
« ترجمه ایده‌لم . احتساس نصل
« حس اولنور ؟ »

أَحْيَاءْ — [ع] اساساً اِفعال بابندن اولوب (دیریلتمك) معناسنه كلان بو كلمه‌نك صحیحی ـ كسر همزه ایله ـ (احیا) در .

اِخْتِلَاسْ — [ع] بوكلمه‌یی بز (سرقت) معناسنده استعمال ایتمكده ایسه‌ك‌ده عربیده معناسی : (كمال سرعتله یعنی ال چابوقلغیله اشیرمه) در . [اختلاس علی الاطلاق قاپمق معناسنه‌ده كلور]

اِخْتِیَارْ — [ت] (یاشلی) ، (مسن) آدم معناسنه كلان بو تركجه كلمه‌یی ، (مختار)

وَيا (صاحب الاختيار) كلمات عربيه‌سندن مأخوذ ظنيله : (اختياران) ، (اختياره) شكللرينه صوقمق هم غلط ، هم‌ده عبثدر . (هيئت اختياريه) تركيبى (اختيار مجلسى) معناسنه اولميوب (مختاران هيئتى) ديمكدر .

اَخْلاٰقى) — وَيا :
اَخْلاٰقيّه) — [ع] (اخلاقى) كلمه‌سى هر نه‌قدر مفرد معناسيله مستعمل ايسه‌ده اساساً (خلق) ك جمعى اولمسنه وَ قاعدهٔ عربيه اوزره جمعلره ياى نسبت الحاقى غير جائز بولنمسنه بناءً بو كلمه‌لر غلطدرلر . (افاقى وَ فضولى كبى بعض كلمه‌لر مستثنادر) .

اَخْلاٰقيّاتْ — [ع] (اخلاق) كلمه‌سنك جمع اولمسنه كوره بوده غلطدر .

اُخُوَّتْ } — [ع] بو كلمه‌لرك
اِخْوَتْ } برنجيسى مصدر اولوب برادرلك ديمكدر . ايكنجيسى ايسه (اخ) ك جمعيدر . بناءً عليه برينى ديكرى يرنده استعمال ايتماميدر .

اَدْعِيّهْ — [ع] دعالر معناسنه اولان بو كلمه‌نك فصيحى تشديدسز اوله‌رق (ادعيه) در .

اَدْوِيّهْ — [ع] دوالر ، علاجلر معناسنى افاده ايدن بو كلمه‌نك دخى صحيحى (ابنيه) ، (اثنيه) ، (ادعيه) كبى تشديدسز اوله‌رق (ادويه) در .

اِذْعاٰنْ — [ع] لسانمزده

ذكا ، فراست ، معناسنده استعمال اولنان بو كلمه‌نك عربجه‌ده معناسی: «خضوع وَ سرفرو ایتمك» § اقرار ایلمك § رام وَ منقاد اولمق در. [١]

آرامق — [ت] بو كلمه نك اصلی (آختارمق) وَ یا (آقتارمق) دركه الیوم : بتلیس ، موش ، كركوك ، اربیل اهالیسی بیننده بو وجهله مستعملدر.

اَراذِلْ — [ع] بو كلمه ظن اولندیغی كبی (رذیل) ك جمعی اولمیوب (ارذل) ك جمعیدر. [قاموسده (رذیل) ك جمعی ارذال ، رذول ، رذلا ، رذال كوستریلیور] .

اَراضیٔ میریّه — [ع] (میر) لفظی فارسی اولدیغندن بوكا ادات تأنیث داخل اولەماز. دوغریسی (اراضیٔ امیریه) در.

اَرْباب مَراقْ — [ع] مراق تركجه بركلمه اولدیغندن بالطبع بو تركیب غلطدر. مراقلی دیمك دها مناسبدر.

اَرْبَعُونْ — [ع] عربجه‌ده (٤٠) عددینك مدلولیدر. برچوق كیمسه‌لر بونك وَدیكر امثالی اسماء اعدادك نهایتنده‌كی (ون)ی كوروب كلمات مذكوره‌نك جمع اولدیغنه قائل اولمشلر ایسه‌ده ذهابلری یا كلشدر . چونكه : معلوم اولدیغی اوزره عربیده اقل

---

[١] یقال اذعن له اذا خضع — و — اذعن بحقه اذا اقرّ — و — اذعن له اذا انقاد . = قاموس =

جمع (اوچ) اولوب بالفرض (اربعون) کلمه‌سی (اربعه) لفظنك جمعی اولمش اولسه (٤) عددینك جمعی :

٣×٤=١٢ اولمق لازم کلوردی . حالبوکه : (٤٠) (٤)ك مثلی ایسه‌ده جمعی دکلدر . شو حالده (ون) علامت جمع اولمیوب (شبیه جمع) اداتیدر . امثالی‌ده بویله‌در :

اِرْتِسام — [ع] لسانمزده رسملی اولمه ، تمغالی اولمه معناسیله قوللانیلان بوکلمه‌نك (امره امتثال) و (جناب حقی تکبیر) مفهومنی افاده ایلدیکی بیانیله بوکا ویردیکمز معنانك یا کلش اولدیغی قاموس ترکیده درمیان ایدلمکده وفی الحقیقه فیروز آبادینك قاموسنده دخی شومعانی تأیید وتأکید اولنمقده ایسه‌ده مشهور (قاضی میر) اصطلاحات فنیه‌دن اوله‌رق بوکلمه‌یی بزم استعمالمز وجهله قوللانمش اولمسنه نظراً لفظ مذکورك عربیده مجازاً بویله برمؤدانی حاوی اولدیغنه شبهه ایدیله‌مز . اوحالده لسان فنیمزك محتاج اولدیغی بوکلمه‌یه غلط دیه میه‌جکز .

اِرْتِضاعْ — [ع] بز بو کلمه‌یی ممه‌دن سوت امه معناسنده استعمال ایدییور ایسه‌کده عربجه‌ده بونك مفهومی : « کچینك صاحبی طرفندن ویریلان کندی سودینی ایچمسی » ندن عبارتدر .

إِزالهٔ بكر — [ع] (بكر) : (قيز اوغلان قيز) ديمك اولديغندن تصحيح معنى ايچون (ازالهٔ بكارت) ديمك لازمدر.

[(بكر) كلمه‌سنه مراجعت بيورلسون.]

إِزْبارْ — [ع] بو كلمه‌يى تحرير وَ اشعار معناسنده استعمال ايتمكده ايسه‌كده عربجه قاموسلرده (ازبار) ك بويله بر معناسنه تصادف ايديله‌مامشدر . اولسه اولسه بو كلمه (استنساخ) ايتمك مآلنى مفيد اولان (تذبير) دن مأخوذدر.

(تذبره‌ده يازمق معناسنه كلور.)

إِزْعاج — [ع] جان صيقمه، تعجيز ايتمه معناسنده قوللانديغمز بو كلمه‌نك ده عربجه‌ده: «يرندن قوپاروب آيرمق»دن بشقه بر معناسى يوقدر .

إِسْبالْ — [ع] عربيده (آقيتمق) ، (صارقتمق) معنالرينى شامل اولان بو كلمه‌يى بزهر نصلسه (يوللامه)، (كوندرمه) معناسنده استعمال ايديورزكه : موضوع اعتباريله دوغرى دكلدر .

إِستاتِسْتيقْ — [ج] (احصاء) وَ (احصائيات) كبى الزده بونك معناسنى افاده ايدر كلمه‌لر موجود ايكن شو يابانجى وَلسانه ثقلت ويريجى لفظك دوام استعمالى آرزو ايدلمز .

إِسْتَاتُوْ — [ج] (Statue) بر انسان وَيا حيوانك طاش وَ سائره‌دن معمول مجسم تصويرى ، هيكل ، صنم معناسنه‌كلان بوكلمه‌نك معانئ مجموعه‌سنى تماميله جامع اولمق اوزره لسان عربيده : (بعيم) لفظى موجود اولد- يغندن بزمله مناسبتى اولميان (استاتو) كلمه‌سنك لسانمزدن طى وَ اخراجى رأينده‌يم .

استاسيون — [ج] بواجنبى كلمه‌نك دخى لسانمزده موجود اولان (موقف) لفظ بليغنه قارشى استعمالى عبثدر .

إِسْتِجْوَابْ — [ع] صوروب جواب آلمه معناسنده قوللا- نديغمز بوكلمه‌نك عربجه‌ده فصيح وَصحيحى (استجابه) اولديغى كبى (استنطاق) كلمه‌ سى‌ده بومعنايى تماماً (مفيد) بولنديغى جهتله بونك بسبتون تركى اقتضا ايدر .

إِسْتِحَاثَه — [ع] بوكلمه‌نك معناسى ، بك اسكى زمانلردن قالوب تحجر ايتمش اولان مواد عضويه ديمكدر . بوكا كرچه عربى قاموسلرنده تصادف اولنه‌ميور ايسه‌ده موجود اولان (حوث) ماده‌سى بومعنايه دلالت ايلديكى كبى مادهٔ مذكوره‌نك دخى استفعال بابندن تصريفى جائز اولديغندن وَذاتاً لسان فنده بوكلمه‌يه شدتله احتياجمز بولنديغندن استعمالى ضرورى وَمقتضيدر . (مستحاثات) وَامثالى ده بوقبيلدندر .

إِسْتِحْصَالْ — [ع] حاصل ايتمه ،

اله گچیرمه معناسیله قوللا-
ندیغمز بوکلمه‌نك مشتق منهی
اولان (حصل) ماده‌سنك
استفعال بابندن تصریف او-
لنه‌میه‌جغی جهتله بالطبع اساس
اعتباریله غلط اولدیغی قاموس
ترکیده بیان ایدلمش وَفی
الحقیقه : فیروز آبادینك
قاموسنده دخی (استحصال)
کلمه‌سنه تصادف ایدیله‌مامش
ایسه‌ده مادهٔ مذکوره‌نك
استفعال بابندن تصریفنی مانع
برسبب موجود اولمدیغی کبی
باب مبحوثك بناسی ده
یالکز، طلب ایچون اولمیوب
تعدیه ایچون دخی اولدیغی
جهتله (حصل) ماده‌سنه
قیاساً (استحصال) کلمه‌سنی
تصریف وَاستخراج ایده-
بیلورز. خلاصه : بزجه بو
بابده بیلنه‌جك برجهت وار

ایسه اوده بوکلمه‌یی هرنصلیسه
عربك استعمال ایتمامش
اولمسیدر.

اِسْتِخْبارْ — [ع] طویمه، خبر
آلمه معناسنده قوللاندیغمز
بوکلمه‌نك عربجه‌ده معناسی
(صوروب تحقیق ایدرك خبر
آلمق) در.

اِسْتِدْعاءْ — [ع] بوکلمه‌یی
(عرضحال) معناسنده قوللانمق
خطادر. چونکه : بونك
معناسی (متواضعانه طلب)
اولمسنه مبنی (عرضحال)
مقامنده استعمالی لازمکلدیکی
زمان (استدعانامه) صورتنده
قوللانملی.

اِسْتِرْجاءْ —[ع]رجاوَاسترحام
معناسنده استعمال ایلدیکمز
بوکلمه‌نك دخی غلط اولدیغی

وَ استفعال بابندن تصریف اولنه‌میه‌جغنی شمس‌الدین سامی بك مرحوم ادعا ایتمش ایسه‌ده حضرت امام اعظم طرفندن تألیف ایدیلان (مقصود) ده (استرجاء) کلمه‌سنك استعمال ایدلمش اولمسنه باقیلور ایسه بو بابده‌کی ادعانك بطلاننه حکم ایتمك لازمکلیر.

اِسْتِرْقابْ — [ع] (رقابت) ماده‌سنك معنای اصلیسی اعتباریله استفعال بابندن کلدیکی ایچون (چکه‌مه‌مه) معناسنده استعمال ایلدیکمز بو کلمه غلطدر.

اِسْتِشْعارْ — [ع] استعلام معناسیله قوللاندیغمز بو کلمه‌نك عربجه‌ده معناسی (قیللانمق) وَ مجازاً دخی (اورکمك) اولدیغندن بحثله استعلام معناسیله استعمالنك غلط اولدیغنی ادعا ایدنلر وار ایسه‌ده نحریر شهیر تفتازا- نینك (غزی) شرحنده بو کلمه‌یی استعلام معناسنه قوللا- نمش اولمسنه نظراً بو ادعانك واهی اولدیغی درکاردر .

اِسْتِفْراشْ —[ع] برجاریه‌یی اوطه‌لق ایتمك ، یتاغه آلمق معناسنده مستعمل اولان بو کلمه‌نك غلط اولوب آنجق لسان عوام عربده بومعناده (افراش)، (افتراش) کلمه- لرینك قوللانديغنی شمس الدین سامی بك مرحوم ادعا ایتمش ایسه‌ده آثار فقهیه‌ده بونك استعمال ایدیله کلدیکی مشهور وَعلى الخصوص

(درر)ده عتق بحثنده کراراً مذکوردر .

اِسْتِقْراض — [ع] لسانمزده اودونج آقچه آلمه، بورج ایتمه معناسیله قوللانیلان بوکلمه‌نك عربجه‌ده معناسی (بورج ایستمه) اولوب. فائضله آقچه آلمه مقامنده (اقتراض) کلمه‌سی استعمال اولنمقده‌در .

اِسْتِقْطاب — [ع] اشعهٔ شمسك بالانکسار الوان سبعه‌یه آیرلمسی معناسنده استعمال ایلدیکمز بوکلمه لغات مولده‌دن اولوب اصل عربیده موجود دکلدر . شو قدرکه لسان فنیمزك بوکبی الفاظ مولده‌یه احتیاجی ضروریدر .

اِسْتِقْلالِیَّت — (استقلال) ذاتاً مصدر اولدیغندن بونك آخرینه تکرار ادات مصدر الحاقی غلط تحکمیدر .

اِسْتِکْراء — کرا ایله طوتمق دیمك اولان بوکلمه دخی غلطدر. چونکه: کرا ماده‌سنی ـ معنای اصلیسی اعتباریله ـ استفعال بابندن تصریفه حاجت ومحل یوقدر . بناءً علیه: عربلر بو معناده اکثریا (اکتراء) کلمه‌سنی استعمال ایلمشلردرکه: صحیحی ده بودر .

اِسْتَلاغْمیت [ج] Stalagmite
اِسْتَلاقْتیت [ج] Stalactite

بوکلمه‌لردن برنجیسی : بعض مغاره‌لرده مواد کلسیه‌یی حاوی صولرك متوالیاً ومتمادیاً طاملامسندن دولایی یوقاریدن آشاغی‌یه دوغری عمودی وسیوری اوله‌رق

تشکل ایدن ستون واری طاشلره .
وَایکنجیسی ایسه :-
ینه بوصورتله تشکل ایدوب استقامتلری آشاغیدن یوقا - ری یه اولان طاشلره اطلاق اولنمقده ایسه‌ده لسانمزده بونلرك معانیسنی تمامیله افاده ایده‌جك کلمه‌لر وَمثلا : (استلاغمیت) ه مقابل : (مقطرهٔ فوقانیه) وَاستلا- قتیتیه مقابل دخی (مقطرهٔ تحتانیه) کلمه‌لری موجود بولنديغندن سالف الذکر کلمات اجنبیه‌نك لسانمزدن اخراجی لازمدر.

اِسْتِخْراجْ — [ع] صوروب اکلامق § فکر یوقلامق § برینك مزاجنی سؤال ایتمك معنالرنده مستعمل اولان بوکلمه‌نك دخی عربجه‌ده بوکبی معانی‌یه قطعیاً دلالتی مفقود ایسه‌ده بوکا احتیاجمز درکار اولدیغندن استعمالی ضروری وَمقتضیدر.

اِسْتِمْلاكْ — [ع] ملك صاتون آلمق ، عقار ، ملك صاحبی اولمق § حق اشترای املاك معناسیله لسانمزده مستعمل اولان بوکلمه‌نك مشتق منهی بولنان (ملك) ماده‌سی استفعال بابندن کلمدیکی ایچون بومقامده (تملك) کلمه‌سنی قوللانمق انسبدر .

اُسْتُواءْ — [ع] لسانمزده مساوی اولمه معناسنه کلان بوکلمه‌نك صحیح وَفصیحی همزه نك وَ تانك کسریله (استواء)در: (خط استواء).

استوره — [ت] دوغريسى (اُستُرُه) در .

اِشْراٰء —[ع]لسانمزده (ارسال) ايله مترادف اوله‌رق مستعمل اولان بو كلمه‌نك عربيده معناسى « ذى‌روح اولان شيئى كيجه‌لين يورومه » در . هيچ اولمزسه بوكلمه‌يى غير ذى روح حقنده استعمالدن توقى ايتمليدر .

اِسْطاٰرْ — [ع] يازمه وَتحرير معناسيله قوللانديغمز بوكلمه‌نك عربجه‌ده معناى حقيقيسى « سطر آتلامق » وَ « ياكلش اوقومق » در .

اُسْطُواٰنَهْ — [ع] ديرك معنا- سنه اولان (استون) لفظ فارسيسندن معربدر .

اِسْلاٰمِيَّتْ — [ع] دين مبين اسلام ، مسلمانلق ، دين اسلامه منسوب اولانلرك صفت مقدسهٔ عموميه سى معناسنه اولان بوكلمه دخى — اساساً اسلام لفظنك مصدر اولمسى وَبومعنايه دلالت ايتمسى اعتباريله — غلط ايسه‌ده اليوم اسلام كلمه‌سى اهل اسلام مقامنده استعمال ايدلمكده اولمسنه نظراً التباسدن قور- تلمق ايچون اسلاميت كلمه‌سنه شدتله احتياجمز دركاردر .

اسكلهٔ مذكوره — [ع،ت] اسكله ؛ ايتاليانجه (Scala) لفظندن مأخوذ بركلمهٔ اجنبيه اولوب بناءً عليه بو تركيب غلطدر . دوغريسى « مذكور اسكله » در .

اَسْهام — [ع] حصه ، پای معناسنه اولان (سهم) ك جمعی ظن ایدلمكده ایسه ده (سهم) ك جمعی (سهمان) ، (سهم) ، (سهام) ، (اسهم) كلیر. شو حالده بو كلمه اویدیرمه‌در .

اِشْتاه — [ت] عربجه‌ده یمكه ایستكلی اولمق معناسنه اولان (اشتها) كلمه‌سندن محرفدر .

اِشْكال — [ع] بو كلمه نك عربجه‌ده معناسی «شبهه آلمه»، «مغلق اولمه» دن عبارت ایكن بز بونی «مشكل» دن تعدیه ایدرك كوجلشدیرمه ، مشكللشدیرمه معناسنه استعمال ایدییورزكه : دوغری دكلدر . بو مقامده (تصعیب) قوللانلملیدر.

اِشكل — [ت] وَیا :
اِشكیل — [ت] عربجه شكل وَیا اشكالدن غلطدر.

اِشكنجه — [ت] فارسی شكنجه‌دن محرفدر .

اشیالر — [ت] اشیا ؛ ذاتاً (شیئی) ك جمعی اولدیغندن بوكا تكرار ادات جمع اولان (لر) علاوه ایتمك خطادر. (اعضالر) ده بویله‌در .

اِصاغه — [ع] قالبه دوكمه ، افراغ ایتمه معناسیله قوللا ـ ندیغمز بو كلمه عربیده قیوجیلق ایتمه معناسنه اولان (صوغ) ماده‌سندن مشتق ایسه‌ده مادۀ مذكوره افعال بابندن كلمدیكی ایچون بالطبع غلطدر. بونك یرینه (صیاغت)

وَ يا (افراغ) كلمه‌لرى قائم اوله‌بيلور .

اَصالتاً — [ع] اصالتك اصل وَ صحيحى تاء كرد ايله يعنى (اصالة) شكلنده اولديغندن بونك‌ده دوغريسى (اصالةً) در .

اوصوللاه ⎫ — [ت]
اوصولتله ⎬ قو لا يلقايه ،
اوصوللاجق ⎭ يواشجه معنا-
سنه كلان بو كلمه‌لر تركجه اولميوب عربى (سهولت) كلمه سندن محرفدرلر .

اَطْلاس — [ع] معروف قماش معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلى (اطلس) در.

اِطْعام طَعام — [ع] اطعام ذاتاً يمك يديرمك معناسنه اولديغندن (طعام) كلمه‌سنك زائد اولديغنى بيان ايدنلر وارسه‌ده «ويطعمون الطعام» آيت كريمه‌سنه نظراً «اطعام» لفظنك زائد اولمديغى در-كاردر .

اِعْتِبار — [ع] عربجه‌ده بونك معناسى : نصيحت ، عبرت المق وَ بر محلدن مرور ايتمك ديمكدر .

اِعْجاب — [ع] عربجه‌ده بو كلمه‌نك معناسى «ابيلك وَ كوزلكيله تعجبه دوشورمك» ايكن بز بونى على الاطلاق «متعجب ايتمه» معناسنده استعمال ايديورز .

اَعْجاز — [ع] عاجز براقه § هركسى افعالندن عاجز براقان خارق العاده شى معنالرينه كلان

بوكلمه (افعال) بابندن اولوب دوغریسی همزه‌نك كسریله (اعجاز) در.

اَعْطافْ — [ع] برشیئك جانبی معناسنه اولان (عطف) ك جمعی اولوب دوغریسی همزه‌نك كسریله (اعطاف) در. بز بونی لفظاً (اعطاف) اوقودیغمز كبی معناجه‌ده (اشفاق) یرنده استعمال ایدییورز.

اَعْلاٰ — [ع] یوكسك، عالی، بیوك معنالرینه دركه: اصلی وصحیحی (عالی) نك صیغهٔ تفضیلی بولنان (اعلیٰ) در.

اِغْتِداٰءْ — [ع] بسلنمك، ادامهٔ حیات ایچون ییوب ایچمك دیمك اولان بوكلمه‌نك صحیحی (اغتذاء) در. واقعا عربیده (اغتداء) تعبیری موجود ایسه‌ده بونك معناسی یالكز (قوشاق طعامی ایتمك) دن عبارتدر. بسلنمك معناسنی انجق (اغتذاء) كلمه‌سی افاده ایدر.

اِغْتِرارْ — [ع] بونك عربجه‌ده اصلی معناسی غفلته دوشمك، كوكنلمیه‌جك شیئه كوكنمك در. حالبوكه: بزبونی صورت مطلقه‌ده كوكنمك معناسنده استعمال ایدییورز.

اَفْضَلِ حُكَمادندر — [ع، ت] بو تركیب غلطدر. دوغریسی (افاضل حكمادندر). (اقوای ملحوظاتدر) ه باق.

اَفْعیْ — [ع] جمعنك دخی افاعی كلمه‌سندن اكلاشلدیغی اوزره بوكلمه عربی اولدیغندن

دوغریسی الف مقصوره ایله (افعی) در .

أُفَکَنْدَهْ — [فا] دوغریسی الفك فتحیله (افکنده) در.

إِفْلاٰحْ —[ع] لسانمزده سلامته چیقمق معناسنه اولان بو کلمه‌نك عربجه‌ده معناسی « مسعود وَموفق اولمه » در.

إِفْلاٰسْ — [ع] « مفلس اولمق معناسنه اولوب مفلس دیمك بر آدم آلتون وَکموش صاحبی ایکن فلس یعنی پوله مالك اولدی دیمك اولور ».

افندی — [ج] (Αὐθέντης)
کلمه‌سندن مأخوذ اولان بو لفظك ممکن مرتبه عربی وَفارسی ترکیباتله استعمالندن اجتناب ایدلملیدر .

اَفَنْدِمْ — [ت] (افندی) لفظلك نهایتنده‌کی (ی) نفس کلمه‌دن اولوب ضمیرك لحوقیله حرف مزبورك سقوطنه سبب وَ محل اولمد. یغندن بونی : (افندیم) طرزنده یازمق لازمکلیر .

اَقْرَبٰاءْ — [ع] صحیحی رانك کسریله (اَقرِباء) در .

اَقْوٰای مَلْحُوظٰاتْدر — [ع] غلط اولان بو ترکیبی یاپانلر (قوی) اسم فاعلنك تفضیلی اولان یعنی اك قوی معناسنی تضمن ایلیان (اقوی) لفظنی جمع ظن ایدنلردر . بناءً علیه بونك یرنده (اقوای ملحوظاتدندر) دیمك دها مناسبدر .

اکثریسی
اکثریسنه
اکثریسنك
اکثریسنده
— [ع] معلوم اولدیغی اوزره بر کلمه نك نهایتنده حروف املادن (ا، و، ه، ی حرفلرندن) بری بولنورسه او کلمه مفعول الیه، مضاف الیه، مفعول عنه، حالنه کیردیکی زمان حرف املادن صوکره اکا بر (س) علاوه اولنمق مقتضیای شیوهٔ لسان عثمانیدندر. حالبوکه: اصلی (اکثر) اولان بو کلمه‌نك صوکنده حروف مذکوره‌دن هیچ بری بولنمدیغی جهتله بوکا بر (س) علاوه‌سی غلطدر. بناءً علیه: چوجقلرك اکثری، آغاجلرك اکثرینه، .... دیمك لازمدر.

اِکْراه — [ع] بو کلمه نك عربجه معناسی (بر ایشی جبراً یاپدیرمق) اولوب بناءً علیه بزم بونی تیکسنمه، نفرت ایتمه معناسنده یعنی: (استکراه) مقامنده قوللانیشمز غلطدر. «لا اکراه فی الدین» آیت کریمه‌سی مشهوردر.

اکری — [ت] چارپیق، مائل معناسنه اولان بولفظك (ایکمك) ماده‌سندن مشتق اولدیغی ایچون اصلی (ایکریك) در.

اَلاَسْتیقی — وَ:
اَلاَسْتیقیتْ — [ج] (Elastique) طوپلانوب

چكلمه، تقلص ايتمه معناسنه اولان (الاستيق) كلمهٔ اجنبيه‌سنك نهايتنه عربجه (ياى نسبى) ويا (ادات مصدر) علاوه‌سى جائز اولمديغندن بوكبى كلماتك تركى تركيباتله استعمالى ايجاب ايدر.

اَلْبَتْ — [ع] بوكلمه‌نك اصلى وصحيحى (البته) در.

اِلْجاى ضَرُورَتْ — [ع] (الجاء) مجبور ايتمك، مضطر براقمق، ناچارقيلمق معناسنه اولوب (ضرورت) ايسه اساساً مجبوريت، اضطراب، صيقنديى معنالرينى شامل اولديغندن بونك يرينه «سائقهٔ ضرورت» ديمليدر.

اَلْزَمِيَّتْ — [ع] (پك لزوملى ومقتضى اولان شيئك حالى) معناسيله استعمال ايلديكمز بوكلمه‌يه عربى قاموسلرنده تصادف اولنه‌مامش وبناءً عليه كلمات مولده‌دن اولديغى ذركار بولنمشدر.

الكتريقى و:

الكتريقيت [ج] (Eléctricité) بونلر دخى (الاستيقى) و (الاستيقيت) كبى خطادر. [ايرانيلر وهندستانده لسان فارسى ايله تكلم ايدنلر الكتريقه (ناربرقى) تعبير ايتمكده‌درلر.]

اَلينك كورى — [ت] اكثريا تحقير مقامنده استعمال ايديلان وتحليل اعتباريله هيچ بر معنايى شامل اولميان بو تعبيرك اصلى: (اولونك كورى) دركه:

(اولو) موتی، (کور) ایسه فارسی (مزار) دیمکدر. شو معنایه دقت ایدیلورسه بو بر تعبیر استبعادیدر .

اُلوهِیَّتْ — [ع] لسان عثمانی‌یه مخصوص اوله‌رق یاپیلان لغت کتابلرینك همان جمله‌سنده بو لفظه ویریلان معنی: «معبودلق، آللهلق، تکریلق» در .

حالبوکه: کرك فیروز آبادینك قاموسنده، کرك محیط المحیطده بو کلمه‌نك (عبودیت) یعنی قوللق ایتمك، طاعت، وعبادت ایلمك معناسنه کلدیکی ایراد مستشهدات ایله اثبات ایدلمکده‌در .

اَمْتِعَهٔ تُجّارِیَّه — [ع] تجاریه لفظی تانك ضمی وجیمك تشدیدیله اوقونمق صحیح دکلدر. چونکه: بوندن مقصد (تجارته) منسوب امتعه دیمك اولوب او حالده تانك کسری وَ جیمك تخفیفیله اوقونمق ایجاب ایدر

اِمْحاءْ — [ع] محو ایتمك معناسنه اوله‌رق استعمال ایده‌کلدیکمز بو کلمه (محو) ماده‌سندن مشتق اولوب (محو) مفهومنده ایسه تعدیه حکمی مندمج اولدیغندن بویله بر اشتقاقه احتیاج یوقدر .

اَمرْنامَهٔ عَلِیَّه — [فا] (نامه) فارسی اولدیغندن مطابقته محل یوقدر . دوغریسی: (امرنامهٔ عالی) در. امثالی‌ده بویله‌در .

اِمْضاءْ [ع] بو کلمه‌نك عربیده

معنای اصلیسی کچیرمه، اجرا ایتمه در .

امکدار — [ت] (امك) لفظی ترکجه اولدیغندن بوکا (دار) ادات فارسیسی لاحق اوله‌ماز . مع هذا بوکلمهٔ مرکبه‌یی صرف ترکجه بر کلمهٔ بسیطه اوله‌رق بالتلقی استعمال ایده‌بیلور ایسه‌کده عربی وَ فارسی قاعده‌سی وجهله تصریف وَترکیبندن اجتناب ایتملی‌یز . (امکداران) کبی.

اِملاء — [ع] اکثریا طولدیرمق معناسیله قوللانلدیغمز بو کلمه (ملاء) دن مشتق اولوب بو ایسه متعدی اولدیغندن افعال بابنده تصریفنه محل یوقدر .

اِملاء — [ع] سویلیوب یازدیرمق معناسنده استعمال ایلدیکمز بو کلمه‌نك عربیده تضمن ایلدیکی معانیٔ حقیقیه وَ مجازیه‌دن هیچ بری بزم استعمالمزه تماس ایتمامکده‌در. عربلر بو مقامده (استکتاب) لفظنی قوللانمقده‌درلر.

اَمْنِیَّتْ — [ع] (امن) ذاتاً مصدر اولدیغندن بوکا تکرار ادات مصدر علاوه‌سی غلط تحکمیدر .

اَمْوالْ میریّهْ — [ع] (میر) لفظی فارسی اولدیغندن بوکا ادات تأنیث عربی علاوه‌سی جائز دکلدر . (اموال امیریه) دیملی .

اُمیدْ — [فا] وَ :

أُمّيدْ — [فا] اومو ، اومه معناسنه اولان بو كلمه‌نك هم تشديدلى ، همده تشديدسز اوله‌رق استعمالى جائز اولد- يغندن بعضلرينك ظنى كبى برى صحيح ، ديكرى غلط دكلدر. فارسيده هر ايكيسنه دائر مستشهدات عديده موجوددر .

أُناثْ — [ع] قادين ، قيز ، معناسنه اولان (انثى) نك جمعيدر . همزه‌نك ضميله قرائتى غلط اولوب اصلى وَ صحيحى (كتاب) وزننده (اِناث) در .

أَنْبُوبَهْ — [ع] اصل معناسى قامشك بوغومى ديمك ايكن بالاخره اصطلاحات طبيه صره‌سنه داخل اوله‌رق على العموم اينجه بورو- جقلره اطلاق اولنمشدركه : صحيحى همزه‌نك ضميله (اُنبوبه) در. فتح همزه ايله تلفظ اولنديغى حالده كلمه عربيلكدن چيقوب فارسى اولور وَ اوزمان «دوشه‌مه» مندر، دوشك معناسنى افاده ايدر .

أَنانِيَّتْ — [ع] دوغريسى بلاتشديد (انانيت) در .

اِنْجِمادْ — [ع] طوكه معنا- سيله قوللانديغمز بو كلمه‌نك مشتق منهى اولان (جمد) ماده‌سى انفعال بابندن كلمديكى جهتله بوكلمه‌ده مولداتدندر.

اَنْسِجَهْ — [ع] علم تشريحده طو- قومه‌يه مشابه اولان تشكلات عضويهٔ معلومه‌يه اطلاق

اولنمقده ایسه‌ده عربی لغت کتابلرینك هیچ برنده بویله برکلمه‌یه تصادف ایدیله‌مدی.

اُنْسِیَّتْ ــ [ع] اساساً (انس) کلمه‌سی مصدر اولوب بوکا تکرار ادات مصدر علاوه‌سی جائز دکلدر.

اَوانیٔ سِیْمیَّه ــ [فا] (سیم) لفظی فارسی اولدیغندن بو ترکیب یاکلشدر.

اِنْضِمامْ اِیْتْمَكْ ــ [ع] انضمام کلمه‌سی انفعال بابندن تصریف اولنوب حالبوکه باب مذبورك بناسی لزوم وَ مطاوعت ایچون اولدیغی جهتله (ایتمك) ماده‌سیله ترکب ایده‌مز. دوغریسی: (منضم اولمق) در.

اِنْقِضا ایتمك ــ [ت] بودخی.

اَوَتْ ــ [ت] ترکجه ادات تصدیق اولان بو کلمه‌نك اصلی (اوکات) در.

اوتلاقیهٔ ــ [ت] میری‌یه عائد مرعالرك اجرتی دیمك اولان بوکلمه‌ده غلطات فاحشه‌دندر. چونکه؛ (اوتلاق) ترکجه بر لفظ اولوب بوکا یاء نسبی عربی الحاقی جائز دکلدر.

اوچقور ــ [ت] (قور) ترکجه‌ده (قوشاق)، کمر معناسنه کلدیکنه کوره بونك اصلی: (ایچ قور) دیمکدرکه (داخلی قوشاق) معناسنی مفیددر.

اَوْراقِ مَوْرُودَهْ ــ [ع] (مو-رود)، (ورود) ماده‌سندن اسم مفعول ایسه‌ده اساساً

فعل لازم اولدیغندن وَافعال لازمه‌نك اسم فاعللری اسم مفعول یرنده قوللانلدیغندن (اوراق وارده) دیمك لا - زمکلور .

اُوزْبَه — [ج] البسه ، ثوب معناسنه اولان بو کلمه‌نك اصلی ایتالیانجه (روبه) در.

اوروج — [ت] صوم دیمك اولان بولفظ (روزه) لفظ فارسیسندن محرفدر. هرنه‌قدر (اوروج)ك اولنده‌کی همزه فضله کبی کورینور ایسه‌ده (ر) ایله باشلایان کلماتی ترکلرك اولنه برالف علاوه‌سیله تلفظ ایلدکلری معلومدر : رجب = ارجب، روبه = اوربه، رمضان = ارمضان . . .

اوسته — [ت] اوکره‌دیجی، معلم معناسنه اوله‌رق لسانمزده مستعمل اولان بولفظ فارسی (استاذ) کلمه‌سندن محرفدر. [*] ذاتاً ایرانیلر نظمده اکثریا (استاذ) ی (اوستا) صورتنده استعمال ایتمکده - درلر. معهذا: فوق، مافوق معناسنه کلان (اوست) لفظندن دخی مشتق اولمسی ملحوظدر .

اوصانج —[ت] بیقندی دیمك اولان بو کلمه‌نك اصلی (اوصان) در .

اوغور — [ت] یمن، سعادت،

[*] استاذ کلمه‌سی حقنده دخی فروق حقی‌ده شویله دینیور : «استاذ، لفظ مرکب اعجمی واصله است آذ واست بالفارسیة هو الکتاب و آذ بالذال المعجمة بمعنی الصاحب فمعناه صاحب الکتاب و استعماله بالدال المهمله غلط.»

فال خیر معناسنه اولان بو کلمه‌نك لاتینجه (Augur) لفظندن مأخوذ اولدیغنی بعض ارباب لغت بیان ایلمشلر ایسه‌ده دوغری دکلدر . چونکه : لاتین لسانیله هیچ بر مناسبتی اولمیان چغتایجه‌ده بو کلمه موجود وَ وسطی آسیا اهالیسنجه من القدیم مستعملدر . بزم بوراده سویلیه‌جکمز بر شی وارسه اوده نه عربی ، نه‌ده فارسی اولمیان بو لفظك قاعدهٔ عربیه وَ فارسیه اوزره ترکیباته ادخالندن وَ(اغور) صورتنده استعمالندن اجتناب ایدلمسندن عبارتدر .

اُوْقَه — [ع] درت یوز درهمدن عبارت ثقلت وزنی معناسنه اولان وَ بعضلر طرفندن عربی (قیه) دن محرف اولدیغنه حکم ایدیلان بو کلمه عربیدر . حتی بتون عربجه قاموسلرده بونك (اوق) ، (اقه) ، (اوقیه) شکلنده صور مختلفه‌سی‌ده واردر . بناءً علیه : لفظ مزبور ذاتاً غلط اولان (قیه) دن محرف دکلدر .

اَوْلادِیَّتْ — [ع] (اولاد) اسم جمعنه خلاف قاعده ادات مصدر الحاقیله تشکیل اولنان بو کلمه‌نك غلط اولدیغی میدانده‌در .

اُولْتیماتُومْ — [ج] Ultimatum قطع مناسبت معناسنی مفید اوله‌رق لسان سیاسیده مستعمل اولان بو کلمه‌نك بتون مضامن

وَ مفاهمنى ناطق اوله‌رق لسان عربده : (اُقطوعه) لفظى موجود اولديغنـدن تعممى آرزو اولنور .

اَوْلَوِيَّتْ ـــ [ع] (اولى) اسم تفضيلنه ادات مصدر علاوه‌سيله ايجاد ايدلمش اولان بوكلمه عربيده مستعمل دكلدر .

اوكسوز ـــ [ت] يتيم، بيكس معناسنه اولان بو لفظك املاى صحيحى (اوكسز) در . چونكه : (اوك) تركجه‌ده كوكس، باغر معناسنه اولوب (سز) ايسه ادات نفيدركه معناسى «كندوسنى دراغوش ايده‌جك كيمسه‌سى اولميان» ديمكدر .

اولو ـــ [ت] بيوك، يوكسلك ديمك اولان بو لفظك اصلى (اولوغ) در .

اولو ـــ [ت] ميت ديمـك اولان كلمه‌نك اصلى (اولوك) در .

اويوناز ـــ [ت] صچرايوب اوينايان، يالتاقلانان معناسنده قوللانديغمز بو كلمه (اويون) لفظ تركيسيله فارسى (بازيدن) مصدرندن مشتق (باز) دن مركب اولوب حالبوكه : قواعد صرفيه وَنحويهٔ مرعيه‌مز بو كبى تركيباته مساعد اولمديغندن لفظ مبحوث غلطدر .

اَهالئ مُرُوَّتمَنْدانْ ـــ [فا] (مُروتمندان اهالى) دنيلسه دها موافق اولور .

اَهالئ مَسْكُونَه ـــ [غ] (مُسكون)؛(مكان)ه(ساكن)؛

(مکین)ه مخصوص اولدیغندن (اراضیٔ مسکونه) ؛ (اهالی ساکنه) دیمك لازمدر.

اَهَمِّیَّتْ — [ع] مهملك. ذکرلیلك معنالرنده قوللانديغمز بو کلمه — دیگر بو وزنده‌کی امثالی کبی — عربی قاموسلرنده موجود اولمیوب بونك بالاخره عثمانلی ارباب قلمی طرفندن (اهم) اسم تفضیلنه (یت) ادات مصدرینك الحاقیله تشکیل ایدلمش برلفظدرکه: بویله‌لرینه (لغات مولده) دییورز.

اَهْوَنِیَّتْ — [ع] (اهمیت) گبیدر.

اَیّام — [ع] (یوم)ك جمعیدر. بو کلمه حقنده فروق حقی‌ده شویله دینیور: «(ایام) اصلده (ایوام)».

آی بای — [ت] (آی) ترکجه اولوب ایکی کلمهٔ ترکیه آره‌سنه (با) ادات فارسیسی داخل اوله‌میه‌جغندن ترکیب یاکلشدر. بو مقامده یا: (آیدن آیه) وَ یا (ماه بماه) دیمك لازمدر.

آی مهتابی — [ت] (مهتاب) ذاتاً آی آیدینلغی دیمك اولدیغندن (آی) لفظی بوراده زائددر.

ایپکخانه — [ت] بوده (اویونباز) قبیلندندر. (اویونباز)ه باق.

ایتام — [ع] (یتیم)ك جمعی اولان بو کلمه‌نك صحیحی (ارحام) وزننده یعنی فتح همزه ایله (اَیتام) در. کسر همزه ایله (اِیتام) عربیده:

[قادینك ولدی یتیم قالمق معناسنه‌در].

آیادی — [ع] بو کلمه‌یی غلط ظن ایدنلر وارسه‌ده بوظن غلطدر. واقعا (ید)ك جمعی (ایدی) کلیرسه‌ده (ایدی)نك جمعی‌ده — جمع الجمع اوله‌رق — ایادی کلیر.

ایثار — [ع] بزم (بذل سخاوتکارانه) معناسنده قوللاندیغمز بو کلمه‌نك عربیده: (اکرام)، (اعزاز) § (اختیار)، (انتخاب) دن باشقه معناسی یوقدر.

ایجاب ایتدیرمك — [ت] (وجوب) ماده‌سندن مشتق اولان (ایجاب) لفظی اساساً متعدی اولدیغندن (ایتدیرمك) ماده‌سیله استعمالی غلطدر. بونی (ایتمك) ماده‌سیله قوللانملی.

ایرتسی — [ت] جمعه ایرتسی، بازار ایرتسی، بایرام ایرتسی کبی ترکیبلرده قوللاندیغمز بو کلمه‌نك اصلی (ایرته) اولوب (س) ایسه علامات مضافدن بری اولدیغندن بونك املای صحیحی (ایرته‌سی) صورتنده اولمق لازمکلور.

ایرمیك — [ت] چوربا وَ حلوا یاپمغه مخصوص دانه‌لی اونه اطلاق اولنان بو کلمه ترکجه (یارمق) ماده‌سندن مشتق اولدیغی ایچون اصلی (یرمیق) وَ یا (یارمیق) در.

ایزْبَه — [ج] قویتو، خراب، ایصسز محل معناسنده

قوللاندیغمز بو کلمه ترکجه اولمیوب اسلاوجه‌دن مأخوذ وَ اصل معناسی (چالی چیرپیدن یاپلمش) کلبه‌در.

ایلشته وَ یا اشته — [ت] ترکجه اسماء اشاراتدن بری اولان بو کلمه‌نك اصلی (اوشده) در.

ایلشکذار — [ت] بحریکاى، چالیشقان دیمك اولان بو تعبیر دخی (ایش) کلمهٔ ترکیه‌سیله (کذار) لفظ فارسیسندن مرکب اولدیغی ایچون غلطدر.

ایکبیك — [ت] (۲۰۰۰) کمیتنك خطله افاده‌سی اولان بو کلمه‌نك شو شکلی املاجه غلطدر. چونکه: (ایکی) لفظنك نهایتنده‌کی (ی) بلا سبب اسقاط ایدلمش اولیور. امثالی‌ده بویله‌در.

ایلغین — [ت] معروف آغاجك اسمی اولان بو کلمه (ترکجه) (ییلمق) ماده‌سندن مشتق اولوب بناءً علیه اصلی (یلغین) در.

ایکنه‌داناق) — وَیا:
ایکنه‌دان) — [ت] (ایکنه) ترکجه بر کلمه اولوب بوکا ظرفیت بیان ایدن (دان) ادات فارسیسنك الحاقی غیر جائزدر. هله (ایکنه‌داناق) تعبیری غلط اندر غلطدر.

ب

باتلغراف — [ت] (تلغراف) اجنبی برلفظ اولدیغندن بوکا باء الصاق فارسی الحاقی جائز دکلدر. (تلغراف ایله) دیملی.

بات‌پازاری — ویا :

بیت‌پازاری — [ت] اسکی پوسکی شیلرك صاتلدیغی محل معناسنه اوله‌رق قوللاندیغمز بولفظ مرکبده‌کی (بات) کلمهٔ عربیه‌سنك (ضعیف، احمق، سرخوش) معنالرینه اولمسنه نظراً بوترکیبده هیچ برمعنی اولمدیغنی وَبناءً علیه استعمال عوام کبی (بیت پازاری) صورتنده یازلمسی انسب اوله‌جغنی شمس‌الدین سامی بك مرحوم قاموسنده بیان وَتوصیه ایدییورسه‌ده عربیده (بات) ك معنای اصلیسی (قطعی) دیمك اولوب بیت پازارنده وَدها دوغریسی بات‌پازارنده صاتیلان اشیا ایسه (بیع بات) ایله یعنی قطعی پازارلقله صاتیلدیغی وَآندن رجوع اولنه‌مدیغی جهتله مذکور پازاره بواسم ویرلمش وَبالاخره (بیت پازاری) شکلنه بالتحریف افراغ ایدلمش‌درکه : صحیحی هرحالده (بات پازاری)در.

باتاقخانه — [ت] بو ترکیبده (ایچکیخانه) کبی غلطدر.

باجناح — [ت] ویا :

باجناق — [ت] ایکی همشیره‌نك

زوجلرينه اطلاق اولنان بو اسمى فارسى (با) ايله عربى (جناح) كلمه‌سندن مركب ظن ايدنلر وارسه‌ده موضوعنه نظر اولنه‌جق اولور ايسه بونك پك معناسز بر لفظ اولديغى تظاهر ايدر .

بناءً عليه بو ظن يا كلش اولوب كلمهٔ مذكوره‌نك اصلى تركجه (همشيره) معناسنه كلان (باجى) دن مشتق اوله‌رق (باجيناق) اولوب دها صو - كره‌لرى (ى) دخى اسقاط ايديله‌رك (باجناق) شكلنه افراغ ايدلمشدر .

بادَم — [فا.ت] معروف ميوه اسمى اولان بو لفظى بعض ارباب لغت تركجه ظن واعتبار ايتمشلر ايسه‌ده اساساً تركستان اقاليمنده بادم يتشمديكى وَفار - سيده بوكا (بادام) دنيلديكى جهتله بونك بر كلمهٔ فارسيه اولديغى وَفقط دالدن صوكره‌كى الفك بالاخره غائب ايدلديكى دركاردر .

بادى — [ت] اوردك كبى صاللانه‌رق يوروينلره اطلاق اولنان بو كلمه عربيده قاز وَاوردك معناسنه كلان (بط) لفظندن محرفدر .

بارداق — [ت] اساساً (بار) قولب ديمك اولوب بو كلمه آندن مشتق اولديغندن صو وَسائر مايعات ايچمكه مخصوص قابلرك قولبلى قسمنه خاص ايكن بز آنى قولبلى وَقولبسز قابلر حقنده بلااستثنا استعمال ايتمكده‌يز. مع هذا: فارسيده (قدح ، صراحى) معناسنه اوله‌رق (باردان) كلمه‌سنك

موجود اولمسنه باقيليرسه (بارداق) كلمه‌سنك فارسيدن مأخوذ اولمسى ده وارد خاطردر.

بارباراغرمق — [ت] تأكيد ايچون قوللانيلان بو (بار)لرك اصلى (باغر) اولديغندن بو تركيبك دخى دوغريسى باغر باغر باغرمق)در.

باربود — [ت] زارله‌اوينانيلير بر نوع قمارك اسمى اولان بولفظك اصلى فارسى(باربُد) دركه: (بار) كار، ايش، فعل وَ(بَد) فنا، مذموم معنالرينه اوله‌رق مجموعى (فعل مذموم) ديمكدر.

بازخانه — [فا] بيوك وَغير منتظم أو، دائره معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلى فارسى اوله‌رق (برخانه) در.

بارُوتْ — [فا] ويا :
بارُوذْ — [فا] لهجهٔ عثمانيده بو لفظك يونانيدن مأخوذ ومحرف اولديغى و (برهان قاطع)ده بونك اصلى سريانى اولوب صوكره فارسى يه كچديكى كوستريليور. بزم بوبابده سويليه‌جكمز برسوز وارسه (باروت) لفظى تركجه اولمديغندن باروتخانه، (بارودى) كبى تركيبلرك غلط اولمديغنى سويلمكدن عبارتدر.

بازار — و :
پازار — [فا، ت] بو ايكى كلمه‌يى املاجه يكديكره قاريشديرمامق لازمدر. چارسو (چارشى) معناسنه

كلديكى زمان فارسى اولوب
باء موحده ايله يازمق ايجاب
ايدر. هفته‌نك برنجى كونى،
يوم الاحد معناسنى افاده ايلديكى
وقت تركجه بر لفظ اولوب
(پا) ايله ترقيم اولنور.

باستون — [ت] بوكلمه فرانسزجه
(باتون) لفظندن محرفدر .

باغچوان — [فا] بوستان وَ
باغچه‌لرده بالفعل چاليشه‌رق
ميوه ، سبزه ، چيچك
يتشديرنلره اطلاق اولنان
بوكلمه (باغچه) لفظى ايله ادات
تقيد وَ صاحبيت اولان
(وان) دن مركب اولديغى
ايچون بونى : (باغچه‌وان)
صورتنده يازمق لازم كلور -
سه‌ده اوته‌دنبرى بو بابده
اهمال ايديله كلمش وَ اليوم كلمهٔ
واحده شكلنى آلمش اولديغندن
(باغچوان) طرزنده استعمالنده
بك ده بأس يوقدر .

باطى — [ت] غربدن اسن
روزكاره اطلاق ايلديكمز
بوكلمه‌نك املاى صحيحى (باتى)
در . چونكه : بوكلمه تركجه‌ده
(غرب) ، (مغرب) معنالرينى
افاده ايدن (باتى) كلمه‌سندن
مأخوذدر .

باطمان — [فا] بر نوع اولچك،
مقياس ديمك اولان بوكلمه
عربى اولوب اصلى (باتمن) در .
زيرا : (من) اولچك ، (بات)
قطعى ديمك اولوب مجموعى
(قطعى اولچو) معناسنه كلير .

باكِر — ويا :
باكِرَه — [ع] عربيده بويله
بر كلمه موجود اولميوب بزم
كلمهٔ مذكوره‌دن قصد ايتديكمز

معنايى عربلر (بِكر) لفظيله افاده ايدرلر .

بَالْ — [ع ، فا] بو كلمه هم عربيده ، هم فارسيده مستعملدر . عربى اولديغنه كوره : خاطر ، قلب ، كوكل معناسنى افاده ايدوب حرف تعريف آله بيلور : منكسر البال ، سليم البال كبى . فارسى اولمسى اعتباريله : (قناد) معناسنه كلير : شكسته بال ، كشاده بال ، بال كشاى طيران .. كبى .

بالصمه —[ت] بلسمك اغاجنه اطلاق اولنان بو كلمه (بلسم) لفظ عربيسندن محرفدر .

بِالضَرُورْ — [ع] دوغريسى (بالضروره) در .

بِالفِرُوخْتْ — [فا] فارسى اولان (فروخت) كلمه‌سنه لام تعريف عربى داخل اوله‌ميه‌جغندن بو كلمه غلطدر .

بالقخانه — [ت] (بالق) تركجه اولديغندن اوده (ايپكخانه) كبى غلطدر .

بال يمز — [ج ، ت] اسكى برجنس طوپك اسمى اولان بو كلمه تركجه اولميوب موجدى بولنان بر ايتاليالينك نامنه بالاضافه (باليه‌مزى) در . بونك دها غريبى اصطلاحيرـ ورا[illegible] طرفندن كله مذكوره‌نك (عسل نميخورد) صورتنده فارسى يه ترجمه ايدلمش اولمسيدر .
{ بونك اصلنك لاتينجه « بال وويمز » اولديغى وَ (بال) لك كره وَ (وويمز)ك يارم معناـ سنه اولمسنه كوره «بال يمز»لك نصف كره شكلنده طوپ

دیمك اولدیغنی ادعا ایدنلر واردر . }

بانقِ عثمانی — [ت] بانق فرانسزجه Banque بر کلمه اولوب بونك قاعدهٔ فارسیه اوزره ترکیب اضافی حالنده استعمالی جائز اولمدیغندن (عثمانلی بانقه‌سی) دیملیدر .

بِاَیِّ حالٍ — [ع] اصلی (بای حالکان) در .

بایر — [ت] خفیف سطح مائل معناسنه اولان بوکلمه‌نك عربیده ینه بومؤدایی ناطق (بائره) لفظندن محرف اولدیغی بعض ارباب تدقیقك جملهٔ تتبعاتندندر .

بایراق — [ت ، ع] سنجاق ، علم معناسنه اولان بوکلمه ترکجه اولمیوب عربی ایسه‌ده عربجه‌ده شکلی (بیرق) اولدیغندن علمی طاشیان آدم معناسنه اوله‌رق لسانمزده مستعمل (بایراقدار) لفظنی یا هیچ قوللانمیوب یرینه (علمدار) کلمه‌سنی استعمال ایلمك ، یاخود (بیراقدار) صورتنده یازمق لازمدر .

بچاق — [ت] بوکلمه‌نك ـ ینه بومعنایه دلالت ایدن ـ فارسی (بچك) لفظندن محرف اولدیغنی ادعا ایدنلر وار ایسه‌ده چغتایجه‌ده (بیچماك) کسمك معناسنه اولدیغندن (بچاق) وَ دها دوغریسی (بیچاق) لفظنك بوندن مشتق اولمسی عقله دها ملایمدر .

بَجایِشْ — [فا] مبادلهٔ موقع وَ مأموریت معناسنه کلان بوکلمه‌نك صحیح وَ فصیحی

(بانك) فتحیله (بجایش) درکه : آنك یرینه دیمکدر. معهذا لسان فارسیده بوکلمه غیرمستعملدر .

بُحْرانْ — [ع] معاملاته عارض اولان تبدل وَ تغیر معناسیله استعمال ایلدیکمز بوکلمه عربجه‌ده خسته‌یه عارض اولان تغیر معناسنی متضمندر.

بَخْشِیشْ —[فا] عطیه، احسان معناسنده قوللاندیغمز بو کلمه‌نك ترکجه (باغشلامق) ماده‌سندن کلان (بغشیش) دن مأخوذ اولدیغی مروی ایسه ده قطعی دکلدر. [بخشیدن مصدرندن حاصل مصدر اولمسی‌ده وارد خاطردر . اوحالده «ش»دن صکره (ی) ایستەمز .]

بُخُورْ — [ع] توتسی ، قوقو معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی بانك فتحیله (خبور) وزننده (بخور) در .

بَداءْ —[ع] باشلامق معناسنه‌در. بوکلمه‌نك عربیسده ـ مجرد حالنده ـ شکلی : (بدء) در. لکن مفعول ویا مضاف اولور ایسه او زمان ـ همزه ، ماقبلنده‌کی حرکه‌نك جنسنه تابع اوله‌جغندن ـ بر الف علاوه‌سی ایجاب ایدر. بزم، (بدء) کلمه‌سنی مجرد حالنده بیله الفله استعمالمز دوغری دکلدر .

بداوا —[ت] مجان ، پاره‌سز دیمك اولان بوکلمه‌نك اصلی (بادهوا) در .

بِدایَتْ — [ع] نهایت مقابلی

بوكلمه‌نك اصلى (بدائت) در.

بَدَسْتانْ — [فا] بعض ارباب تتبعه كوره وقتيله بزصاتيلان محله اطلاق اولنورمش‌كه: شوحالده اصلى (بزستان) ويا (بزازستان) در.

بَدِيذْ — و:

بَدِيدارْ — [فا] ظاهر، اشكار معناسنده استعمال ايلديكمز بوكلمه‌لرك اصل لسان فصيح فارسيده اصللرى (پ) ايله (پديد) وَ (پديدار) در.

بَرْدُالعَجُوزْ — [ع] شباطك يكرمى‌التنجى كوننده‌ن اعتباراً يدى كون دوام ايدن صوغوغه اطلاق اولنمقده‌دركه: حتى بونى وقتيله لسانمزه (قوجه قارى صوغوغى) ديه ترجمه دخى ايدنلر اولمشدر. حالبوكه بونك اصلى (بردالعجوز) اولميوب (برد ايام العجز) اولوب عربيده (عجز) بر شيئك صوكى، نهايتى معناسنه اولمسنه كوره بو تركيبك (قيشك صوك كونلرينك صوغوغى) ديمك اولديغى دركاردر.

بِزْ — [ت] بوينده، قولتوق التنده، قاصيقده ظهور ايدن ويا بولنان (حبه‌جك)، (دانه)، (غده) معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلى عربجه (يمورطه) و آنك كبى يومرو شيلره اطلاق اولنان (بيض) دن غلط اولديغى شبهه‌سزدر.

بَزْرْ — [ع] سبزه، چيچك تخمى معناسنه كلان بوكلمه‌يى حبوبات تخمى معناسنى افاده ايدن (بذر) كلمه‌سيله بر برينه

قاریشدیرمامليدر.

بَزِرْکانْ — [فا] بو لفظ فارسینك اصلی (بازرکان) در.

بطاق — [ت] و:

بطاقلق — [ت] ویا:

باطاقلق — [ت] بو کلمه‌لر (باتمق) ماده‌سندن مشتق اولدقلری جهتله (باتاق)، (باتاقلق) صورتلرنده یازلملری لازمدر.

بَشارَتْ — [ع] عربیده بشرهٔ وجهك تغیرینه بادی اولان خبر صحیحه ـ که: کرك مسروریتی، کرك محزونیتی موجب اولسون هرایکیسنه‌ده شاملدر ـ اطلاق اولنان بو کلمه‌نك صحیحی بانك کسریله: (بِشارت) در. واقعا عربجه‌ده فتح با ایله‌ده بشارت وار ایسه‌ده (حسن وجمال) دن باشقه معناسی یوقدر.

بشقه — [ت] «بشقه وجه، رأسا، غیری معنالرینه کلان بو کلمه ترکجه (باش) کلمه‌سندن مشتق اولدیغی ایچون بونك املای صحیحی (باشقه) صورتنده اولمق ایجاب ایدر.

بَشُوشْ — [ع] کولر یوزلی دیمك اولان یعنی (بشاشت) ماده‌سندن اسم مبالغه اوله‌رق صوکره‌دن احداث ایدیلان بو کلمه عربی قاموسلرنده موجود اولمدیغندن بالطبع کلمات مولده‌دندر.

بَطاأَتْ — [ع] دوغریسی (با) نك کسریله (بِطائت) در.

بُعْدِيَّتْ — [ع] اوزاقلق معناسنه اوله‌رق قوللانیلان بو کلمه‌ده

غلطات فاحشه دندر . چونکه : (بعد) اساساً مصدر اولوب بوکا تکرار اداث مصدر علاوه‌سی غیر جائزدر .

بعضیسی
بعضیلری
بعضیسنه
بعضیسنك
— [ت ، ع] بر طاقم ، بر قاچ ، برمقدار معناسنه اولان (بعض) کلمه‌سنك نهایتنه بلا لزوم بر (ی) علاوه‌سیله تشکیل ایدیلان بو کلمه‌لرك املالری موافق قاعده دکلدر . دوغریسی : (بعضی ، بعضلری ، بعضنه ، بعضنك) در .

بَغْچَه — [فا] (باغ) لفظنك مصغری اولان بو کلمه‌نك املای صحیحی (باغچه) در .

بَقّالْ — [ع] عربیٔ فصیحده بو کلمه بقلیات یعنی سبزه صاتان اصناف حقنده مستعملدر .

بَکّارْ — [ع] (بکر)دن غلطدر . هله بونی فارسی ظنیله (بیکار) صورتنده یازمق غلط اندر غلطدر .

بِلا آرام — [فا] کلمات فارسیه‌یه ادوات عربیه الحاقی قانون فصاحته مغایر اولدیغندن بومقامده (بی آرام) دیملی .

بِلا پَروا — [فا] بوده (بلا آرام) کبی غلط اولدیغندن (بی پروا) دیمك ایجاب ایدر .

بلاط — [ت] خلیج درسعادتده معروف بر محلك اسمیدر . بوکلمه‌نك ایتالیانجه (بالیتون) لفظندن — که : کوچوك قصر دیمکدر . — محرف اولدیغی مرویدر .

بَلَشْ — [ت] موصل ویا دیار بکر حوالیسی اهالیسی طرفندن (اجرتسز، اوجوز، مجاناً) معنالرنده استعمال ایدیلان بو کلمه‌نك عربجه (بِلاشیٔ) دن محرف اولدیغی مرویدر.

بِلُّورْ — [ت] عربی اولان بوکلمه‌نك صحیحی مشدد اوله‌رق (تنور) وزننده (بلور) در.

بلکه‌ده —[ع] بولفظده (ده) زائددر . چونکه : ایکی اداتدن کلمهٔ واحده تشکیلی منافیٔ فصاحتدر.

بَنْدَرْگاهْ — ویا :

بَنْدَرْگَهْ — [فا] تجارتگاه اسکله معناسنه اولان (بندر) لفظنده معنای محلیت مندمج اولدیغندن بوکا تکرار (گاه) ویا (که) علاوه‌سنه محل یوقدر .

بوبرك — [ت] خالص ترکجه اولان بوکلمه‌نك اصلی وَصحیحی (بوکرك) در .

بُورك —[ت] سرپوش § عباء کبه معنالرینه کلان بو کلمه ـ ظن اولندیغی کبی ـ ترکجه اولمیوب فارسی اولدیغی مثللو املای صحیحی دخی (برك) در .

بورون— [ت] ویا :

برون —[ت] انف معناسنه اولان بوکلمه‌نك اصلی ـ (نون)ك حرکه‌لندیکی زمان حس اولندیغی اوزره ـ رانك سکونیله (بورن) در .

بُورْنُوش — ویا :

بُورْنُوزْ — [ع] عربلرك

البسه اوستندن وَمملكتمزده خانملرك تفرج محللرنده وَقيرلرده چارشف يرينه كيدكلرى اباسك اسمى اولان بوكلمه‌نك صحيحى (برنوس) در.

بورومك — [ت] صارمق، احاطه ايتمك معناسنه كلان بوكلمه اصلنك (بوركومك) اولديغى قاموس تركيده كوستريليور.

بورازان — ويا:
بوريزن — [ت] عسكره قوماندانك امر و تعليماتنى تبليغ ايچون بورى چالان سلاح انداز معناسنه اولوب بوده (اويوناز) وَامثالى كبى غلطدر. چونكه: (بورى) تركجه، (زن) فارسى اولوب بو تركيب ايسه بالطبع غلطدر. (بوريجى) ديمك دها موافقدر.

بوزخانه — [ت] بوزخى.

بُوسْتَانْ — ويا:
بُسْتَانْ — [فا، ع] فارسى اولان (بوستان) كلمه‌سنك اصلى (بويستان) اولوب عربى اولان (بستان) ايسه بونك معربيدر.

بُولْغُوزْ — ويا:
بُلْغُوزْ — [ع] دوغريسى (بورغول).

بُومْبَازْ — ويا:
مُومْبَازْ — [فا] امعانك قسم سافلنه يعنى قالين باغرصاغه وَبوندن ياپيلان طعامه اطلاق اولنان بوكلمه‌لرك اصلاً (بونبار) اولديغى وَچونكه: فارسيده

(بون) قيون باغرصاغى معناسنه اولوب (بار) ايسه متعفن محله دنيلديكى وَبناءً عليه بالتركيب (متعفن باغرصاق) معناسنى افاده ايلديكى (قاموس عثمانيده) بيان ايدلمشدر.

بويو —[ت] سحر ، افسون معناسنه اولان بوكلمه (باغلمق) ايله مترادف اولان (بوكمك) مادەسندن مشتق اولديغى جهتله (بوكو) طرزنده يازلمق لازمدر .

بلوك —[ت] قطعه ، جزء ، قسم§ ديوار ، پرده § طاقم ، زمره ، سورى معنالرينه كلان بوكلمه‌نك مشتق منهى (بولمك) مادەسى اولمسنه نظراً : بونك (بولوك) طرزنده يازلمسى لازمكلور .

بويا —[ت] رنك ويرمك ايچون اجسام و اشيايه سوريلان وَيا اجسام وَاشيا ايچنه باتيريلان مايع وَيامخلوط معناسنه اولان بو لفظك اصلى‌ده (بوياغ) در .

بوياخانه —[ت] بويانك تركجه ، (خانه) نك فارسى اولمسنه كوره بو (تركيب) ده (ايپكخانه) كبى غلطدر .

بَهارات —[ع] بوبر وَامثالنه اطلاق اولنان بو كلمه اساساً معناسز اولديغى كبى بهار لفظ فارسيسنه (آت) ادات جمع عربيسنى علاوه ايلمكده خطادر .

بَهاريّه —[ع] (بهار) لفظ فارسيسندن قاعدۀ عربيه اوزره تشكيل اولنمش غلط بركلمه‌در .

بَهْرَهٔ اَدَبِیَّه — [فا] بهره فارسی بر کلمه اولوب کلمات فارسیه نك ایسه تأنیث وتذکیری مساوی اولدیغندن نهایتنده کی هاء رسمیه یی علامت تأنیث اوله رق تلقی ایدنلر صفتله موصوف بیننده مطابقتی تأمین ایچون بو خطایی یاپمشلردر . بونك صحیحی (بهرهٔ ادبی)در.

بَهْرَهٔ عِلْمِیَّه — [ع،فا] بودخی.

بَهَرْ — [فا] هر، هربری معنا- سنده قوللاندیغمز بوکلمه نك فارسیده معناسی (هربرینه)در.

بیکر — [ت] بوکلمه فارسی اولوب اصلی (بارکیر)در-که: (بار) یوك (کیر) ایسه کرفتن مصدرندن طوتیجی، قالدیران دیمكدر.

بیون — [ت] باشی بدنه ربط ایدن عضوه اطلاق اولنمقده در. بوکلمه (بوی) لفظندن مشتق اولدیغندن بونی (بوین) صورتنده یازمق لازمدر .

بَیاضْ — [ع] عربیده اسم اولان بو کلمه نك معناسی (آقلق)اولوب بز ایسه بونی صفت معناسیله استعمال ایدرك: بیاض چیچك، بیاض کدی دییورزکه : غلطدر. بو ماده دن صفت اوله رق کلان کلمه : (بیضاء) و (ابیض) در.

بتیرمك — [ت]صوکه ایردیر- مك معناسنه اولان بوکلمه (بیتمك) ماده سندن مصدر متعدی اولدیغندن بونك صحیحی: (بیتدیرمك)در.

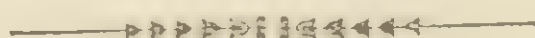
بیکار — [فا] (بکار) ه باق.

بیلزیك — [ت] بوکلمه‌نك اصلی (بیلك یوزوکی) در.

بینماز — [فا] تارك صلوة معناسنه اولان بو کلمه‌یی کسر با ایله (بی‌نماز) اوقومق لازمدر.

بیهوده — [فا] فائده‌سز، واهی معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی بانك کسریله (بیهوده) در. چونکه: (بی) ادات سلبیله (هوده) دن مرکبدر.

بیهوش — [فا] بودخی اصلاً (بی‌هوش) در.

پابوج — [فا] اوکچه‌سز آیاق قابی معناسنه اولان بوکلمه‌نك اصلی (پاپوش) در. (پا) آیاق (پوش)؛ پوشیدن مصدرندن (اورتو) دیمکدر.

پاپاس — [ت] ایشیکلرده آیاق سیلمکه مخصوص تویلی کیچه معناسنه اولان بوکلمه فرانسزجه (Paillase) لفظندن محرفدر.

پاتسقه — [ج] اینجه دوزکون بیاض بز معناسنه اولان بو کلمه فرانسزجه (پاتست) (Patiste) دن غلطدر.

پاچا — [ت] قویون ، اوکوز

کبی حیوانات آیاغنك دیزدن آشاغی قسمنه اطلاق اولنان بوکلمه‌نك اصلی فارسی (پاچه) درکه: آیاق معناسنه اولان (پا) ایله (چه) ادات تصغیرندن مرکبدر.

پاچاورا — [فا] اسکی لباس پارچه‌سی ، کیرلی بز دیمك اولان بوکلمه (پارچه) ایله اثوابك طیش یوزی معناسنه کلان (اوره) لفظندن مرکبدر که: اصلی (پارچهٔ اوره) در.

پاراوانا — [ج] اوطه قپولرینك داخل ویا خارجنه وبعضاً صوبالرك اوکنه پرده واری قونیلان وعندالایجاب قاتلانیله بیلان حائل معناسنه اولان بوکلمه‌نك دوغریسی: (پاروان) (Paravent) در.

پازن — [ج] شال کبی ورەوینه طوقونمش یوکلی پامبوق قماش دیمك اولان بوکلمه‌نك اصلی صانع ویا موجدینه اضافتله و باء موحده ایله (بازن) (Basin) در.

پازواند — [ت] چارشی بکجیسی معناسنه اولان بوکلمه‌نك اصلی فارسی (پاسبان) در.

پازواند — [ت] بوده قوله باغلانیلان نسخه ، تعویذ معناسنه اولان فارسی (بازوند) دن محرفدر .

پاطلیجان — [ت] بونك اصلی فارسی (بادنکان) دن معرب (بادنجان) در.

پالوزه — [فا] معروف طعامه اطلاق اولنان بوکلمهٔ فارسیه‌نك اصلی وصحیحی: (پالوده) در.

پزشنبه — [فا] چهارشنبه‌دن

صوکره‌کی کون معناسنه اولان بوکلمه — یکی املاده — بو شکلده یازلمقده ایسه‌ده یاکلشدر. چونکه: بونك اصلی بشنجی کون دیمك اوله‌رق (پنجشنبه) در.

پاموق — ویا:

پامبوق — [ت] بوکلمه فارسیده — پنه بو معنایه کلان (پنبه) دن غلطدرکه: (بیورمق) دن (بیوروق)، (قاورمق) دن (قاوروق) کلدیکی کبی ابتدالری (پنبه) دن دخی (پنبوق) شکلنه قونلمش وَدها صوکره شکل حاضرینه افراغ ایدلمشدر.

پانجور — [ت] طرز جدید پنجره قفسی دیمك اولان بو کلمه فرانسزجه: (Abat-jour) لفظندن محرفدر.

پاندیسپانیا — [ج] بر نوع طاتلی اکمك. بوکلمه فرانسزجه «اسپانیا اکمکی» معناسنه اولان (پَن‌دیسپانی) لفظندن محرفدر.

پانْزَهِرْ — [فا] معروف طاش معناسنه اولان بوکلمه‌نك اصلی (فادزهر) دن محرف (پادزهر) در.

پایتاق — [ت] اکری باجاقلی دیمك اولان بوکلمه فارسی (پیاده) دن معرب (بیداق) دن غلطدر.

پایدوست — [ج] بوکلمه اساساً رومجه اولوب اصلی (پایدوس) در.

پایواند — [ت] آتك آیغنه اوریلان کوستکه اطلاق اولنورکه: اصلی فارسی (پایبند) در.

پرتاوسز —[ت] معروف جامه اطلاق اولنان بوکلمه؛ اساساً فارسی اولوب املای صحیحی (پرتوسوز) در.

پَرْداخ —[فا] جلا، پارلاقلق معناسنه اولان بو کلمه فارسی (پرداخت) لفظندن غلطدر.

پرکال — ویا :
پرکل —[ت] مساحهٔ خطوطه ودائره رسم ایتمکه، قوسلری اولچمکه مخصوص آلت معروفه معناسنه اولان بوکلمه فارسی (پرکار) دن غلطدر.

پرلانطه —[ت] پارلاییجی بر نوع ذی قیمت الماس معناسنه اولان بو کلمه نك فرانسزجه (بریان) دن محرف اولمسی ملحوظدر.

پرواز —[ت] البسه، سجاده، پوشیده اطرافنه چویریلان باشقه قماشه، صاچاغه وَ آیینه، دولاب، لوحه، پنجره اطرافنه قونیلان اینجه اوزونجه، اویمالی تخته‌لره دینورکه: اصلی فارسی (پروز) در.

پَسْ —[فا] آلچاق، آشاغی معناسنه اولان وَ پسپایه، پس خلقت کبی ترکیبلر تشکیل ایدن بوکلمه نك صحیحی (پست) در.

پش —[ت] البسه نك یانلرینه علاوه اولنان پارچه یه، اتکه اطلاق ایدیلان بوکلمه نك اصلی فارسی (پیش) در.

پش —[ت] آرقه، آرت، عقب معناسنده استعمال ایلدیکمز بوکلمه نك اصلی وَصحیحی (پس) در.

پشتمال —[ت] بوکلمه نك اصلی

وَصحيحى فارسى اولوب پانك ضميله (پشتمال) دركه (آرقه - سيله جك شى) ديمكدر.

پشرو — [ت] موسيقيده بسته لردن اول وَتقسيمدن صوكره چالينان نغمه ديمك اولان بوكلمه نك اصلى فارسى (پيشرو) دركه: اوكدن كيدیجى ديمكدر.

پشكش — [ت] بوكلمه نك اصلى وَصحيحى فارسى (پيشكش) در.

پَشْكير — [فا] بونك ده اصلى وَصحيحى (پيشكير) در.

پشين — [ت] بوده (پيشين) دن غلطدر.

پشنك — [ت] قافله وَكاربانك اوكنه دوشن سوسلى حيوان معناسنه اولوب اصلى فارسى (پيشاونك) در.

پَشيناً — [فا] (پيش) فارسى اولديغندن بوكا تنوين عربى الحاقى جائزدكلدر. بناءً عليه غلطدر.

پك — [ت] ادات تفضيل وَمبالغه اوله رق لسانمزده قوللانلمقده اولان بولفظك اصلى چغتايجه: (بَرك) در.

پكمز — [ت] قيناديلوب قويولاشديرلمش شيره يه اطلاق ايديلان بوكلمه فرسيده (خمر) معناسنى افاده ايدن (پكماز) دن محرفدر.

پكسمت — ويا:

پسمت — [ت] وقت حاجت ايچون ادخار اولنمق اوزره ايكى دفعه پشيرلمش قورى (اتمك) معناسنه اولان بوكلمه دخى تركجه اولميوب فارسيدر.

وَاملای صحیحی باء موحده ایله (بکسماد) در.

پِلاوْ — [فا] معروف طعامدر. بوکلمه‌نك هند لسانندن آلنوب اصلنك فتح باء ایله (پلاو) اولدیغی وَ یاخود (بخارا) اهالیسنك بو طعامه ویردکاری (جلاو) اسمندن محرف بولندیغی بعض ارباب لغتك جملهٔ تتبعاتندندر.

پلته—[ت] فارسی (پالوده)دن محرفدر.

پلسنك — [ت] معروف بر نوع آغاجه اطلاق اولنان بوکلمه عربجه (بلسان) لفظندن محرفدر.

پَنْچَه — [فا] دوغریسی جیم عربی ایله (پنجه)در.

پِنْهانْ — [فا] کیزلی معناسنه اولان بوکلمهٔ فارسیه‌نك صحیحی بانك کسریله (پِنهان)در.

پُوسَه — [فا] باء موحده ایله اولان (بوسه) دن محرفدر.

پوس بیق — [ت] اصلی (پوست بیق) در.

پُوْلیچَه — [ج] بدلی دیکر بر محلده اودنمك اوزره بر یرده اقچه اقراض ایلمه ویا بومعامله‌یی مبین ورقه معناسنه اولان بولفظك معانیٔ قانونیه وَ تجاریه‌سنی تماماً ناطق اوله‌رق عربجه‌ده (سفتجه) کلمه‌سی موجود اولدیغندن بونك اجنبی اولان (پولیچه) مقامنده استعمالی انسب اولور.

پُوْلیچَةً — [ج] ایتالیانجه اولان پولیچه کلمه‌سنك نهایتنه

تنوين الحاقى غير جائز اولد-
يغندن كرك بونك ، كرك
(بوليچهٔ مذكوره) كبى سقيم
تركيباتك استعمالندن اجتناب
ايدلمليدر .

پَهْرِيز — [فا] اصلى وَ صحيحى
فارسى (پرهيز) در .

پيكار —[ت] چشمه، منبع،
مياه معناسنه كلان بوكلمه‌نك
املاى صحيحى (پوكار) در- كه :
يردن قينامق معناسنى افاده
ايدن (بوكامق) ماده‌سندن
مشتقدر .

پَيْكَه — [فا] خانه وَ دكانلرك
اوكنده‌كى سدير معناسنه
اولوب اصلى وصحيحى (پايكه)
ويا (پيكه) در .

پَيْمانَه — [ف] بوكلمه‌نك لسان
فارسيده معناى اصليسى اولچو
يعنى (مقياس مايعات) اولوب
بالآخره (قدح) معناسنده
قوللانلمغه باشلامشدر .

ت

تَ — [ع] بوحرفى (ته)
صورتنده اوقومق غلطدر .
چونكه : اصلى (تا) در .

تَأْدِيَه — [ع] دوغريسى
تخفيف يا ايله (تأديه) در .

تارْچِينْ — [ف] صحيحى (دار-
چين) در .

تاريخْ —[ع] بوكلمه‌نك شكل

عربیسی (تأریخ) اولوب (ارخ) مادەسندن مشتقدر.

تازه — [ت] کنج ، نورسته دیمکدر. فقط لساننزك آهنك لطافت بخشاسنه دقت ایدیلورسه بوکلمەنك — هیچ برقاعدەیه مستند اولمقسزین محضا مقتضای شیوۀ لسان اولەرق — نسوانه مخصوص اولدیغی کوریلور وَ عادتا ارککلره خاص اولان (کنج) تعبیرینك معناً مؤنثی اولدیغنه حکم ایدیلور. مثلا :

فلان افندی یك کنج ایدی.
فلان خانم یك تازه ایدی .
دنیلیور . بناءً علیه : شو آهنکی محافظه ایتملیدر.

تَأَسُّسْ — و :

تَاكُدْ — [ع] عربی قاموسلرنده موجود اولمیان شو ایکی کلمەده لغات مولدەدندر .

تاندیر — [ت] بوکلمەنك اصلی وَصحیحی عربی (تنور) در.

تاوسامق —[ت] بونك اصلی (تاوصامق) در . چونکه : (تاو) لسان ترکیده حرارت، صلابت معناسنه اولوب (صاومق) ایسه کچمك ، کچیرلمك دیمك اولدیغندن مجموعنك معناسی کوشەمك ، حکمی، شدتی کچمك دیمکدر .

تِبَّتْ — [مشترك] چین حدودنده کائن برخطۀ وسیعەنك اسمی اولوب اصلی (تُبت) (Tub-bète) در .

تاوا — ویا :

تاوه — [ت] اصلی فارسی

(تابه) درکه : قیزدیریجی دیمکدر .

تَبادُرْ — [ع] بردن بره ذهنه کلمك معناسیله قوللانیلان وَ (بدور) ماده‌سندن مشتق اولان بوکلمه‌نك تفاعل بابندن تصریف اولنه‌میه‌جغی جهتله حقیقتده غلط اولدیغنی سامی بك مرحوم ادعا ایتمکده ایسه‌ده علمای نحویونك آثارنده بو (لفظه) کثرتله تصادف اولنمقده اولمسنه نظراً بونك صحتی قطعیدر .

تَبادُلْ — [ع] دکشمه معناسنده قوللاندیغمز بو کلمه‌یه عربی قاموسلرنده تصادف اولنه‌مامشدر.

تَبَشیرْ — [فا] مکتبلرده سیاه تخته اوزرینه یازی یازمق ایچون استعمال ایدیلان مادهٔ معروفه‌یه اطلاق ایلدیکمز بو کلمه‌نك اصلی وَجهی فارسی (تباشیر) در.

تَبَرُّدْ — [ع] صوغومق معناسنده قوللانیلان بو کلمه‌نك عربجه‌ده اصل معناسی : « صوغوق صویه کیرمك » دیمکدر.

تَبَعِیَّتْ — [ع] تابع اولمق معناسنده قوللاندیغمز بو کلمه عربی قاموسلرینك هیچ برنده کندیسنه یر بوله‌مامشدر. بناءً علیه کلمهٔ مزبوره (تبع) صفتنه یاء مصدریت علاوه‌سیله صوکره‌دن تشکیل اولنمشدر.

تَبَلُّرْ — [ع] بللورلشمه معناسنه استعمال ایدیلان بو کلمه

دخی (تبعیت) کبی لغات مولده‌دندر.

تَتِمَّهْ — [ع] دوغریسی تاء ثانیه‌نك کسریله (تِتمه) در.

تُجّارْ —[ع] بوکلمه‌نك (تاجر)ك جمعی اولدیغی اونودلماملیدر.

تَجارُبْ — [ع] دوغریسی (تجارب) وَیا (تجاریب) در.

تَجانُسْ — [ع] مجانست معناسیله قوللانیلورسه‌ده عربیده بویله برکلمه اولمدیغی وذاتاً (مجانست) تعبیری‌ده بوندن مطلوب اولان معنایی افاده‌یه تماماً کافی اولدیغی جهتله کلمهٔ مذکوره‌نك بسبتون ترکی اولادر.

تَجْرُبَهْ — [ع] دنه‌مك معنا ـ سنه‌کلان بوکلمه‌نك دوغریسی رانك کسریله (تجرِبه) در.

تَجْرِیمْ — [ع] برندن جریمه المه، برینی جزای نقدی‌یه اوغراتمه معناسنده قوللا ـ ندیغمز بو کلمه‌نك عربجه‌ده قطعیاً بویله بر معناسی یوقدر.

تَجَلِّیاتْ — [ع] دوغریسی تخفیف ایله (تجلیات) در.

تَحْتَالْزَمینْ — [ع، فا] بو ترکیب یاکلشدر. چونکه : (زمین) فارسی اولدیغندن بوکا حرف تعریف داخل اوله‌ماز . بناءً علیه بونك یرنده (تحت‌الارض) تعبیرینی قوللانملی .

تَحَدُّثْ — [ع] وقوعبولمه معناسیله قوللاندیغمز بو کلمه‌نك عربجه‌ده قطعیاً بویله

برمعناسی اولمدیغندن بونك یرنده (حدوث) کلمه‌سنی قوللانمق دها مناسب اولور.

تَحریراتْ مَوْرُدَه — [ع] بو ترکیبك دوغریسی (تحریرات وارده) در. [اوراق موروده‌یه باق]

تَحشیه — [ع] برکتاب وَیا مکتوب کنارینه یازیلان شرحه اطلاق اولنورکه : دوغریسی یانك تخفیفیله (تحشیه) در.

تَحکیم —[ع] متین وَمحکم ایتمه معناسنده استعمال ایلدیکمز بوکلمه‌نك عربیده اصلا بویله برمعناسی اولمیوب بومقامده (اِحکام) قوللانلمقدهدر.

تَخَدُّرْ — [ع] اصطلاحات طبیه‌مزدن اوله‌رق برعضوك اویوشمسی معناسنه کلان بوکلمه‌نك عربیده اصل معناسی (قادینك تستر) ایتمسندن عبارت اولمسنه نظراً بومعناده استعمالی غلطدر.

تَخَطُّرْ — [ع] خطره کتیرمه ویا کلمه معناسنده قوللانديغمز بوکلمه‌نك‌ده عربجه‌ده معناسی بسبتون باشقه‌در.

تَخَلُّفْ — [ع] (اختلاف) کلمه‌سنك مرادفی ظن ایدیلان بوکلمه‌نك عربجه‌ده معناسی (کری‌ده قالمه ، آرقه‌ده براغلمه) در.

تُخَمَه — [ع] امتلاء معده معناسنه اولان بوکلمه‌نك

صحيحى خاء معجمه‌نك فتحيله (همزه) وزننده (تخمه) در.

تَدارُكْ — [ع] بو كلمه‌نك دوغريسى رانك ضميله (تدارُك) در.

تَدْفِينْ — [ع] بوكلمه (دفن) معناسنده قوللانلمقده ايسه‌ده اساساً متعدى اولان (دفن) تفعيل بابندن تصريف اولنه ميه جغى جهتله كلمهٔ مبحوثه غلط حكمنده‌در.

تَدَنّى — [ع] لسانمزده اشاغيلامه، تنزل معناسنه كلان بولفظ (دنائت) ماده‌سندن مشتق اولديغى جهتله متعدى اوله‌رق — (دنائت اسناد ايتمه) معناسنه‌در.

تِذْكارْ — [ع] اكمه، خاطره كتيرمه معناسنه اولان بو كلمه‌نك صحيحى تانك فتحيله تَذكاردر.

تَراجُمْ — [ع] (ترجمه) نك جمعيدركه: صحيحى جيمك كسريله: (تراجِم) در.

تَرْبِيَّهْ — [ع] بونك تشديد ايله تلفظى غلط اولوب دوغريسى (تربيه) در.

تَرْجُمانْ — [ع] بو كلمه‌نك اصلاً فتحتين ايله (ترَجمان) اولديغنى وَبناءً عليه (ترُجمان) صورتنده تلفظنك غلط ايدوكنى ادعا ايدنلر وارسه‌ده كلمهٔ مذكوره‌نك حركات مختلفه ايله يعنى اوچ صورتله ده تلفظى جائزدر. حتى عاصم مرحومك ترجمه كرده‌سى اولان بيوك قاموسدن النان عبارهٔ آتيه

بو قولمزی تمامیله مؤیددر :
« (الترجمان) عنفوان
« وزننده ، (الترجمان)
« زعفران وزننده ،
« (الترجمان) ایهقان وزننده ،
« شول ادمه دینور که : بر
« لغتی اخر لغتله بیان وَ
« تفسیر ایلیه . »

تَرْجَمَهْ — [ع] لغت انفه‌ده بیان اولندیغی اوزره بونك ده اوچ صورتله یعنی: (ترَجمه ، ترِجمه ، ترُجمه) طرزنده تلفظی جائز اولدیغنی بیان ایدنلر وارسه‌ده دحرجه بابندن مصدر اولدیغی ایچون کلمهٔ مزکوره‌نك صحیحی ترَجمه در .

تَرْذِیلْ — [ع] عربیده (رذیل) ماده‌سی تفعیل بابندن کلدیکی ایچون بو مقامده (ارذال) لفظنی استعمال ایلمك دها مناسب اولور .

ترسانه — [ت] سفن حربیه‌نك اعمال وَ تعمیر اولندیغی بحریه فابریقه‌لرینه اطلاق ایدیلان بو کلمه‌نك عربجه (دارالصناعه) دن محرف اولدیغی بعض ارباب تدقیق طرفندن بیان ایدلمشدر .

§

[وقتیله دولت ابد مدت عثمانیه طرفندن ایلك ترسانه تشکیل ایدلدیکی زمان جنویزلیلردن ، ایتالیالیلردن صنایع بحریه‌یه آشنا آدملر ، اوسته‌لر ، جلبیله دارالصناعهٔ مذکوره‌نك تأسیس بیورلمش اولمسی حسبیله اورایه (ترساخانه) اطلاق ایدلدیکنی

و بالاخره بونك (ترسانه) شكلنى الديغى بيان و ادعا ايدنلر دخى وارسه‌ده قول اول عقله دها ملايمدر.]

تَرَشُّبْ — [ع] عربيده بو كلمه موجود دكلدر. بو مقامده (رسوب) كلمه‌سى مستعملدر.

تُرْفَنْدَه — [فا] وقتندن اول ويا موسمندن صوكره يتيشن ميوه و سبزه معناسنه اولان بو كلمه نك صحيحى : تانك فتحيله (ترفنده) در.

تَرْفيقْ — [ع] (رفق) ماده‌سى تفعيل بابندن كلديكى جهتله بو كلمه دخى الفاظ مولده‌دندر. عربيده بونك معناسنى افاده ايدن كلمه‌لر (مفاعله) و (تفاعل) بابندن كلير : مرافقت، ترافق.

تَرِكَه — [ع] موتانك اموال واشياى متروكه‌سى ديمك اولان بو كلمه‌نك دوغريسى رانك كسريله (تركه) در.

ترن — [ج] (Train) دميريول آرابه قطارلرى ديمك اولان بو اجنبى كلمه‌يى لسانمزده (قطار) كبى بر تعبير بليغك موجوديتنه رغماً استعمال ايتمك غلط دكلسه بيله عبثدر.

ترهيب — [ع] قورقوتمه معناسيله قوللانيلان بوكلمه‌نك دوغريسى (ارهاب) در. مع مافيه: زمخشرى تفسيرينك بر محلنده بر دفعه‌يه مخصوص اوله‌رق (ترهيب) كلمه‌سنى قوللانمشدر.

تِريتْ — [ع، فا] معروف طعام معناسنه اولان بوكلمه

ترکجه اولمیوب عربجه (تِرید) وَ یاخود فارسیجه تانك فتحیله (تَرید) لفظندن محرفدر .

تَزْبیرْ — [ع] یازمه ، تحریر ایتمه معناسنده قوللانیلان بو کلمه‌نك عربجه‌ده معنای صحیحی کتاب یازمه ، صورت چیقارمه ، یعنی استنساخ دیمکدر .

تَزْکاهْ — [فا] دوغریسی (دستکاه) در.

تَزْکِیَّه — [ع] دوغریسی تخفیف یا ایله (تزکیه) در.

تَزَهُّرْ —[ع] چیچکلنمه معناسنده استعمال ایلدیکمز بو کلمه (زهره) ماده‌سندن مشتق ایسه‌ده مادهٔ مبحوثه اصلا تفعل بابندن کلمدیکندن بو مقامده (استزهار) لفظنی استعمال ایتمك اولادر.

تَسْبِیحْ —[ع] (سبحان‌الله) دیه‌رك جناب حقی تقدیس ایتمك معناسنه اولان بو کلمه (تفعیل) بابندن مصدر اولوب بونك اسم مقامنده استعمالی غلطدر . ذاتاً عربیده الده چکیلان معروف دانه‌لر دیزیسنه (سبحه) اطلاق اولنمقده‌در .

تَسْخِینْ —[ع] زندانه قومق، حبس ایتمك معناسیله قوللا- ندیغمز بوکلمه دخی غلطدر. چونکه بونك ثلاثیٔ مجردی معنای مبحوثی افاده ایتد- یکندن بونی تفعیل بابنه نقل ایدنجه بالطبع معناسی دخی تبدل ایدر.

تَسْرِيْر — [ع] بو كلمه‌نك عربجه‌ده اصل معناسى « ضويك كوبكه قدر چيقمسندن » عبارت اولديغى حالده بزم بونى (مسرت) ماده‌سندن وَتفعيل بابندن تصريف ايدرك سوينديرمك معناسنده استعمالمز غريبدر .

تَسْرِيع — [ع] سرعت ويرمك ، عجله ايتديرمك معناسيله قوللانديغمز بو كلمه (سرعت) ماده‌سندن مشتق ايسه‌ده مادهٔ مذكوره اصلا تفعيل بابندن تصريف اولنمديغى جهتله غلط اولديغنه شبهه يوقدر. بونك يرنده (اسراع) قوللانيله‌بيلور .

تِسْعُونْ — [ع] (٩٠) ديمك اولان بو كلمه‌نك جمع اولمديغى اكلامق ايچون (اربعون) ماده‌سنه مراجعت بيوريله .

تَسْفِيدْ — [ع] عربلرجه بو كلمه معتبر اولميوب بو مقامده (استسعاد) قوللانيلور .

تسكره — [ت] خسته‌لرك ويا قابل انكسار اشيانك سهولتله نقلنه مخصوص اولان آلت معناسنده قوللانديغمز بو كلمه تركجه اولميوب اصلى فارسى (دستكره) در .

تَسْقِيَه — [ع] صولامق معناسنه‌در . دوغريسى تخفيف ايله (تسقيه) در .

تَسْلِيمِيَّتْ — [ع] تسليم ذاتاً مصدر اولوب بوكا تكرار ادات مصدريت علاوه‌سى اينسه بالطبع خطادر .

تَسَمُّمْ — [ع] زهرلنمه معنا-
سنده قوللانديغمز بو كلمه
عربى قاموسلرينك هيچ
برندهموجوددكلدر. چونكه
(سمّ) مادهسى عربيده
(تفعيل)، حتى (تفعل)
بابلرندن تصريف اولنماز.

تَسْمِيَه) — [ع] دوغريسى
تَسْوِيَه) تخفيف يا ايله در.

تِسْيارْ — [ع] كوندرمه، ار-
سال ديمك اولان بو كلمهنك
املاى صحيحى تانك فتحيله
(تَسيار) در.

تَشَرُّعْ — [ع] بو كلمه شرع
شريفه توفيق حركت معنا-
سنده قوللانلمقده ايسهده
(شرع) مادهسى (تفعل)
بابندن تصريف اولنهميهجغى
جهتله بوده (لغات مولدهدن)
برى اولمق اوزره قبول
اولنهبيلور.

تَشْرِيكْ — [ع] بزم اورتاق
ايتمه معناسيله قوللانديغمز
بو كلمه دخى عربى قاموسلرنده
كنديسنه بر ير بولهمامشدر.

تَشْرِينْ — [سرياني] شهور
روميهنك سكزنجى وَطقوز
نجى آينه اطلاق اولنان بو
كلمهنك اصلى وَصحيحى تانك
كسريله (تِشرين) در.

تَشْفِيَه — [ع] بو كلمه شفا
بولديرمه، راحتلنديرمه
معنالريله مستعمل ايسهده
(شفا) مادهسى (تفعيل)
بابنده كلديكى ايچون غلطدر.

تَصَاحُبْ — [ع] صاحب

چیقمه معناسنده قوللاند. یغمز بو کلمه‌نك عربجه‌ده (ارقداشلق ایتمه) (بریله حسن الفت ایدوب یار و همدم اولمه) دن باشقه معناسی یوقدر.

تَصادُفْ — [ع] راست کلمه معناسیله استعمال ایدیلان بو کلمه دخی (تفاعل) بابندن تصریف اولنه‌مدیغی جهتله غلطدر.

تَصْدیعِ سَرْ — [فا] تصدیع ذاتاً باش اغریتمه معناسنی ناطق اولدیغندن بو ترکیبده‌کی (سر) لفظی هم لفظاً حشوی، همده معناً تکریری مستلزم اوله‌جغندن یالکز (تصدیع) کلمه‌سنی استعمال ایلمك کافی وَ مقتضیدر.

تَصْفِیَه } — [ت،ع] هر ایکیسنك ده دوغریسی تخفیف
تَصْلِیَه } یا ایله‌در.

تَطَرُّقْ — [ع] یول بولمه، حلول ایتمه معناسیله وَ (تطرق خلل) کبی ترکیباتله استعمال ایلدیکمز بو کلمه (طرق) ماده‌سندن مشتق اولوب مادهٔ مذکوره ایسه تفعل بابندن تصریف اولنمدیغی جهتله بالطبع غلطدر.

تَعْدِیَه — [ع] دوغریسی تخفیف یا ایله‌در.

تَعْرِفه — [ع] بو کلمه‌نك اصلاً (تعریفه) اولدیغی بعض لغت کتابلرنده مندرج ایسه‌ده عربیده تفعله، ترجمه، تذکره، تفرقه، تکمله، تفسره کبی بو وزنده پك چوق کلمات موجود اولدیغندن

بوكا غلط نظریله باقیله‌مز .

تَعْزِیَه — [ع] دوغریسی تشدیدسزدر .

تَعَمُّمْ — [ع] عمومی اولمه ، جمله‌یه شامل قیلنمه معناسنده قوللانیلان بوکلمه‌نك عربجه‌ده ایکی معناسی اولوب برنجیسی: (عمامه) دن مشتق اوله‌رق (صاریق صارمه)، ایکنجیسی: (عم) دن مأخوذا لمق اوزره (عموجه اولمه) دن عبارتدر .

تَغْمِیَه — [ع] دوغریسی تشدیدسزدر .

تَغَذِی — [ع] و :

تَغْذِیَه — [ع] بو کلمه‌لردن برنجیسنی مأکولات وَ مشروباتدن وجودك نما وَ قوامنه مدار اولان شیئی یمك یعنی بسلنمك وَ ایکنجیسنی دخی بسله‌مك معناسنده قوللانیور ایسه‌کده عربیده (سما) وزننده اولان (غداء) (صبا) وزننده اوله‌رق صباح طعامنك اسمی اولدیغی کبی (تغدی) صباح طعامی یمك وَ (تغدیه) ایسه صباح طعامی یدیرمك معناسنه اولوب بسلمك، بسلنمك معناسنده ایسه (تغذی) ، (تغذیه) کلمه‌لری قوللانلمقده‌در .

تَعْزِیَه — تَغْشِیَه — تَغْنِیَه — [ع] هراوچنك‌ده صحیحی تخفیف یا ایله‌در .

تف — [ت] خواننده‌لرك الده طوتوب پارمقله چالدقلری معروف الت موسیقی معناسنه

كلان . بو كلمه‌نك اصلی عربی وَ شكلی (دف) در.

تَفَخُّرْ — [ع] بونك دوغریسی (تفاخر) در.

تفك — وَ یا :

تفنك — [ت] معروف سلاح معناسنه اولان بو كلمه‌نك تركجه‌ده (توكورمك) وَیا بر شیئی اغزیله (اوفله- مك) معناسنه كلان (توفمك) مصدرندن مشتق اولدیغی بعض آثارده كورلمشدر [١]

[١] واقعا باروتك اسلحهٔ نارّیه‌ده استعمالندن چوق اول اناطولیده ، تركستانده چوجقلرك اوزون قامشلر درونته یوارلاق طاشلر قویه‌رق واوفله‌مك صورتیله اوطاشلری اته‌رق نفس مسابقه‌سنه كیردكاری وبو اویونه (توفمك) دیدكاری مشهور اولمسی بو قولك صحتنی تأیید ایتمكده‌در.
= مؤلفه =

شو حالده فادن صوكره‌كی (ن) زائد اولوب بونی (تفك) طرزنده یازمق لازمدر.

تَفَيُّضْ — [ع] عربیده بو كلمه‌نك معناسی (صویك فیضان ایدوب طاشمسی) ایكن بز بونی فیض ورفعت بولمه معناسنده استعمال ایدییورز .

تَقَاطُعْ — [ع] بربرینی كسمه، بربرینك اوزرندن كچمه معناسیله متعدی اوله‌رق قوللانیلان بوكلمه‌نك عربیده معنای حقیقیسی (بربرندن كسیلوب قطع مناسبت ایتمه) در.

تَقَاعُدْ — [ع] تقادم سن وَیا

معلولیت حسبیله خدمت وَ وظیفه‌سنی ترك ایدرك مخصصاتنك بر قسمیله استراحته چکلمه معناسنه اولان بوَ کلمه تفاعل بابندن مصدر اولوب بونی اسم مقامنده یعنی (متقاعد) یرنده قوللانمق خطادر . بناءً علیه : فلان افندی (تقاعد) در دنیله‌مز.

تَقْصیرٰاتْ — [ع] بوکلمه‌یی ؛ (تقصیرك جمعی تقاصر) کلیر ظنیله خطا عد ایدنلر وار سه‌ده تقصیرك جمعی (تقصیرات) کلوب (تقصیر) ایسه بوین باغی معناسنه اولان (تقصار) ك جمعیدر .

تَقْفیَه — [ع] دوغریسی تشدیدسزدر .

تَقْوِیَه — [ع] بودخی (تقفیه) کبیدر. تکنیه، تلبیه لفظلری ده بویله‌در.

تك — [ت] ادات علت وَ غایت اوله‌رق قوللانیلان بو لفظ (تا) ادات انتهائی فارسیسی ایله (که) لفظندن مرکب اولان (تا که) دن مرخمدر .

تَکَبُّدْ — [ع] آق جکرك قره جکر صورتنه کیرمسنی موجب برمرض اسمی اولان بو کلمه دخی (تقبیح) کبی لغات مولده‌دندر .

تَکْریرْ — [ع] عربیده بو کلمه‌نك معناجه (تکرار) دن هیچ فرقی یوق ایکن ادبیات

عثمانيه‌ده : (حسن تكرار)، (تكرار مقبول) معنالرنده قوللانلمقده‌در.

تَكْفِيرْ — [ع] لسانمزده كفره نسبت ايتمه ، برينه كفر عزو واسناد ايلمه معنا- سنده استعمال ايديلان بو كلمه‌نك عربجه‌ده معناى حقيقيسى (بر شيئى ستر ايتمك) دن عبارتدر. عربلر بو مقامده (اكفار) لفظنى قوللانيرلركه : دها صحيح وَ دها بليغدر .

تَكَلُّسْ — [ع] كيرجه تحول ايتمه، كيرجلشمه معناسنده قوللانيلان بو كلمه دخى (لغات مولده‌دندر) .

تَكَّهْ — [ع] دركاه ، زاويه، خانقاه معناسنه اولان بو كلمه‌نك املاى صحيحى (تكيه) در .

تكمه — [ت] دوغريسى (تيمه) در.

تَلَأْلُؤْ — [ت] دوغريسى عربى (دَلّال) در .

تلغرافياً — [ج] اجنبى بر كلمه اولان تلغراف لفظنه تنوين الحاقى ـ قاعدهٔ مرعيه‌مزجه ـ غير جائز اولديغندن تلغرافله ديمك دها صحيحدر .

تلغرافخانه —[ج، فا] بودخى ايپكخانه كبى غلطدر .

تلغرافنامه —[ج، فا] بودخى غلطدر .

تَلَمُّذْ —[ع] شاكردلك معنا- سيله قوللانديغمز بوكلمه‌نك مادهٔ اصليه‌سى رباعى اولديغى

ایچون (تفعل) بابندن کلز. بناءً علیه غلطدر. بومقامده (تتلمذ) دها صحیحدر.

تَلْمیذ — [ع] شاکرد، طالب معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی تانك کسریله (تِلمیذ) در.

تَمامِیَّتْ — [ع] (تمام) لفظنك مصدراولمسنه نظراً بوکا تکرار ادات مصدریت الحاقی برنوع غلط تحکمی ایسه‌ده لسان سیاسیده بونك افاده ایلدیکی معنایی تضمن ایده‌جك دیکر برکلمه اولمدیغندن استعمالی ضروریدر.

تَمَشُّقْ — [ع] لسانمزده مشق آلمه معناسیله قوللانیلان بوکلمه‌نك عربیده حتی بوکا قریب برمعناسی بیله اولمد‌یغندن بو اویدرمه لفظك ترکی اولادر.

تَمْشِیَتْ — [ع] دوغریسی تشدیدسزدر.

تَمَکُّنْ — [ع] بوکلمه (مکانت) ماده‌سندن مشتق اولدیغی حالده منشیان سابقهٔ عثمانیه بونی مکاندن مأخوذ ظنیله یرلشمه، ساکن اولمه معناسنه استعمال ایتمشلردر. حالبوکه: عربجه بولفظك معناسی: (مقتدر ومتصرف اولمق) دن عبارتدر.

تَمْلِیَتْ — [ع] طولدیرمق معناسنه‌در. دوغریسی تخفیف یا ایله‌در.

تَمَوُّتْ — [ع] لغات مولده‌دندر.

تَمْوِيَه — [ع] دوغريسی تخفيف يا ايله‌در .

تَمْهير — [ع] (مهر) لفظی اساساً فارسی اولديغی جهتله بونی تفعيل بابندن تصريف ايده‌رك شو شكله صوقمق بالطبع غلطدر. بونك يرينه (تختيم) كلمه‌سی قوللانيله بيلور .

تَنْباكُو — [فا] معروف . اصلی اسپانيولجه (تباقو) (Tabaco) اولوب بالاخره تحريف ايله فارسی‌يه كچمشدر .

تنبل — [ت] بو كلمه‌نك (تن پرور) تركيب فارسيسندن محرف اولديغی مروی ايسه‌ده شايان تدقيقدر . چونكه پك اسكی تركجه آثارده بو كلمه‌يه تصادف اولنمقده‌در .

تَنْجِيَّه — [ع] نجات ويرمك معناسنه اولان بو كلمه‌نك دخی دوغريسی تشديدسز در .

تنبليت — [ت] اوزرينه سايسلك بنديكی خفيف يوك معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلی (تومبلتی) در .

تَنْسِيبْ — [ع] مناسب كورمه ، تصويب ايتمه معناسيله قوللا-نيلان بو كلمه‌نك مادۀ اصليه-سی تفعيل بابندن كلديكی جهتله كلمۀ مذكوره الفاظ مولده‌دندر .

تَنْظير — [ع] بكزتمه ، تقليد ايتمه ، مثلنی ياپمه معناسنده قوللانيلان بوكلمه‌نك دوغری اولمديغنی بعض ارباب لغت بيان ايتمشلر ايسه‌ده بو

قوللری دوغری دکلدر . بوذهابه دوشنلر بونی (نظر) ماده‌سندن مشتق ظن ایلد- کلری ایچون یا کلمشلردر . حالبوکه: کلمهٔ مبحوثه (نظر) دن مشتقدر .

تَنَفْ — [ت] چادر ایپلری دیمك اولان بوکلمه‌نك اصلی عربی (طنب) در .

تَنْقِیدْ — [ع] فرانسزلرك (Critique) دیدکلری وبزم مواخذهٔ ادبیه مقامنده استعمال ایلدیکمز بوکلمه (نقد) ماده‌سندن مشتق اولوب حالبوکه: مادهٔ مسرو- ده (تفعیل) بابندن کلدیکی جهتله بالطبع غلطدر. بونك یرنده (انتقـاد) تعبیری قوللانلملیدر .

تَنْقِیَه — [ع] دوغریسی تخفیف یا ایله (تنقیه) در .

تَنْمِیَه — [ع] بو دخی .

تَوَرُّمْ — [ع] سل الرئه علتنه دوچار اولمه معناسیله استعمال اولنان بوکلمه دخی غلطات مشهوره‌دن بریدر چونکه: اولاً (ورم) ماده‌سی (تفعل) بابندن تصریف اولنماز . ثانیاً: (ورم) عربیده (شیش) دیمك اولوب بونك سل الرئه ایله بر مناسبتی یوقدر.

تُورْنُورْ — [ج] نسوانك کندیلرینی سمین کوسترمك ایچون بللرینك اشاغیسنه باغلادقلری بوغچه کبی شیئه اطلاق اولنان بوکلمه‌نك لسانمزدن طی وَ اخراجیله اکا بدل بو معنـایی افاده

ایدن (اضحومه) لفظنك اقامه‌سی انسبدر .

تَوْرِیَّه [ع] دوغریسی تشدیدسز اوله‌رق (توریه) در.

تَوْسِیمْ — [ع] بو کلمه‌یی اسم قومه معناسیله استعمال ایتمك خطادر . چونکه : بونك مشتق عنهی اولان (وسم) ، تنك اوزرینه اتشله داغ اورمق ، (نشان یاپمق) معناسنه‌در.

تَوْصِیَّه — [ع] دوغریسی تخفیف یا ایله (توصیه) در.

تَوَکُّلِیْ [ع] راست کله § نافله § بیهوده § صافدرون معنالرینه کلان بو کلمهٔ عربیهنك اصلی وَ صحیحی کافك ضمیله (تَوَکُّلی) در .

تَوْلِیَّتْ — [ع] دوغریسی تخفیف یا ایله (تولیت) در.

تَهْ — [فا] دیب ، قعر معناسنه اولوب دوغریسی کسر تا ایله (تِه) در.

تَهْلِکَهْ — [ع] و :
تهلکه‌لی — [ت] بونلرك دوغریسی لاملرك ضمیله (تهلکه) وَ (تهلکه‌لی) در . زیانزدی غلطدر .

تیمارْخانَه — [ت] بو کلمه‌نك اصلی فارسی اولوب (بیمارخانه) در .

تِیَهْ — [ع] چول ، صحرا معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی تانك کسری وَ یانك سکونیله (ریح) وزننده (تیه) در .

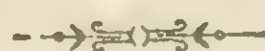
برده (تیـه) لفظی صحرا

معناسنه اولمسنه كوره
(صحرای تیه) دیمك تكرار
لفظی وَمعنوی‌یی شامل كبی
كورينورسه‌ده بوكلمه حضرت
موسى عليه السلامك بنی
اسرائيل ايله برابر مصردن
حين هجرتلرنده يوللرينی
شاشیره‌رق قرق سنه قدر
داخلنده قالدقلری (چوله)
علم اولديغی وَ اسماء اعلامدن
معنی مقصود اولمديغی جهتله
ـ اصطلاحات تاريخيه دن
اولان ـ بو تركيب غلط عد
ايديله‌مز .

تَهْوِيَه — [ع] دوغريسی
تخفيف يا ايله (تهويه) در.

تَيْزَه — [ت] والده نك
همشيره‌سی معناسنه اولان
بوكلمه‌نك اصلی (تغايزه) در.

ث

ثأْرْ —[ع] اوج ، انتقام ديمك
اولان بوكلمه نك اصلی
(ثأر) در .

ثُخَنْ — [ع] قالينلق معناسنه
اولان بوكلمه‌نك دوغريسی
(جهت) وزننده (ثخن) در.

ثَقَبَهْ —[ع] دليك معناسنه‌در.
صحيحی (ثُقبه) در .

ثِقَّه —[ع] تشديد ايله غلطدر.

ثَلْثُونْ —[ع] (اوتوز) معناسنه
اولان بوكلمه‌نك دخی (اربعون)

کبی جمع اولدیغی خاطردن چیقارلمامليدر .

ثَمانِيَه —[ع] دوغریسی تخفیف ایله در .

ثَمَنْ — [ع] بو کلمه‌یی (قیمت) مقامنده استعمال ایتمامليدر. بونك معناى حقیقیسی (فیئات) لك مفردی اولان (فی) درکه : بها دیمکدر . معلومدرکه : (قیمت) بر شیئك، برمالك حقیقی دکری اولوب بها ، فیأت ایسه ، بايعله مشتری آره‌سنده بالتراضی تقدیر اولنان بدل معناسنه‌در. اشته (ثمن) تعبیری دخی عربیده وَاصطلاحات فقهیه‌ده بو ایکنجی معنایه موضوعدر.

ثَيِّبَهْ — [ع] بکارتی زائل اولمش، طول قالمش (قادین) معناسنه اولان بو کلمه (حامل) کبی نسوانه مخصوص صفاتدن اولدیغی جهتله نهایتنه علامت تأنیث علاوه‌سنه محل یوقدر. دوغریسی (ثیب) در .

ج

جادی — [ت] سحرباز ، بوکوجی قادین معناسنه اولان بو کلمه فارسی اولوب املای صحیحی (جادو) در.

جاذِبَه — [ع] (جاذب) لك مؤنثی اولان بو کلمه‌دن اول

بر (قوه) وَ يا (خاصه) لفظنك محذوفيتی تصور اولنمایدر.

جارْ — [ع] نسوان اسلامك بوروندكلری چارشف معناسنه اولوب اصلی ينه عربی (ازار) در.

جالِبْ مَراقْ — [ع، ت] (جالب) عربی، (مراق) تركی اولديغندن بو تركيب غلطدر.

جارِيَه — [ع] تشديد ايله تلفظی غلطدر.

جامُوش — [ع] معروف حيوان. اصلی فارسی (كاوميش) در.

جاناً وَمالاً — [فا، ع] (جان) فارسی اولديغندن بوكا قاعدهٔ عربيه اوزره تنوين الحاق اولنه‌ماز.

جان اريكی — [ت] قبوغی جام كبی پارلاق برنوع اريكه اطلاق اولنان بوكلمهٔ مركبه‌نك اصلی (جام اريكی) در.

جاناوارْ — [ع] وَيا :
جانوَرْ — [فا] بو كلمه‌نك (جان) ايله (آور)دن مركب اولديغنی ادعا ايدنلرك قولی صحيح ايسه بونی املاجه (جاناور) شكلنده يازمق لازمدر.

جانفس — [ت] معروف ايپكلی قماش ديمك اولان بو كلمه فارسی اولوب اصلی (قلبه انشراح ويريجی) معناسنه كلان (جانفزا) در.

جانِسْپارْ — [فا] دوغريسی سينك ضميله در.

جَبْ — [ع] البسه‌نك بعض يرلرينه اوته‌بری قويمق ايچون ديكيلان محل، كيسه معنا-سنه اولان بو كلمه‌نك املای صحيحی: (جَيب) در.

جبالی — [ت] خليجده معروف محل. اصلی (جب علی) در.

جبخانه — [ت] بونك ده اصلی (جبه‌خانه) در.

جِبِلّيَتْ — [ع] يارادلش، طينت، خلقت معناسنه اولان بو كلمه‌نك دوغريسی ياسز اوله‌رق (جبلت) در.

جبينلك — [ت] اصلی (چيپنلك) دركه: (سينكلك) ديمكدر. چونكه چغتای لساننده چيم فارسی ايله (چين) (سينك) ديمكدر.

جَدْری — [ع] دوغريسی (جُدَری) در.

جَراحَتْ — [ع] ايرين (ايريك) معناسيله قوللا-نيلان بو كلمهٔ عربيده جيمك كسريله (ياره) معناسنه اولان (جِراحت) كلمه سندن محرفدر.

جَرّاحی — [ع] بو كلمه‌يی؛ امراض خارجيه طبيبی معنا-سنه كلان (جراح) لفظندن مشتق اولديغنی ظن ايدنلرك ذهابی ياكلشدر. بناءً عليه لفظ مزبور ياره، جريحه ديمك اولان (جِراحتدن) مأخوذ اولديغی جهتله بونی كسر جيم (جراحی) ديه تلفظ ايلمك اقتضا ايدر.

جَرائِمْ — [ع] بو کلمه ظن اولندیغی کبی صوچ وَقباحت معناسنه اولان (جُرم) ك جمعی اولمیوب تضمین ، جزای نقدی معنالرینه کلان (جریمه) نك جمعیدر.

جَرْبَزَه — [ع] لسانمزده بجریکلیلك ، ناطقه پردازلق کبی بر معنای مستحسنه دلالت ایدن بو کلمه نك عربجه ده معناسی : « حیله‌ - کارلق ، قورنازلق » دن عبارتدر .

جَرَمَه —[ع] بونك دوغریسی (جریمه) در .

جَریحَه — [ع] بو کلمه‌یی یاره معناسیله قوللانقده ایسه‌کده عربجه ده جراحتسز یاره‌یه جیمك ضمیله (جرح) وَ جراحتلیسنه (قرحه) دنیلمکده اولوب بویله بر تعبیره عربی قاموسلرنده تصادف اولنه‌ماز .

جَریحه‌دار — [فا] بو تعبیرك دخی غلط اولدیغی لغت انفه‌دن منفهم اولور .

جُزْؤ — [ع] برکلك مرکب اولدیغی اقسامدن بهری معناسنه کلان بو کلمه‌نك عربجه‌ده مجرد حالنده شکل صحیحی (جزء) اولوب بناءً علیه (واو) فضله‌در . فقط مفعول وَیا مضاف اقسامندن اولورسه او زمان واو لازمدر.

جَزاء — [ع] قباحت ، جرم وَ جنایت اربابنه ایدیلان عذاب و عقوبت معناسیله

لسانمزده مستعمل اولان بو کلمه‌نك عربجه‌ده معنای صحیحی : « ایپلك وكوتولك قارشیلغی » اولوب حتی عربلرك دعا مقامنده « جزاك الله بالخیر » دیدكلری مشهوردر.

جَزایِرْ — [ع] آطه معناسنه اولان (جزیره) نك جمعی اولمق اعتباریله دوغریسی (جزائر) در. یا ایله (جزایر) قطعهٔ معروفه‌نك اسمیدر .

جَزْرْ — [ع] هاووج معناسنه اولان بو كلمه فارسی (كزر) دن محرف ایمش .

جَسامَتْ — [ع] بیوكلك ، ایریلك معناسنه اولان بو كلمه « جسیم » ماده‌سندن مشتق اولدیغی جهتله بونی امور معنویه‌ده قوللانمق غلط فاحشدر .

جُستِجُو — [فا] تحری، حقیقت معناسنه اولان بو كلمه‌نك دوغریسی جیمك ضمیله‌در .

جَسیمْ —[ع] بوده (جسامت) كبی اولوب (امور جسیمه) مثللو معنویاتده استعمال اولنه‌ماز .

جَعْلی — [ع] عربی ظن اولنان بو كلمه‌یه قاموسلرده تصادف اولنه‌ماز . كلمهٔ مذكوره تركجه (یاپمه) تعبیرندن وَ (جعل) ماده‌سندن عربجه‌یه تركلر طرفندن ترجمه ایدلمش یاپمه بركلمه‌در.

جُغْرافیا — [ع] كرهٔ ارضك احوال سطحیه وَ طبیعیه وَ ریاضیه وَ مدنیه‌سندن باحث علم معروفك اسمی اولان

بوكلمه يونانى اولديغى جهتله : جغرافياى طبيعى ، جغرافياى رياضى ، جغرافياى عمرانى ... كبى تعبيرات بالطبع غلطدر.

جلبند — [ت] بوكلمه‌نك اصلى فارسى اولوب (جلدبند) دركه: درى يعنى مشينله باغلى ديمكدر .

جلجه — ويا :

جولجه ـ جولهه — [ت] بو كلمه‌نك ده اصلى فارسى (جولاه) در .

جِلْقاوَه —[ت] قورد بوينك اكسه‌سندن ياپيلان كورك ديمكدركه : اصلى عربى (جلد قفا) در .

جِلْوَهْ —[ع] لسانمزده دلبرانه وضع وَ حركت معناسيله قوللانيلان بوكلمه‌نك عربيده معناى اصلى وَ منفردى «كلينك دامادە ايلك كورونمسى وَ كوه‌كينك كلينه يوز كورومى ويرمسى» در .

جَمّ — [فا] غلبه‌لك ، كروه معناسنه اولديغنه كوره عربى وَ مشدد اوله‌رق (جمّ) در.

جَماذِىَ الْاَوَّلْ وَالْآخِرْ — [ع] بونلرك دوغريسى جيمك ضمى وَ دال مهمله ايله وَ مؤنث اعتباريله (جمادى الاولى ، جمادى الاخره) در.

جَنابْ — [ع] لسانمزده (حضرت) كبى تعظيم تعبيرى اولان بوكلمه‌نك عربجه‌ده اصل معناسى (جانب وَ جهت) در.

جَنازَهْ —[ع] مصرى پاشا مرحوم صحاح مؤلفنك قولنه عطفاً

(میت) معناسنه کلان (جنازه) کلمه‌سی جیمك کسریله جمع اولان (جناز) کلمه‌سنك مفردی اولدیغندن صحیحی جیمك کسریله (جنازه) اولدیغی غلطاتنده بیان ایلمش ایسه‌ده (درر) وَ (عنایه)ده (باب جنائز) نامیله موجود اولان بحثده (جنازه) کلمه‌سی میت معناسنه کلدیکی زمان جیمك فتحیله وَ تنباشر معناسنده قوللانیلورسه جیمك کسریله تلفظ اولنمق لازم کله‌جکی بیان و ایضاح ایدلمش اولدیغندن جنازه‌نك ینه بیلدیکمز کبی فتح جیم ایله تلفظی مقتضیدر.

جَنابَتْ — [ع] مصدر اولان بوکلمه‌یی صفت کبی قوللانمق وَ (جنب) یرنده استعمال ایلمك دوغری دکلدر.

جَنانْ — و :

جِنانْ —[ع] بو تعبیر برنجیسی کبی یعنی جیمك فتحیله تلفظ اولنور ایسه (قلب)، (یورك) معناسنی وَ جیمك کسریله اوقونور ایسه جنتك جمعی اوله‌رق جنتلر، بهشتلر مآلنی مفید اوله‌جغندن برینی دیکری یرنده استعمال ایتمامك ایچون جیملرك حرکه‌سنه دقت لازمدر.

جُنْبُشْ — [فا] ذوق، اکلنجه معناسنه کلوب فارسی اولان بو کلمه‌نك دوغریسی جیمك کسریله (جنبش) در.

جُنْحَه —[ع] مجازات تأدیبیه‌یی مستلزم فعل معناسنه کلان بو کلمه اساساً عربی اولمیوب فارسی (کناه) دن معرب

اولان (جناح)دن مشتقدر.

جَوْ ــ [ع] بوشلق ، فضا دیمك اولان بو كلمه‌یی (هوا) معناسنده قوللانه‌رق مثلا «احوال جویه» كبی تركیبلر یاپمق دوغری اوله‌ماز .

جِوانْ ــ [فا] كنج، دلیقانلی معناسنه‌اولان بو كلمه‌نك صحیحی جیمك ضمیله وَ یافتحیله . (جُوان) وَیا (جَوان) در .

جونبه ــ [ت] دوغریسی عربی (جنبه) در .

جُومَرْدْ ــ [فا] سخی معناسنده قوللاندیغمز بو كلمه‌نك اصلی و صحیحی فارسی (جوانمرد) در .

جَوْهَرْ ــ [ع]فارسی(كوهر) دن معربدر .

جَویزْ [ع] معروف میوه معناسنه اولان بو كلمه‌نك دوغریسی (جوز) در .

جِهازْ | جهیز ــ [ع] دوغریسی كلینك پدری ویا ابوینی طرفندن ترتیب واحضار ایدیلان اشیا معناسنده قوللانیلان بو كلمه‌نك دوغریسی جیمك فتحیله (جَهاز) در .

جِیادَتْ ــ [ع] كوزللك، ایپلك، تمیزلك معنالرنده قوللاندیغمز بو كلمه‌یه عربی لغت كتابلرنده تصادف اولنه‌ماز. بناءً علیه: لغات مولده‌دن اولان بو لفظك یرنده عربلر (جید) و (جودة) كلمه‌لرینی استعمال ایدرلر .

جیلان ــ [ت] كیك انوا- عندن معروف حیوانه اطلاق

ايلديكمز بو كلمه‌نك اصلى وصحيحى (جيران) در.

جيويق — [ت] زياده‌صولى وَ بولاشيق معناسنه اولان بو كلمه اصلنك (صيويق) اولديغنى ادعا ايدنلر واردر.

چ

چابوق — [ت] فارسى (چابك) دن غلطدر.

چاپراز ـ وَ يا ـ چاپراس — [فا] قارشيلقلى معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلى (صول وَ صاغ) معناسنه‌اولان (چپ وراست) در.

چارداق — [فا] دوغريسى (چارطاق).

چارشاف — [ت] يتاق اورتينه سريلان اورتو معناسنه اولان بوكلمه‌نك اصلى فارسى (چادرشب) در.

چارشو — [ت] بوده: درت طرف معناسنه اولان فارسى (چارسو) دن محرفدر.

چاليشقان — [ت] شيوهٔ لسانمز اقتضاسنجه تركجه كلمه‌لرده (ق) حركه‌لنديكى زمان غينه تحول ايده‌جكندن بوكلمه‌يى (چاليشغان) صورتنده يازمق لازمدر.

چاليشمق — [ت] (چاليش) لفظى فارسى اولوب بالاخره نهايتنه ادات مصدر علاوه‌سيله

تركجه‌لشديرلمشدر .

چانطه — [ت] اصلاً چغتايى اولوب دوغريسى (جونتاى) در .

چراق — [ت] بوده فارسى (چراغ) دن محرفدر .

چرچيوه — [ت] فارسى (چارچوبه) دن محرف اولديغى ادعا اولنورسه‌ده صحتى پكده قطعى دكلدر .

چركف — [ت] بريكمش مردار صو معناسنه اولان بو لفظك اصلى فارسى : (چركاب) در . چونكه : (چرك) پسلك ، مردارلق معناسنه اولوب (آب) ايسه معلومدر .

چِرْكينْ — [فا] بوكلمه تركجه ظن اولنمقده ايسه‌ده اصلى پيس ، مردار ، كيرلى معناسنه كلان (چرك) دن همين ، غمين كبى (چركين) شكلنه صوقلمشدر .

چرى — [ت] اوللرى عسكر معناسيله قوللانيلان بوكلمه‌نك دخى اصلاً «جانلى ، چويك ديرى» معناسنه اولان (چيريك) اولديغى بيان ايدنلر واردر .

چَشْمِ سَبْلاءْ — [فا ، ع] بوكلمه دخى غلطات مشهوره‌دن بريدر . چونكه : اوزون كيرپيكلى كوز معناسنه اولان (سبلاء) لفظى عربيدر مؤنث اولوب بونك مذكر حكمنده بولنان چشم اسم فارسيسنه صفت ياپلمسى دوغرى دكلدر .

چَشْنِی —[ع] بونك دوغریسی فارسی (چاشنی) در .

چفت — [ت] تك مقابلی اوله‌رق قوللانیلان بو كلمه دخی جیم عربینك ضمیله فارسی (جفت) دن محرفدر.

چفتلكات — [ت] (چفتلك) تركجه بر كلمه اولدیغندن بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلند. یرلمسی غیر جائزدر .

چفت
چفته — [ت] اصلی فارسی اولوب جیم مضمومهٔ عربی ایله (جُفت)، (جُفته) در .

چقال —[ت] كوپكه مشابه بر نوع یبانی حیوانه ویریلان بو اسم فارسی (شغال) دن محرفدر .

چكركه — [ت] حشرات موذیه‌دن بر نوعنه اطلاق اولنان بوكلمه‌نك اصل تركجه‌ده شكلی « چوكمك » دن (چوكارتغه) در.

چلینكیر — [ت] دوغریسی (جلانكر) در .

چله — [ت] اهل طریقتك كچردكاری قرق كونلك ریاضت معناسنه اولان بو تعبیر فارسی‌ده قرق معناسنی افاده ایدن (چهل) دن محرفدر.

چِمَنْ —[ت] آغاج وَچیچكاری حاوی چایر معناسنه اولان بوكلمه‌نك دوغریسی جیمك فتحیله (چمن) در .

چوال —[ت] معروف بیوك طوربه . فارسیده جیم عربی ایله (جوال) موجود اولوب

جیم فارسی ایله (جُوال) ایسه ترکجه‌در. بناءً علیه (چوال) کلمه‌سنه فارسیده (دوختن = دیکمك) مصدرندن (دوز) لفظی علاوه ایدرك (چوالدوز) یاپمق بالطبع دوغری اوله‌ماز. هیچ اولمزسه (جوالدوز) دیملی .

چوبان — [ت] دوغریسی شینك فتحیله فارسی (شَبان)در.

چوراب — [ت] عربی (جَورَب)دن محرفدر.

چوربا — [ت] بوتعبیرك اصلی فارسی (شوربا) در.

چوقه — [ت] بوکلمه‌نك اصلی: (چوخا) در .

چُوقَدارْ — [ف] اصلی (چوخادار) در.

چُولْ — [فا] دوغریسی عربی (جول) در.

چومار — [ت] ایری باشلی چوبان کوپکنه اطلاق اولنان بوتعبیرك اصلی: (چوقار)در.

چوماق — [ت] ایری باشلی بیوك دکنك دیمك اولان بوکلمه‌نك اصلی: (چوقماق)در.

چُومْلَكْ — [فا] چاموردن معمول طوپراق قاب معناسنه اولان بوکلمه‌نك املای صحیحی (چولمك) در.

چِیانْ — [ت] بوکلمه‌نك اصلی (چاغنامق) دن (چاغان) در.

چِیمَنْتُو — [ج] فرانسزجه (سِیمَنت) دن محرفدر .

ح

حَاجِیْ — [ع] موسم معیننده مراسم مخصوصه‌سیله کعبهٔ معظمه‌یی زیارت ایدن مؤمن معناسنه اولان بو کلمه‌نك صحیحی (حاج) در .

حاجیواد — [ت] (حاجی اوحد) اسمندن محرفدر .

حَامِلَه — [ع] گبه قادین معناسنه اولان بو کلمه نسوانه مخصوص صفاتدن اولدیغی ایچون نهایتنده تاء تأنیث علاوه‌سنه محل یوقدر بناء علیه دوغریسی (حامل) در .

حَائِضَه — [ع] بو دخی .

حُبَابْ — [ع] صویك اوزرنده‌کی قبارجق معناسنه کلان بو تعبیرك صحیحی (ح) نك فتحیله (کَباب) وزننده (حَباب) در .

حِجَامَتْ — [ع] بونك اصلی حانك کسریله (حِجامة) در .

حَدَّه — [ع] دوغریسی (حادّه) در .

حَرَکَاتْ نَامَقْبُولَه — [فا] (احوال نامقبوله) کبی بوده غلطدر .

حَسْبَ الضَّرُورْ — [ع] (بالضرور) کبی بوده غلط اولوب دوغریسی (حسب الضروره) در . چونکه بو معنایه عربیده (ضرور) کلمه‌سی یوقدر .

حَسْبى — [ع] حسبته منسوب اولان بو كلمه‌نك دوغريسى حاء مهمله‌نك كسرى وَ سينك سكونيله‌در.

حَظْ — [ع] ذوق وَ سرور معناسنده استعمال ايلديكمز بو كلمه‌نك عربجه‌ده اصل معناسى (حصه ، پاى) در.

حَقيقْ — [ع] دوغريسى (عقيق) در.

حَلْقَه — [ع] اورته‌سى بوش دائره ديمك اولان بو تعبيرك املاى صحيحى (حَلَقَه) در.

حِلْمِيَّتْ — [ع] صبر وَ تحمل معناسنه اولان (حلم) كلمه‌سى مصدر اولديغندن بوكا تكرار ادات مصدر الحاقى دوغرى دكلدر.

حَمّالْ — [ع] دوغريسى ميمك تشديديله (حَمّال) در.

حُمَقاء — [ع] (احمق) ك جمعى ظن ايلديكمز بو كلمه‌يه عربى قاموسلرينك هيچ برنده تصادف ايديله‌مامشدر. (احمقك جمعى حِماق، احمقه) كلور.

حَوايِجْ — [ع] حاجتك جمعى ظن اولنمقده ايسه‌ده دوغرى دكلدر. كلمهٔ مذكوره‌نك جمع كثرتى (حاج) وَ جمع قلتى (حاجات) در.

حَوْلِى — [ع] دوغريسى (حول) در.

حَوْضَه — [ع] برنهرك خط تقسيم مياهى ارەسنده‌كى دائره ديمكدركه: (حوزه) دن محرفدر.

حَوْلِنجَانْ —[ت] قولنج اوتی معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی (حولینچان) در.

حیدود — و :

حَیَادِیدْ —[ج] حیدود اساساً مجارجه بر کلمه اولوب بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلندیرلمسی بر خطاء اولدیغی کبی املاسنده (ح) ایله یازمق ایکنجی بر خطادر . بونك دوغریسی (هایدود) وَ (هایدودلر) در .

حِیلَه —[ع] مکر وَ دسیسه دیمك اولان بو کلمه‌نك عربیده معناسی (چاره وَ تدبیر) اولوب تدبیرك مستحسن وَ مستهجن اولمسی شرط دکلدر .

حَیْوَانَاتْ خُرْدَه‌بِینِیَه — [فا] (خرده‌بین) فارسی اولدیغندن بونی مطابقت قصدیله (خرده‌بینیه) یازمق خطادر . دوغریسی (حیوانات خرده‌بینی) وَدها دوغریسی (خرده‌بینی حیوانات) در .

خ

خاشا | خاشه — [ت] اکر اوزرینه اوریلان شیء ــ که : (عربی) (غشی) دن مشتق (غاشیه) لفظندن محرفدر.

خاصیَتْ — [ء] بونك صحیحی یانك تشدیدیله (خاصیت) در.

خاقان [چینجه] بوکلمه‌یی عربی ظنیله خاقانیه (خواقین) صورتلرنده قوللانمق خطادر.

خاکْپایْ — [فا] (خاك) طوپراق (پا) (پای) دن مخفف ایاق دیمکدر. شوحالده معناسی ایاق توزی دیمکدر. بونی تعظیم خطابی اوله‌رق (ذات عالیکز) (حضرت) یرنده قوللانمق هم معنی هم ادب اعتباریله جائز دکلدر.

خالَهْ — [ء] بوتعبیری ترکجه بر کلمه ظن ایدنلر وَاملاسنی درلو شکله صوقمق ایستیانلر یاکلمشلردر. بولفظ عربجه‌ده طایی معناسنه کلان (خال)ك مؤنثیدر. ترکجه‌سی (چیچه) در.

خانِقاه — [ء] بو کلمه فارسی (خانکاه) دن معرب وَ محرفدر.

خانِمْ — [فا] محترم قادین معناسنه اولان بو کلمه (خان) اسم ترکیسنك مؤنثی اولوب نهایتنده‌کی (م) بعض ترکی

کلمه‌لره علاوه‌سی معتاداولان ادات تأنيث ترکیدر. نصلکه (بك)‌ك مؤنثی ده (بكم) وَياخود (بیكم) در.

خٰاوَرْ -- [فا] مشرق معناسنه اولان بوکلمه‌یی (باختر) یرینه یعنی مغرب معناسیله قوللا-نانلر دخی وارسه‌ده خطادر.

خَجاٰلَتْ | خَجِيلْ — [ع] بونلرك دوغریسی (خجلت) وَ (خجل) در.

خِدْمَتْ — [ع] دوغریسی (خدمت) در.

خِدِيوْ — [ع] بوکلمه‌نك اصلی (وزیر) معناسنه اوله‌رق فارسیدر.

خرار — [ت] بیوك چوال. دوغریسی عربی: (غراره) در.

خرمان | خرمن —[ت] اصلی فارسی اولوب کسر خاء ایله (خِرمن) در.

خَرِيطه — [ع] بو کلمه‌نك فرانسزجه (Carte) لفظندن محرف اولدیغنی ظن ایدنلر وارسه‌ده دوغری دکلدر. لفظ مذکور عربی اولوب شوقدرکه (طغارجق) معنا-سنه‌در. بالاخره بر محلی کوسترن رسم مسطح مقامنده استعمال اولنمغه باشلامشدر.

خَراٰبْ —[ع] مصدراولدیغندن امر استعمالنه دقت ایتمك لازمدر.

خَراٰباٰتْ —[ع] بوکلمه (خرابه) نك جمعیدر. بز بونی میکده، میخانه معناسنده قوللانیورز.

خَراٰباٰتِی —[ع] بودخی عربیده

خرابه‌یه منسوبه معناسنی مفید اولدیغی حالده لسانمزده بکری، سفیه، پژمرده حال معنالرنده مستعملدر.

خَرابِیَّتْ — [ع] (خراب) اساساً مصدر اولدیغی جهتله بوکا تکرار ادات مصدریت الحاقی دوغری دکلدر.

خِرافاتْ — [ع] دوغریسی (خُرافات) در.

خَرْدالْ — [ع] بونك دوغریسی عربی (خردَل) در.

خُرْدَواتْ — [فا] کوچك، اوفاق شی معناسنه اولان (خرده) لفظی فارسی برکلمه اولدیغندن بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلندیرلمسی جائز دکلدر.

خُرْدَواتْجِی — [ت] لغت آنفه‌ده درمیان اولنان اسبابدن دولایی بودخی غلطدر.

خُرْدَبینِیَّه — [فا] هم (خرده)، همده (بین) فارسی اولدیغندن بعض جمع ویا مؤنث کلمه‌لره صفت اولدیغی زمان بوشکالده استعمالی غلطدر. چونکه: فارسیده مؤنثلك یوقدر.

خِرِسْتِیانی — و: ⎫
خِرِسْتِیانِیَّه — و: ⎬ [ج] خرستیان لفظی روجه بر تعبیر اولد
خِرِسْتِیانِیَّتْ — ⎭

یغندن بونك شو شکللره صوقلمسی اصلا تجویز اولنه‌ماز.

خِرْقهٔ شَریفْ — [ع] {خرقه} مؤنث بر تعبیر عربی اولدیغندن شریف صفتنك مؤنث اوله‌رق کتیرلمسی اقتضا ایدره

(خرقهٔ شريفه)
[عربجه‌ده خرقه بز، پارچه معناسنه‌در . عربلر خرقه‌يه برده، مضربه ديرلر.]

خِزْ —[ت] سرعت ، شدت، حدت معنالرينه كلان بوكلمه ــ ظن اولنديغى كبى ــ تركجه اولميوب (قالقمق)، (صيچرامق) ديمك اولان فارسى (خيزيدن) مصدرنده صيغهٔ امردركه : اوحالده املاسنى (خيز) صورتنده يازمق ايجاب ايدر .

خِزار — ويا :
حزار — [ت] بوكلمه‌نك اصلى مركبله‌متحرك كوچك دكرمن معناسنه اولان (فارسى) (خراس) دن محرفدر .

خَزانَه — [ع]خزينه‌معناسنه‌در.

دوغريسى خانك كسريله‌در.

خَزْرانْ — ويا :
هِزْارانْ — [فا] بونك دوغريسى خانك فتحى ، يانك سكونى وَ زانك ضميله (خَيْزُرانْ) در.

خسته‌لك — ويا :
خسته‌لق — [ت] خسته لفظنك نهايتى حد ذاتنده خفيف اولديغندن بونك قاعدهٔ معلومه‌مز وجهله (خسته‌لك) طرزنده يازلمسنى توصيه ايدنلر پك‌چوقدركه: بو لفظ لسانمزده (خاصتا) صورتنده ثقيل اوله‌رق زبانزد اولديغندن بوكا (لق) علاوه‌سى لسانمزه دها موافق دوشر ظننده‌يم .

خَشْنُودِيَّتْ —[فا](خشنود)

لفظی فارسی اولدیغندن قاعدهٔ عربیه اوزره صیغهٔ مصدریتـه نقل اولنه‌ماز . بونك یرنده (خشنودی) دنیله‌بیلور .

خَشِينْ — [ع] سرت ، قاتی معناسنه اولان بو کلمه‌نك عربیده شکل صحیحی (کتف) وزننده (خشن) در .

خِصْلَتْ — [ع] خوی معناسنه اولان بو کلمه‌نك صحیحی خانك فتحیله‌در .

خَضَارَتْ — [ع] یشیللك . دوغریسی ضم خاء ایله‌در .

خضر اللز — [ت] (خضر و الیاس) دن غلطدر که : حضرت خضر ایله حضرت الیاسك وقوع خلافتلرینـه مصادف اولدیغی مشهور اولان کون ، روز خضر .

خَطَايَا — [ع] بو کلمه (خطا) نك جمعی ظن اولنه‌رق او وجهله قوللانلمقده ایسه‌ده دوغری دکلدر . لفظمز بو سهو معناسنه اولان (خطیئه) نك جمعیدر .

خَظِيرَه — [ع] اطرافی پار ماقلق وَیا دیوار ایله محفوظ محل دفن معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی (حظیره) در .

خَفَاشْ — [ع] (یاراصه) دنیلان قوشه اطلاق ایلد یکمز بو کلمه‌نك دوغریسی (خا) نك ضمیله‌در .

خَلْوَتیْ —[ع] (خلوت) مؤنث بر کلمه اولوب قاعدهٔ عربیه اقتضاسنجه تاء تأنیسـه یاء

نسبت الحاقی جائز اولمدیغندن بو لفظ غلطدر.

خمخم — [ت] سوزی كنكزدن سویلیان ادم. اصلی عربی (خمخمه) در.

خمسون — [ت] بو كلمه‌نك جمع اولمدیغی اكلامق ایچون (اربعون) ماده‌سنه مراجعت بیوریله.

خمور — [ت] بو كلمه عربی (خمیر) دن محرفدر.

خِناوْناقِنَه — [ع] بونك دوغریسی عربی (حِنّا) در.

خُنّاقْ — [ع] بوغاز خسته‌لغی دیمك اولان بو كلمه‌نك دوغریسی نونك تخفیفیله‌در.

خَواتینْ — [ع] بو كلمه (خاتون) لك جمعی اولوب حالبو كه: (خاتون) تركجه بر كلمه اولدیغندن بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلندیرلمسی جائز دكلدر.

[برهان قاطعده فارسی اولدیغی بیان اولنیور.]

خُوْزْ — [فا] حقیر، ذلیل معناسنه اولان بو كلمهٔ فارسیه‌نك اصلی (خوار) در.

خُوْشافْ — [فا] معروف صولی وَصوغوق طعام معناسنه اولان بو كلمه‌نك اصلی: فارسی (خوشاب) در كه: شكرلی یعنی طاتلی صو دیمكدر.

خوطوز — وَیا:

هوطوز — [ت] قادینلرك یاپدقلری باش سوسی، باش كسوه‌سی معناسنه اولان بو كلمه‌نك اصلی تركجه (قوتاز) در.

خوفْ — [ع] قورقو معناسنه اولان بوکلمه اسم اولوب بونی معنای مصدریده قوللانمقدن اجتناب ایتملیدر .

خلیا — [ج] خیال ، خیالات معناسیله قوللاندیغمز بو کلمه‌یی عربی ظن ایدنلر آلدانمشلردر. چونکه اخلاط اربعه‌دن سودا معناسنه کلان بوکلمه رومجه اولدیغندن بونی (خولیا) صورتنده یازمق دها موافقدر .

خونی — [ت] املای اصلی وقدیمی (خونو)در.

خیانَتْلِكْ — [ع] (خیانت) ذاتاً مصدر اولدیغندن بوکلمه اویدیرمه‌در .

د

دادی — [ت] فارسی (دادا)دن محرفدر .

داراغاجی — [ت] دار فارسیده اغاج وعلی الخصوص مجرمینك اوزرنده صلباً اعدام ایدلدکلری اغاج معناسنه اولمسنه کوره بوکا تکرار (اغاج) لفظنی علاوه ایتمکه حاجت یوقدر.

دارات عَظیمَه — [ع] (دارات)

بر لفظ مفرد فارسیدر . بناءً علیه بو ترکیب غلطدر. (دارات عظیم) دیملی.

داری — [ت] حبوباتدن بر نوع معروفه اطلاق اولنان بوکلمه‌نك اصلی (تاریق) اولوب بوده طرمیقلامق وَزرع ایتمك معناسنه کلان (تارمق) مصدرندن مشتقدر.

داریسی باشکه — [ت] بین‌العوام کثرتله استعمال ایدیلان بو ترکیبك اصل وَ منشاء وَحقیقتی حقنده آساتذهٔ لساندن بعض ذواته مراجعت اولنمش وَایجه تدقیقات وَتتبعات دخی اجرا ایدلمش ایسه‌ده بر جواب مقنع وَقطعی‌یه دسترس اولنه‌مامش ایدی . بو بابده درمیان ایدیلان ملاحظاتك الك قوتلیسی (داری) لفظنك علاج ، چاره معناسنه اولان (دارو) لفظندن محرف اولمسی احتمالنه مستند ایدی ـ که: بوده تمامیله قناعت بخش اوله‌میور ایدی. نهایت گچن سنه جانب حجاز مغفرت طرازه عزیمت ایتمك اوزره شهرمزه اوغرامش اولان طاشکند علماسندن (حافظ محمد) افندی ایله بالتصادف وقوعبولان ملاقات وَایدیلان استیضاحات نتیجه‌سی اوله‌رق بو ترکیبك { (داخیسی) وَیا (داغیسی) باشکه } ترکیبندن محرف اولدیغی تحقیق قلندی ـ که: (داخی) لفظنك الیوم لساننمزده مستعمل شکلنه یعنی (دخی) اداتنك معنای حقیقی وَ مجازیسنه کوره بو احتمال جمله‌سندن اقوادر.

دالقاوق — [ت] بو کلمه‌نك املای صحیحی (طالقاوق)در. چونکه:(طال)لفظی ترکجه‌ده چپلاق، عاری § یالین معنا-لرینه کلوب (قاوق) ایسه باش کسوه‌سی دیمك اولدیغندن مجموع ترکیبك معناسی: آچیق باش، سفیل دیمکدر.

دالغیج - [ت] بو کلمه‌نك اصلی مادهٔ آنفه‌ده بیان اولنان اسبابدن دولایی (طالغیج)در.

دائِرَه — [ع] هر نقطه‌سی بر نقطهٔ مرکزیه‌دن مساوی بعدده بولنان خط منحنی معناسیله قوللاندیغمز بو کلمه‌یی دخی موضوع اولدیغی معنانك خارجنده استعمال ایدنلر پك چوقدر. چونکه: دائره، مقطع کره یعنی بر محیط دائره‌نك احاطه ایلدیکی سطح دیمك اولوب بونی محیط معناسیله قوللانلمق خطادر. بناءً علیه: خط محیطه: (محیط دائره)وَ آنك احاطه ایلدیکی سطح مستوی‌یه (دائره) دیمك اقتضا ایدر.

شکل:

داوَرْ — [فا] اصلی (داد آور) اولوب امداد وَ معاونت ایدیجی دیمکدر.

دایی — [ت] والده‌نك ارکك قارداشی. اصلی (تغای) در.

دانغلاق — [ت] بوكلمه‌نك تركجه شاشقین معناسنه اولان (دنك) ایله (بون) دیمك اولان (آلق) دن مركب اولدیغی بعض مدققین طرفندن بیان ایدلمشدر.

دخی — [ت] ادات عطف اولان بو لفظك اسكی تركجه‌ده شكلی (داغی) ایمش.

دَخالَتْ — [ع] عربجه‌ده بو معنایه (دخول) وارسه‌ده دخالت یوقدر. بناءً علیه (الفاظ) مولده‌دندر.

دَدَكان — [ت] طریقت علیهٔ مولویه مشایخ و دریشانه اطلاق اولنان بوكلمه هم معناً، هم تركیباً غلطدر. چونكه (دده) تركجه بر كلمه اولوب معناسی ایسه جد، بیوك پدر دیمك اولدیغندن معناجه بر مناسبت اولمدیغی كبی تركجه بر كلمه‌یی قاعدهٔ فارسیه اوزره جمع یاپمق دخی تركیب اعتباریله غلطدر.

دَرْبَنْداتْ — [فا] دربندك جمعی اوله‌رق ـ خصوصیله اسلافك استعمال ایلدكاری ـ بوكلمه دخی غلطات فاحشه‌دندر. زیرا: فارسی اولان (دربند) كلمه‌سنی قاعدهٔ عربیه اوزره جمع یاپمق خطادر.

دَرَجَه : و
دَرَكَه — [ع] صره، مرتبه، طبقه، باصامق معنالرینه كلان بوایكی كلمه‌یی بر بری یرنده استعمال ایتمه‌ملیدر. چونكه: عربیده اصل (درجه) یوقاری‌یه

چیقەجق یعنی اشـاغیدن یوقاری دوغری اولان باصامقلره ، صره‌لره و (درکه) ایسه یوقارودن اشاغی دوغرو مرتب اولان باصامقلره ، طبقه‌لره ، مرتبه‌لره اطلاق اولنور .

مثلا : بریسنك فوق العاده بر مرتبه‌یی حائز اولدیغنی افاده ایچون (درجه) وکذا بریسنك عادی مرتبه‌ده بولندیغنی بیان ایچون دخی (درکه) تعبیرلری استعمال اولنور :

درجهٔ اعلی ، درجهٔ خارق‌العاده ، درکهٔ سفلی ، درکهٔ جحیم .

شو حالده میزان‌الحراره‌نك منقسم اولدیغی اقسـامك صفردن یوقاری اولانلرینه (درجه) وَ تحت الصفر بولنانلرینه (درکه) دینلمك لازمکلور . ـــکه : بوتقدیرجه (فوق‌الصفر) (تحت‌الصفر) ، تعبیرلرینی اسـتعماله حاجت قالمامش اولور .

دُرْلو — [ت] نوع ، جنس ، متنوع دیمك اولان بو لفظك اصلی (تورلوك) در .

دَرْوازَه — [فا] قپو معناسیله استعمال ایدیلان بو کلمه‌نك لسان فارسیده معنای اصلی وَ صحیحی (شهر) وَ (قلعه) قپوسیدر .

دَرُونْ — [فا] ایچ ، داخـل معناسنه اولان بولفظ فارسی اولدیغندن (محبت درونیه) کبی ترکیبلر تشکیلی خطادر .

دِرْهَمْ — [ع] آقچه ، پاره §

اوقه‌نك درت يوز قسمده
بر قسمی معنالرنده استعمال
اولنان بوكلمه‌نك فارسی (دِرَم)
دن وياخود يونانی (دراخمی)
دن معرب اولدیغنی - اكثر
ارباب لغت بيان ايلمشلردر.
فكر قاصرانه‌مه قاليرسه :
طوائف قديمهٔ عربدن اولوب
يمن حواليسنده عصرلرجه
اجرای حكومت ايلمش اولان
حميريلرك كندولرينه مخصوص
اولان مسكوكاتی (آتنه) ده
ضرب ايتديردكاری بالآخره
اجرا ايديلان تدقيقاتدن
اكلاشلمش ، حتی خطهٔ
يمانيه‌ده حميريلره منسوب
اوله‌رق بولنان سكه‌لرك
اوزرنده بعض يونانی حرو-
فاتك بولنمسی دخی بو قولی
تأييد ايتمكده بولنمش اولمسنه
نظراً آقچه ، سكه ، پاره
معناسنه اولان (درهم) لفظ
عربيسنك (دراخمی) دن
مأخوذ اولمسی وَوزن معروف
معناسنه كلان (درهم)ك ايسه
فارسی (دِرَم) دن محرف
بولنمسی مأخوذدر .

دَری —[ت] انسان وَحيوانك
لحم وَشحم وَعظمنی سترايدن
قبوق ، جلد معناسنه كلان
بو كلمه‌نك اصلی : تركجه
(تيريك) در .

درين —[ت] عمقی زياده اولان
شی معناسنه كلان بوكلمه‌نك‌ده
اصلی : (تيريك) در .

دَسْتُورْ —[فا]} بوكلمه‌لردن فتح
دُسْتُورْ —[ع]} دال ايله اولان
برنجيسی فارسی
اولوب رخصت ، اذن ،
مساعده معناسنه‌در . ضم دال

ایله اولان ایکنجیسی ایسه برنجیسندن معرب درکه : بر علم وَ فن مسائلنك تطبیق اولندیغی قاعدهٔ کلیه معناسنه در . بوندن باشقه حکم وَ نفوذی جاری (وزیر) وقوانین عمومیه‌یی جامع (کتاب) معنالرینه‌ده کلیر . بناءً علیه: بونلری معنالرینه کوره تلفظ ایتملیدر .

دَعاوِی — [ع] (دعوی) نك جمعی اولان بوکلمه‌نك صحیحی واوك مدیله (دعاوی) در .

دَعْوَتِیَّه — [ع] قاعدهٔ عربیه‌یه مغایر اوله‌رق (دعوة) لفظندن تشکیل اولنان بوکلمه دخی غلطدر .

دَعْوٰی | **دِعْوَه** — [ع] بوکلمه‌لردن برنجیسی اعم اولوب هرنوع دعاوایه اطلاق اولنه‌بیلور .

ایکنجیسی ایسه (نسب) دعواسنه مخصوصدر .

دَکِرْمَنْ — ویا :

دَکِرْمانْ — [ت] بز بوکلمه‌یی بغدای وسائر حبوبات اوکوتمکه مخصوص آلت ، محل معناسنده استعمال ایدییور ایسه‌کده (تکور) ماده‌سندن مشتق اولان بوکلمه اساساً ترکجه‌ده دونر چرخ معناسنه اولوب بناءً علیه چرخله متحرك هرشیئه اطلاق اولندیغندن (فابریقه) لفظنه بدل قوللانیله‌بیلور .

دِمْدارْ — [فا] اردونك ارقه‌سندن کیدن عسکر صنفی معناسنه اولان بوکلمه‌نك

صحیحی دالك ضمیله (دمدار)ـ
در. چونكه: (دُم) فارسیده
قویروق، ارقه معناسنه‌در.

دمیری — [ت] دمیر رنكنه
چالار قیر معناسنه اولوب
اكثریا بو رنكده‌كی اتلره
اطلاق اولنان بو كلمه دخی
غلطدر . چونكه: (دمیر)
تركجه بركلمه اولوب بوكا عربی
یاء نسبت الحاقی جائز دكلدر.

دمیر هندی — [ت] هندـ
ستانده یتشور بر نوع معروف
میوه اسمی اولان بو كلمه
(هند خرماسی) معناسنه
اوله‌رق (تمر هندی) دن
غلطدر .

[تمر ؛ خرما دیمكدر]

دَنْك — [ت] درهمك درتده
برینه مساوی بر وزنك اسمی
اولوب اصلی فارسی (دانك)
در .

دیویت — [ع] مركب وَ
آریجه قلم قونه‌جق محلی
اولوب مقدملری بلده طاـ
شینان الت معروفه‌یه اطلاق
اولنان بو كلمه‌نك صحیحی
(داوت) در .

دودوك — [ت] خالص تركجه
اولان بو كلمه چوبوق، نای معناـ
سنه اولان (توته) دن
مشتق اولمسنه نظراً بونك
املای صحیحی (توتك) در.

دوقتور — [ج] (Docteur)
بو كلمه‌نك فرانسزجه‌ده وسائر
اوروپا لسانلرنده معناسی
(بر علمدن، بر فندن مأذون)
دیمك اولوب مثلا : علم

حقوقـدن مأذون اولانه (Docteur en droit) علم حقوق عالمی، (Docteur en théologie) علم عقائد عالمی . . . دنیلدیکی حالده لسانمزده هر نصلسه منحصراً اطبایه حصر ایدلمشدرکه : اساسی اعتباریله دوغری دکلدر .

دوکمه — ویا :

دوومه —[ت]فارسی (تکمه) دن محرفدر .

دوکون — [ت] معروف . اسکی ترکلرك اجرای سور ایلدکلری زمان خانه وخیمه‌لرینی بر طاقم مزین تویلر (توکلر) ایله طوناتمق معتادلری اولدیغی جهتله یوم سوره دخی (توك کونی) دیرلر دی‌که اشته بزم (دوکون) شکلنده قوللاندیغمز بوکلمه اندن محرفدر .

دولکر — [ت] نجار دیمك اولان بوکلمه‌نك اصلی فارسی (دروکر) در .

دَوَهْ — [ت] معروف حیوان معناسنه اولان بوکلمه‌نك اصلی ترکجه‌ده (تیوه) اولدیغی لهجهٔ عثمانیده محرردر .

ده — [ت] بعضاً ادات ظرفیت؛ بعضاً ده (دخی)نك مخففی اوله‌رق ادات عطف اولان بو لفظك کلماته وصل وفصلی آیری آیری قاعده‌لره تابعدر . یعنی ادات ظرفیت اولدیغی زمان ماقبلنده‌کی کلمه‌یه متصل اوله‌رق یازیلور : مکتبده، هنکامنده، یالیده،

کوشکده کبی . ادات عطف اولدیغی وقت ایسه منفصل یازلمق لازمدر : سن‌ده کل، بن‌ده کیده‌یم ، آنی‌ده ویر ، شونی‌ده آل ...

دِیارْ — [ع] بوکلمه عربی (دار) ك جمعی اولدیغندن مثلا : (دیار بعید، دیار اجنبی) دیمك البته غلط اولور . چونکه جمعلر مؤنث حکمنده در (دیار بعیده ، دیار اجنبیه) دیمك ایجاب ایدر .

دِیَّتْ — [ع] بونك دوغریسی تشدیدسز اوله‌رق : (دیت) در .

دیری — [ت] جانلی، زنده، برحیات معناسنه اولان بو کلمه‌نك اصلی : (تیریك) در .

دیز بدیز — [ت] (دیز) ترکجه بر کلمه اولدیغندن فارسی ادات مصاحبت اولان (با) ایله ترکیب اولنه‌ماز : بونك دوغریسی (دیزدیزه) در .

دلباز — [ت] بوده اویونباز وامثالی کبی یاکلشدر . چونکه (دیل) ترکجه بر کلمه اولوب بوکافارسی ـ باختن مصدرندن مشتق ـ (باز) لفظنك الحاقی جائز دکلدر .

دَیْمُومِیَّتْ — [ع] دائملك معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی (دیمومت) در .

دُیُونَاتْ — [ع] بورج معناسنه اولان (دَین) ك جمعی : (دُیون) اولوب بونی برکره دها جمعلندیرمك جائز دکلدر .

ذ

ذ — [ع] الفبای عربینك طقوزنجیسی اولان بو حرفی (ذَل) اوقومق دوغری دکلدر . چونکه : عربیده بو حرفك صورت تلفظی : (ذال) در.

ذَبْحْ — [ع] بو کلمه‌دن مقصود اولان معنی (بوغازلامق) دیمکسه او حالده ذالك فتحیله در . لکن بوغازلنه‌جق حیوان معناسی قصد ایدیلور ایسه او زمان حرف مذکورك کسریله (ذِبح) دیمك لازمکلور .

ذَرْوَه —[ع] جبلك الك مرتفع نقطه‌سی معناسنه اولان بو کلمه‌نك زبانزدی ذالك فتحیله‌در . لکن دوغریسی ذالك کسریله (ذِروَه) در.

ذَکاوَتْ —[ع] ذهن کسکینلکی معناسنه اولان بو کلمه عربی قاموسلرنده موجود اولمیوب دوغریسی (ذکا) در.

ذَکی — [ع] سریع الانتقال معناسنه کلان بو کلمه ایله صالح، متقی دیمك اولان (زکی) لفظنی بری برندن تفریق ایتملیدر.

ذَنَبْ — و :
ذَنْبْ — [ع] بو کلمه‌لردن برنجیسی قویروق معناسنه اولوب جمعی (اذناب) در. ایکنجیسی ایسه (کناه)

دیمك اولوب جمعی (ذنوب) كلیر. بونلرك دخی موقع استعمال و تلفظلرینه دقت ایلمك لازمدر.

ذِهابْ —[ع] كیتمه § برفكر وظنه تابع اولمه معناسنه كلان بوكلمه‌نك دوغریسی ذالك فتحیله: (ذَهاب) در.

ذِهِنْ — [ع] دوشونمه قوهٔ مفكره معناسنه اولان بوكلمه‌نك دوغریسی هانك ونونك سكونیله: (ذِهْن) در.

ر

ر — [ع] الفبای عربینك اونجیسی اولان بو حرفك عربیده صورت تلفظی: (را) در

راپور — [ج] (Rapport) بواجنبی كلمه‌نك معناسنی افاده‌یه كافی اوله‌رق لسانمزده (مذكره)، (تقریر)، (لایحه) كبی كلمات موجود ایكن بونك استعمالنه قطعیاً محل یوقدر.

راستیق — [ت] معروف. اصلی فارسی (راسوخت) ویا (راسخت) در.

رافْ — [ع] دوغریسی (رَف) در.

راقی —[ع] تر معناسنه اولان (عَرَق) دن محرفدر.

راهِبَه —[ع] لغات مولده دندر.

راهِیَّه — [فا] (راه) کلمه‌سی فارسی اولدیغندن قاعدهٔ عربیه اوزره تصریف اولنه‌ماز. بناءً علیه مصارف راهیه، متاعب راهیه کبی ترکیبلر خطادر.

راهْوانْ — [فا] بینیجی‌یی صارصمقسزین سرعتله وَ بر روش مخصوصله یورویان آته، استره، مرکبه اطلاق اولنان بو کلمه‌نك اصلی: (راهوار) در.

رائِجْ — [ع] (رواج) دن مشتق اولوب سوریلن، کچن معناسنه کلان بو کلمه‌نك‌ده دوغریسی (رائج) در.

رائِحَه — [ع] بو کلمه عربیده ایی وَ فنا هر درلو قوقویه اطلاق اولندیغی کبی اکثریا شعرده اقشام اوزری یاغان وَسرینلك ویرن یاغمور معناسنده استعمال اولنمقده‌در.

رِبا —[ع]
رُبا —[فا]
بو کلمه‌لردن برنجیسی (فائض) (کذشته) معناسنه اولوب عربیدر. ایکنجیسی ایسه فارسی اولوب قاپیجی، جذب ایدیجی معناسنه‌در. بناءً علیه تلفظلرینه دقت ایتمك لازمدر.

رُبْع مَسْکُونْ —[ع] بو تعبیری ضم را ایله اوقویانلر؛ کرهٔ ارضك نصفی یعنی امریقا وَ اوسترالیا قطعه‌لرینك کشفندن اول دنیانك درتده بر بلوکی ظن اولنان قره‌لره اطلاق اولندیغنه ذاهب اوله‌رق ازتق شمدی بونك استعمالنه محل قالمدیغنی وچونکه: مذکور

قطعه‌لرك كشفی اوزرینه دكزلرله قره‌لر بیننده‌كی نسبتك بسبتون دكشدیكنی بیان ایتمشلر ایسه‌ده (ربع) كلمه‌سی ضم را ایله یعنی واحدك درت مساوی بلوكندن بر بلوكی معناسنه اولمیوب بالعكس رانك فتحیله محل، موضع، موطن معناسنه‌در [١] حتی جزیرة العربده بر چوق مواضع وَ قطعات ارضیه‌یه بو نام ویرلمكده اولوب از جمله (بنی خویلد) قبیله‌سنك ایام بهارده رحاتكاهلری اولان (ربع الخالی) پك مشهوردر.

رِجاءْ — [ع] امید، امل، یالوارمه دیمك اولان بو كلمه‌نك صحیحی رانك فتحیله‌در.

رُجْحانِیَّتْ — [ع] رجحان اساساً مصدر اولدیغندن بوكا (یت) ادات مصدرینك الحاقیله تكرار مصدر یاپمق غلط تحمكیدر. امثالی‌ده بویله‌در.

رُجْعَتْ —[ع] كیری دونمك معناسنه اولان بو كلمه‌نك‌ده دوغریسی رانك كسریله‌در.

رَچَلْ —[ت] معروف طاتلی. فارسی (ریچال)دن محرفدر.

رَحْمْ / رَحِمْ — [ع] حانك ومیمك سكونیله اولان برنجیسی: مرحمت، اجیمه معناسنه اولوب حانك كسری وَ جیمك سكونیله اولان ایكنجیسی ایسه دول یتاغی معناسنه‌در.

[١] «یقال هذا ربع القوم ای موضعهم یرتبعون فیه الربیع.» — قاموس —

بنـاءً علیه : تلفظ وَ موقع استعماللرینـه دقت ایتمك لازمدر .

رَحْمَتْ — [ع] مجازاً یاغمور معناسنده قوللانیلان بوكلمه‌نك دوغریسی عربی (رحمت) در .

رحمتلی — [ع] نهایتنده‌كی (لی) نك املاسیله‌ده اكلاشیلیركه: بوكلمه، رحمته محتاج وَمستحق معناسنه برصفت اولوب بونی اسم كبی قوللانمق عامیانه‌در.

رُخْ — [ع، فا] بوكلمه؛ سطرنج اوزرنده‌كی معرف طاشـه اطلاق اولنورایسه عربیدر. یكاق، عذار معناسنده استعمال ایدیلور ایسه فارسیدر .

رَزاقی — [ع] قورسی مشهور اُوزوم معناسنه اولان بوكلمه‌نك دوغریسی (رازقی) در .

رَسْمِ چكید — [ت] عسكری مانوراسی دیمـك اولان بو تركیب (رسم) ، (چكید) كبی آیری آیری اوقونور ایسه برمعنی چیقماز وتركیب تمام اولماز وَ اگر (رسم چكید) طرزنده یعنی اضافت حالنده قولـلانیلور ایسـه (چكید) تركجه اولدیغندن بوصورتله اضافت جائز اوله‌ماز. بناءً علیه: (چكید رسمی) دیملی.

رُشْدِیَّه — [ع] موصوفی جمع وَیامؤنث اولمدقجه – تركیب توصیفیـلرده – بو كلمـه‌یی بو وجهله یعنی مؤنث اوله‌رق قوللانمـاملیدر . بناءً علیه مكتب رشـدی – صفت ، موصوف اولدیغنه كوره – غلط، مكاتب رشدیه صحیحدر.

رَعْنا — [ع] لسانمزده كوزل لطيف، پارلاق معناسنه كلان بو كلمه‌نك عربيده معناسی «دوشونمدن اغزينه كلانی سويليان احمق قادين» در. چونكه: لفظ مبحوث (ارعن) صفت مشبهه‌سنك مؤنثی اولوب بالاده‌كی معنايه دلالت ايدر.

رَفاهْ — و: ⎫ — [ع]
رَفاهَتْ — و: ⎬ بو اوچ كلمه حقنده قا-
رَفاهِيَّتْ — و: ⎭ موس تر-
كيده شويله‌جه بر مطالعهٔ مصيبه سرد اولنيور:

«بو اوچ لغتدن برنجيسی اولان (رفاه) فيروز ابادينك (قاموس)نده بولنمامغله، بعض لغويونمز عربی اولمديغنه حكم ايتمشلرسه‌ده، «محيط المحيط» ده بشنجی بابدن (رفه) فعلنك مصدری اولمق اوزره مقيد اولديغنه باقيلورسه اوده عربيدر.

«رفاهيت» ه غلط دينلر دخی اصابت ايده‌مامشلردر؛ چونكه بو كلمه دخی قاموسده‌ده واردر.»

رَفْتِيَّه —[ع] كمرك اصطلاحنده اخراج اولنان اموالدن آلنان رسم معناسنده قوللانيلان بو لفظك غلط اولديغی دركاردر. چونكه: (رفت) كلمهٔ فارسيه‌سندن قاعدهٔ عربيه اوزره بويله بر تعبير تشكيلنه قواعد لسانيه مساعد دكلدر.

رِقْعَه — [ع] خط معروفه اطلاق اولنان بو كلمه‌نك اصلی: رانك ضميله (رُقعه) در.

رُقیَّتْ — [ع] بو لفظك دوغریسی رانك کسریله (رِقیت) در.

رِکْعَتْ — [ع] نمازده بر قیام ایله بر رکوع وسجودی متضمن حرکته اطلاق اولنان بوکلمه‌نك دوغریسی (احمد) وزننده (رَکعت) در.

رِمادْ — [ع] کول، آتش کولی معناسنه اولان بوکلمه‌یی رانك فتحیله (رَماد) دیه تلفظ ایتملیدر .

رَوانی — [فا] معروف طاتلی‌یه اطلاق اولنان بوکلمه‌نك اصلی (روغنی) درکه: ساده یاغله یاپیلان شی دیمکدر .

رُوبیَه — [ع] وقتیله آلتون چاریکنه والیوم هندستانده صرف اولنان (۳) فرانقلق کموش سکه‌یه تسمیه ایدیلان بوکلمه‌نك اصلی (ربعیه) در.

رُوحانی — [ع] بوکلمه (روح) دن دکل؛ (رَوحه) دن مأخوذ اولوب معناسی ایسه: لطیف، کوزل، فرحبخشا اولدیغندن دوغریسی رانك فتحیله: (رَوحانی) در.

رُوزکارْ — [فا] بوکلمه فارسی اولوب زمان، وقت، هنکام معناسنی متضمن ایکن لسانمزده نه مناسبت ایله یل، هوا معناسیله استعمال ایدلمش اولدیغی اکلاشیله‌ماز .

رُوغَنْ — [فا] باغ ، دهن معناسنه اولان بوکلمه‌نك دوغریسی رانك فتحیله (روغن) در .

رُوغَنی — [فا] بو دخی .
[قاموسده رانك ضمیله کوسترلمشدر] .

رُهْبانِیَّتْ — [ع] بوکلمه‌نك‌ده صحیحی رانك فتحیله (رهبا ـ نیت) در .

ریکدانلق — [ت] (ریك) فارسیده قوم توز معناسنه اولوب (دان) ایسه ادات ظرفیت اولدیغی جهتله بوکا تکرار بر (لق) علاوه‌سی خطادر .

زَبَدْ — [ع] تره‌یاغی وَ قایماغه اطلاق اولنان بو کلمه‌نك دوغریسی : زانك ضمی وبانك سکونیله (زبد)در .

زِبْقینْ — [ت] صاپیله‌رق بیوك بالقلری اوردقلری آلت که: (صابقین) لغتندن محرفدر.

زَجْر — [ع] اصل عربیده حیواناتی سسله و یا ال وَ اشارتله قوغوب اوزاقلاشدیرمق معناسنه اولان بو کلمه‌یه هر نصلسه لسانمزده (منع) و (نهی) کبی معنالر ویرلمشدر .

زَجْرِیَّه — [ع] عربیده‌بویله

بر لغت اولميوب بنـاءً عليه بوده (لغات مولده) دندر.

زِحافْ — [ع] دوغريسى (زعاف) در.

زِرِخ — [ع] اسلحهٔ جارحه‌نك تأثيراتندن تحفظ ايچون وقتيله دمير تلدن ويا كاوساله‌دن ياپيله‌رق كييلان ثوب معناسنه اولان بو لفظك صحيحى (زره) در.

زَرْزَواتْ — [ت] ذاتاً غلط اولان (سبزه‌وات) دن محرفدر (سبزواته) باق.

زِعامَتْ — [ع] دوغريسى زانك فتحيله (زعامت) در.

زَعَمْ — [ع] و:

زُعُمْ — [ع] بو ايكى كلمه‌دن برنجيسى اعم اولوب باطل، وغير باطل اقواله اطلاق اولنه‌بيلور وايكنجيسى ايسه يالكز قول باطله مخصوصدر.

زَغارَه — [ع] طيشدن قابلى ياقه كوركى معناسنه اولان بولفظك صحيحى (ظهاره) در.

زَكاءْ — [ع] صافاق صفوت، صلاح بال معناسنه اولان بو لفظى ذهن كسكينلكى معناسنى تضمن ايدن (ذكاء) ايله قاريشديرماملیدر.
بونلرك مشتقاتنه‌ده بويله‌جه دقت لازمدر.

زُمُرُدْ — [ع] معروف ذى‌قيمت يشيل طـاش ديمك اولان بولفظك صحيحى ميمك ضمى و رانك تشديديله‌در: (زمرّد)

زَنْبَرَكْ — [فا] دوغریسی (زنبورك) در .

زَنْجَفِیلْ — [فا] قیزدیریجی بهاراتدن بری دیمك اولان بوکلمه نك دوغریسی: (زنجبیل) در.

زِنْجِفْرَه — [ع] معروف بویایه اطلاق اولنان بوکلمه نك دوغریسی زانك و جیمك ضمیله (زنجفره) در .

زَنَّنَه / زَنَنَه — [ت] بونك ده صحیحی فارسی (زنان) (زنانه) در .

زَنْکِینَه — [ت] زنکینك مؤنثی اوله رق قوللانیلان بوکلمه دخی غلطات فاحشه ـ دندر . چونکه: (زنکین) ترکجه اولوب بوکا ادات تأنیث داخل اولهماز .

زِوانَه — [ت] سیغاره اغزـ لقلرینك ایچ دلیکنه و یا بو دلیکه کچیریلان اینجه بورییه اطلاق ایدیلان بو کلمه نك اصلی فارسی اولوب (زبانه) در .

زَوْج — [ع] قوجه، ارکك معناسیله قوللاندیغمز بوکلمه ـ نك عربیده معناسی چفت، اش دیمك اولوب قاری و قوجه دن هر برینه جائز الاطلاق ایکن بزم بونی یالکز ارککه حصر ایدیشمز دوغری دکلدر حتی (زوجین آره سنده)، (زوجیندن هر بری) تعبیرلری لسانمزده مستعملدر .

زَوَجاتْ — [ع] زوجه نك جمعی اولان بوکلمه یی (نصرات)

وزننده اوله‌رق (زوجات) دیه تلفظ ایدرلرسه‌ده دو-غریسی واوك سكونیله (زوجات) در . كرچه (نصرت) وزننده‌كی مصا-درك جمعلری (نصرات) وزننده كلیرسه‌ده اجوف اولانلر بو قاعده‌دن مستثنی اوله‌رق استعمال ایدلدكلرندن اجوف اولان بوكلمه‌نك بیان ایلدیكمز وجهله قوللانلمسی ایجاب ایدر .

زوراكی —[ت] ایسته‌میه‌رك زورایله، جبراً مقامنده قو-للانديغز بوكلمه‌نك (زور)دن مأخوذاولدیغی دركارایسه‌ده نهایتنده‌كی (اكی) ادات بی معناسنك هانكی لساندن الندیغی و نره‌دن بولندیغی اكلاشیله‌مامشدر. مع‌مافیه عامیانه بر لغتدر .

زوربه —[ت]بونكده(زور-باز) لفظ فارسیسندن مأخوذ و محرف اولدیغی دركاردر .

زورنا —[ت] فارسی (سرنا) دن محرفدر .

زُوقاق [ع] — (سوقاق) كبی بوده‌غلط اولوب دوغریسی: (زقاق) در .

زَهیر — [ع] سم، آغو دیمك اولان بو لفظك دوغریسی : (زهر) در .

زِیمپاره — [فا] اینجه وسرت قوملی طاش معدنكه دمیر تخته و سائر بعض معادنه جلا ویرمك ایچون استعمال اولنور. — معناسنه كلان بو كلمه‌نك اصلی فارسی (سمپاره) در .

س

سادَكِیَّتْ — [فا] (ساده) فارسی اولدیغندن بونك عربی قاعده‌سنجه صیغهٔ مصدریه‌یه نقلی غلطدر . دوغریسی (سادكی) در .

ساری — [ع] سرایت ایدن، بولاشان معناسنه اولان بو كلمه‌یی (مستولی) لفظی یرنده قوللانمق خطادر ؛ چونكه (ساری) نك لسان عرب و طبده معناسی « بین الافراد برندن دیكرینه كچن » دیمك اولوب (مستولی)نك تضمن ایتدیكی مؤدا ایسه بر مملكتده مسلط اولنجه چابوق یاییلان مرض دیمكدر. مثلا : فرنكی ساری، ویا مستولی اولدیغی كبی بناءً علیه بونلرك محل استعمالنی تعیین و تقدیر ایلمك لازمدر .

ساطِرْ } ویا :
ساطیرْ } — [فا] ات وسائره كسمكه‌وقیمیه‌مخصوص آلت معروفه معناسنه كلان و تركجه ظن اولنان بو كلمه عربی‌اولوب اصلی، دوغریسی (ساطور) در حتی ؛ جمعی: (سواطیر) كلیر .

ساقسی — [٠] بوكلمه‌یی بعض لغویونمز تركجه ، بعضلری عربجه ظن ایتمشلر ایسه‌ده تركجه‌ده بوكا بكزر وبونك مشتقاتندن هیچ بر كلمه‌یه

تصادف اولنه‌مديغى كبى عربى قاموسلرنده دخى بويله بر كلمه موجود اولمديغى وبونك بالدير، اينجيك ويا اغاجك كوده‌سى معناسنه كلان (ساق) دن مأخوذ اولمسى دخى مستبعد اولديغى جهتله كلمهٔ مذكوره‌نك نه تركى، نه‌ده عربى اولمديغى ميدانده‌در. اولسه اولسه ـ اوته‌دنبرى پورسلن اوانى اعمالاتيله شهرتشعار اولان المانيانك (Saxe) ايالتنه نسبتله وضع ايدلمش بر لفظدر.

سالب ـ [ت] بر نباتك كوكندن استحصال اولنوب قيناديله‌رق صيجاق صيجاق ايچيلان معروف غبار معناسنه كلان وبعضاً (ثعلب)، (سحلب) املالريله يازيلان بوكلمه‌نك اصلى عربى «خصاء الثعلب» دركه: (تيلكى خايه‌سى) ديمكدر.

سَامُورْ ـ [ع] اصلى (سَمور) در.

سَايَبانْ ـ [فا] (كولكه‌لك) (چارطاق) معناسنه كلان بو لفظك لسان فارسيده اصلى واملاى صحيحى (سايه‌بان) در.

سَبَاحَتْ ـ [ع] صوده يوزمه معناسنه اولان بو كلمه‌نك دوغريسى سينك كسريله (سِباحت) در.

سَبَبِيَّتْ ـ [ع] عربجه‌ده بويله بر كلمه موجود اولميوب عثمانلولر طرفندن (سبب) مصدرينه تكرار بر ادات مصدريت علاوه‌سيله تشكيل اولنمش غلط بر كلمه‌در.

سَبْزَوَاتْ — [ع] يشيل ، يشيلك معناسنه اولان (سبز) لفظی فارسی اولوب بونی قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلهمك غلطدر .

سَبْعُونْ — [ع] بوكلمهنك جمع اولمديغنی اكلامق ايچون (اربعون) مادهسنه مراجعت بيوريله .

سَبْقَتْ — [ع] بوكلمهنك اصلی وصحيحی (سَبق) فعلنك مصدری اولان (سَبق)در. معمافيه : بلغای مشهورهدن (عبد الحكيم سلكوتی) (تصورات) حاشيهسنده (سبقت) كلمهسنی كراراً استعمال ايلمشدر .

سَبْكْ — [ع] عبارهنك طرز ترتيبی ديمكدركه : اصلی كسر سين ايله (سِبك)در.

سِپَا — [فا] صاتيجيلرك اوزرينه طبله قويدقلری اوچ اياقلی آلت معروفه معناسنه اولان بوكلمهنك اصلی (سهپا) در كه: اوچ اياقلی ديمكدر .

سِپَارِشَاتْ — [فا] اصمارلامه معناسنی مفيد اولان (سپارش) كلمهسی فارسی اولديغندن بونك قاعدهٔ عربيه اوزره جمعانديرلمسی غلطدر . (سپارشلر) ديملی.

سُپَارَه — [فا] قرآن كريمك اجزاء شريفهسندن هربرينه اطلاق اولنان بوكلمهنك اصلی: (سی پاره) دركه : (اوتوز جزؤ) ديمكدر.

سپكن — [ت] سپيلان شی معناسنه اولوب اكثريا ياغمور

حقنده استعمال ایدیلان بوکلمه (سرپمك) ماده‌سندن مشتق اولدیغی ایچون املای صحیحی (سرپکن) اولمق لازم کلیر .

سَخایاءْ —[ع] بوکلمه بین‌زاری معناسنه اولان (سخا)نك جمعی ظن اولنه‌رق استعمال ایدلمکده ایسه‌ده دوغری دکلدر. (سخا) نك جمعی: (اسخیه) در.

سِحابْ —[ع] بلوت معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی سینك فتحیله (سَحاب) در.

سدیر —[ت] کره‌وت معناسنه کلان بوکلمه عربی (صدر)دن محرفدر .

سَرْبَسْتِیَتْ— [فا] سربستلك دیمك اولان بوکلمه دخی غلطات فاحشه‌دن بریدر . چونکه (سربست) فارسی بر کلمه اولوب بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلندیرلمسی خطادر. (سربستی) دیملی.

سَرْت —[ت] قاتی، درشت، شدتلی دیمك اولان بوکلمه‌نك فارسی (سرد) دن محرف اولدیغی مرویدر .

سَرْسَمْ —[ت] بوکلمه‌یه عربلر ـفارسیدن مأخوذ اوله‌رقـ سرسام وَ ایرانیلر (سراسیمه) دیرلر .

سِرْقَتْ —[ع] چالمه، اشیرمه معناسنه اولان بوکلمه‌نك عربیده شکل اصلیسی، سینك فتحی ایله‌در .

سرکیٔ عمومی —[ت، ع] سرکی لفظی (سرمك) دن مأخوذ

ترکجه بر کلمه اولدیغندن قاعدهٔ مرعیه‌مزجه بویله بر ترکیب تشکیل ایدیله‌مز. (عمومی سرکی) دیملی.

سَریعُ الْخامَه — [ع، فا] سرعت قلمیه‌یه مالك اولانلره اطلاق ایدیلان بوترکیب یاکلشدر. چونکه: (خامه) فارسی اولدیغندن بوکا لام تعریف عربی داخل اوله‌ماز. (سریع القلم) دینیله‌بیلور.

سطرنج — [.] اصلی (شطرنج) وَ دها دوغریسی (شطرانغ) در. چونکه هند لسانده (شط)؛ درت، (رانغ) دخی عسکر صفی دیمکدر.

سعی خزینه — [ع] سعیك موجود لغت کتابلرندهکی معانیٔ حقیقیه ومجازیه‌سنه نظراً بز بو ترکیبده بر معنی بوله‌میورز. شمس الدین سامی بك مرحوم بونك «اصلی سعی برای نفع خزینه اولسه کرکدر.» دییورکه: بوده مستبعددر.

عجبا بونك دوغریسی (سعهٔ خزینه) دکلمیدر؟

سلوی — [ت] معروف آغاج دیمك اولان بو کلمه فارسی (سرو) دن محرفدر.

سِفْتاخ — [ت] ایلك الیش ویریش معناسنه اولەرق بین الاصناف استعمال ایدیلان و ترکجه ظن اولنان بو کلمه‌نك (استفتاح) دن غلط ومحرف اولدیغی درکاردر.

سُفَلاءْ — [ع] بو کلمه (سفیل) ك جمعی اوله‌رق قوللانلمقده

ايسه‌ده دوغرى دكلدر . چونكه عربيده (سفيل) لفظى موجود اولميوب بو مقامده (سافل) استعمال اولنوركه : بونكده جمعى (سفله) در .

سُفْلَه — [ع] الچاق ، دون ، فرومايه معناسنه اولان بو كلمه‌نك دوغريسى سينك كسريله (سفله) در .

سَقَامَتْ — [ع] بوزوقلق ، نقصانلق معناسيله قوللانديغمز بو كلمه (سقام) لفظندن مصدر ياپلمش ايسه‌ده لفظ مذكور ذاتاً مصدر اولديغندن (سقامت) ياكلشدر .

سُكْنَى — [ع] اوتوريلان ، اقامت اولنان ير ، محل ، مقام ، مكان ، منزل معناسنه اولان بو كلمه اسم اولوب بونى مصدر معناسيله استعمال ايتمك و مثلا (قابل سكنى) كبى غريب تركيبلر ياپمق غلطدر .

سُكُونَتْ — [ع] (سكون) اساساً طورمق ، قيلداممق معناسنه مصدر اولوب بوكا ادات مصدريت علاوه‌سيله تكرار مصدر ياپمق البته خطادر .

سَلْ الرِّئَهْ — [ع] ورم علت مدهشه‌سنه اطلاق اولنان بو تعبيرك صحيحى سينك كسريله (سِل الرئه) در .

سَلْخَانَهْ — [فا] حيوان بوغاز-لامغه مخصوص ير معناسنه اولان بو كلمه‌نك صحيحى (سالخ خانه) در .

سَانْس — [ع] دوغريسى ياسز

اولەرق (سلس) در .

سَمَنْ —[ع] سمیزلك معناسنه کلان بوکلمەنك اصلی میمك سکونیلەدر .

سُمُومْ — [ع] صیجاق یل معناسنه اولان (سام)ڭ جمعی ظن اولنمقده ایسەده دوغریسی سینك فتحیله (سَموم) در. سینك ضمیله اولان (سُموم) (زهر) معناسنه کلان (سم)ڭ جمعی در .

سنامکی —[ت] معروف دواء. اصلی عربی (سناء مکیّ) در.

سِنْجَابْ — [فا] معروف حیوانەکه: پوستندن کورك یاپیلیر . — اطلاق اولنان بو کلمەنك فارسیده املای صحیحی سینك فتحیله (سنجاب) در.

سَنْجَاقْ —[ت] بایراق، رایت معناسنه اولان بوکلمه الفاظ ترکیەدن اولوب بر محله سیوری بر شی صوقمق، دیکمك معناسنه کلان (صانجمق) مادەسندن مشتق اولدیغی ایچون بونك دخی املای اصلیسی :

(صانجاق) اولمق لازمکلور.

سنجاقدار — [ت] ترکجه اولان (سنجاق) کلمەسی حقنده بالادە ویریلان ایضاحاته نظراً بو ترکیبك غلط اولدیغی درکاردر .

سند سپت —[ت] بو لفظده هیچ برمعنی اولمدیغی وَبناءً علیه بونك (سند نبت) دن محرف اولدیغی مرویدر .

سِنی —[فا] اوزرنده یمك

يمكده وساٸر احتياجات بيتيه‌ده
استعمال اولنان باقر ويا
پرنجدن معمول بيوك تپسى
معناسنه كلان بولفظك اصلى
(صينى) درکه: (چين ايشى)
ديمكدر. چونكه: سنى ودها
دوغريسى صينى استعمالى
عادتى چينليلردن آلنمشدر.

سِوادْ —[ع] شاهين معناسنه
اولان بوكلمه‌يى سينك فتحيله
(سَواد) اوقومليدر.

سوبيه —[ت] پانطلونك پاچه‌
لرنده‌كى آشورمه‌باغ، معناسنه
اولان بو كلمه فرانسزجه
(سوـ پيه) لفظندن محرفدر.
(Sous-piéd)

سوتلاج —[ت] معروف طعام
ديمك اولان بولفظ (سوتلى
آش)دن محرفدر. (آش)
تركجه يمك، طعام ديمكدر.

سود — [ت] بونك صحيحى
(سوت) در. بعض كمسه‌لر
(سودى) (سودك) شكللرينه
الدانه‌رق بونك دال ايله يازيله
جغنه ذاهب اولمشلر ايسه‌ده
تركجه‌ده (ت) حركه‌لننجه
(دال) ه قلب اولنه‌جغندن بو
ذهاب دوغرى دكلدر.

سُودانْ — [ع] وسطى
افريقاده كاٸن قطعهٔ معلومه‌يه
اطلاق ايتديكمز بو لفظ
دخى (ذكرمكين) ارادهٔ مكان
قبيلندندر. چونكه عربيده
بونك معناسى سياهلر، زنجيلر
ديمك اولوب بونلرك ساكن
اولدقلرى قطعه‌يه ايسه (بلاد
سودان) دنيلور.

سودنه — [ت] مرضعه معناه
سنه اولان بوكلمه‌نك اصلى
(سوت انا) ويا (سوت ننه) دره

سُوزِج لِسانْ — [ت] سورجمك یورورکن ایاغی قایمق § سهو وخطـا ایتمك دیمك اولوب خالص ترکجه برکلمه‌در . بناءً علیه بونی عربی ظنیله وَ (سورج لسـان) ترکیبیله قوللانمق غلطدر .

سُوقاقْ — [ع] صحیحی (زقاق) در .

سوکود — [ت] دوغریسی: (سوکوت) در .

[(ت) حرکه‌لننجه داله قلب اولنور .]

سَهْیِسْ — [ت] آته باقوب تیمار ایدن اوشاق معناسـنه اولان بوکلمه عربی اولوب (سایس) در .

سَهْلْ — [ع] قولای معناسـنه اولان بو لفظك دوغریسی هانك سکونیله (سهل) در .

سَیاحَتْ — [ع] اوزاق محلله‌ره سفر ایتمك معناسـنه اولان بوکلمه‌نك دوغریسی سـینك کسریله (سِیاحت) در .

سَیاحَتْنامَهْ — [فا] بو دخی .

سَیّانْ — [ع] مساوی ، برابر معناسـنه اولان بو لفظك دوغریسی سـینك کسریله (سیان) در .

سَیرَكْ — [ت] اره‌لقلی ، فاصله‌لی معناسـنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی (سکرك) در .

سِینمَكْ — [ع] ایزلنمك ، چـوقور بر یره کیروب صـاقلانمق دیمك اولان بو لفظك املای صحیحی (سیکمك) در .

سَیرْ — [ع فا] بو کلمه اوچ صورتله تلفظ اولنور و صورت تلفظنه کوره معناسی دکیشور: سینك فتحی، یانك سکونیله (سیر) اوقونور ایسه اوزمان یورومك و مجازاً تماشا ایتمك مؤداسنی تضمن ایدرکه: عربیدر. سینك کسری و یانك فتحیله تلفظ ایدیلورسه ینه عربی بر کلمه اولهرق (اوصاف و اخلاق معناسنه کلان) (سیرة)لك جمعی اولمش اولور. سینك کسری و یانك سکونیله قرائت ایدیلەجك اولور ایسه او زمان فارسی بر کلمه اولوب طوقلق معناسنی افاده ایلر. مثلا: دلسیر.

سیلکمك — [ت] صاللایهرق اوزرندهکی شیلری دوشورمك دیمك اولان بو کلمهنكده ترکجهده اصلی: (سیرکمك) در.

مشتقاتیده بویلهدر. چونکه: (سیرك) صچرامه § رعشهایله اویانمه معناسنهدر.

سیم — [فا، ت] بو کلمه کموش معناسنه کلیرسه فارسیدر. سین مکسوره ایله باشلیان بعض صفتلرك اولنه داخل اولهرق تأکید و مبالغه بیان ایلر ایسه او زمان ترکجهدر. بناءً علیه بینلرندهکی فرقه دقت ایتمك لازمدر.

سیما — [ع] بو لفظ یانك تخفیف و سکونیله (ایما) وزننده تلفظ اولنورسه؛ چهره، بکز معناسنی افاده ایدر. یانك تشدید و فتحیله اوقونور ایسه اوزمان (علی الخصوص، هله، جملهدن اول) دیمك اولور. بناءً علیه فرقه دقت لازمدر.

ش

شاپقه —[ت] فرنکلرك باش کسوه‌سنه اطلاق ایدیلان بوکلمه ظن اولندیغی کبی فرانسزجه : (Chapeau) لفظندن محرف اولمیوب اقالیم حاره‌ده ساکن اهالینك من‌القدیم استعمال ایلدکلری سپرلی (سرپوش)ه عربلرجه ویریلان (شبکه) ویا (شباك) اسمندن مأخوذدر.

شاتو —[ت] فرنکلرك کوشك، قصر § حصار معناسیله استعمال ایلدکلری (Chateau) لفظی ترکئ قدیمدن مأخوذ برکلمه‌درکه: دوزطام، تاراجه معناسنی افاده ایدر. تاریخك شهادت و دلالتندن دخی اکلاشلدیغی اوزره هنوز اوروپاده شاتو انشا اولنمغه باشلامه‌دن اول ترکستانده بوکلمه موجود ومستعمل ایدی.

شادروان —[ت] دوغریسی فارسی (شاداب روان) درکه: آقیجی، مبذول صودیمکدر.

شاهمَردان —[فا] بیوك و آغیر چکیچ معناسنه اولان بو لفظك دوغریسی (شاهمردانه) در.

شَبابَت —[ع] کنجلك معناسنه اولان (شباب) مصدر اولدیغندن بونی برکره دها مصدر یاپمق خطادر.

شَباهَتْ —[ع] دوغریسی (شَبَه) در.

شِتابْ — [فا] و :
شِتابانْ —[فا] بو کلمه‌لردن برنجیسی عجله، سرعت معناسنه اسم اولوب (ایتمك) ماده‌سیله ترکب ایده‌بیلور. ایکنجیسی عجله وَسرعت ایدن، قوشان معناسنه صفت اولدیغندن وَقطعیاً (ایتمك) ماده‌سیله ترکب ایده‌میه‌جکندن بونك (اولمق) ماده‌سیله استعمالی لازمدر : شتابان اولمق، امریکزی انفاذه شتابان اولدم.

شُرُطْ — و :
شَرائِطْ — [ع] بونلردن برنجیسی بر شیئك موقوف علیهی معناسنه کلان (شرط)ك، ایکنجیسی ایسه: برمقاوله‌یی ترکیب ایدن ماده‌لرك بهری معناسنه اولان (شریطه) نك جمعیدر. بناءً علیه برینی دیکری یرنده قوللانمق غلطدر.

شریت — و :
شرید — [ت] بو کلمه‌لرك ایکیسی‌ده دوغری دکلدر. صحیحی عربی (شریط) در.

شَریرْ — و :
شِرّیرْ — [ع] بو کلمه‌لردن (سریر) وزننده اولان برنجیسی یالکنز شر صاحبی معناسنه اولوب ایکنجیسنك معناسنده ایسه مبالغه مؤداسی مندمج اولدیغندن موقع استعماللرینه دقت ایلمك لازمدر. یعنی بوصوك کلمه

يك زياده (شر صاحبى) ديمكدر.

شَعْبَذَه — [ع] حقه بازلق معناسنه اولان بوكلمه عربى اولوب دوغريسى (ذال معجمه) ايله (شعبذه) در.

شُعَرَاىْ يَمَانِيَه — و :
شُعَرَاىْ شَامِيَه — [ع] معروف ايكى قطب كوكبنه اطلاق اولنان بو تعبيرلرده (شعرا) كلمه‌سنى شينك ضميله يعنى (شاعرك) جمعى ظنيله (شُعرا) تلفظ ايلمك غلط فاحشدر. بونك دوغريسى (شِعرا) در.

شَعْرِيَتْ — [ع] بعض اجسامك صوبى جذب ايتمك خاصه‌سنه اطلاق اولنان بوكلمه (الفاظ مولده) دندر.

شِفره — [ج] محرمانه تلغراف چكمك ايچون رقمدن عبارت رموز استعمالى اصولنه اطلاق ايديلان بوكلمه اساميزه فرانسزجه‌دن كچمش ايسه‌ده اساساً : (Chiffre) لفظنك عربى (صِفر) كلمه‌سندن — كه : عين معنايى مفيددر . — مأخوذ اولديغنى ينه فرانسز قاموسلرى بيان ايدييور . اوحالده بزم (شفره) مقامنده (جفره) لفظنى استعمال ايلمه‌مز ايجاب ايدر .

شفتالى — [ت] معروف ميوه معناسنه اولان بوكلمه صرف تركجه اولميوب سميز معناسنه كلان (شفت) لفظ فارسيسيله تركجه اريك ديمك اولان (آلو) دن مركب بر كلمه‌در. بونى هيچ اولمازايسه (شفتالو)

صورتنده یازمق ایجاب ایدر. [شفتالو برهان قاطعده فارسی اوله‌رق کوسترلمشدر].

شَفَقْ — [ع] لسانمزده طلوعدن اولکی آلاجه قراکلغه اطلاق اولنان بو کلمه‌نك عربجه‌ده معنای اصلی وَضعیسی غروب شمسدن صکره‌کی (آلاجه قراکلق) در. بناءً علیه بزم استعمالمز غلطدر.

شُکْرانِیَّتْ — [ع] (شکران) مصدر اولدیغندن بونی ادات مصدریت الحاقیله برکره دها مصدر یاپمق خطادر.

شِلاله — و :
شَلّالَه — [ع] بیوك چاغلیان دیمك اولان بو کلمه‌لرك ایکیسی ده غلطدر. دوغریسی شینك فتحی وَلامك تخفیفیله (شَلاله) در.

شُهُورْ — [ع] بو کلمه یکی آی وَیا [لسانمزده مستعمل اولدیغی وجهله] علی الاطلاق (آی) معناسنه کلان عربی (شهر) ك جمعی اولدیغندن بونك مملکت معناسنه اولان فارسی (شَهر) ك جمعی اوله‌رق قوللانلمسی غلطدر.

شَهْرِیَّه — [ع] چوربالق مقارنه معناسنه اولان بو کلمه عربی اولوب اصلی (قیل کبی اینجه) دیمك اوله‌رق (شعریه) در.

شیرْدَنْ — [فا] بو کلمه (سوت) معناسنه کلان (شیر) لفظیله ادات ظرفیت اولان (دان) دن مرکب اولدیغی ایچون (شیردان) صورتنده یازلمق لازمدر.

ص

صاغلق ویرمك —[ت] خبر وَ معلومات ویرمك معناسنه اولان بو تعبیرك اصلی : (صالیق ویرمك) در. چونكه (صالیق) تركجه‌ده (خبر) دیمكدر .

صاغمال — [ت] سودلی ، سودی آلنیر حیوان دیمكدركه صحیحی (صاغملی) در .

صالاشپور — [ج] برنوع معروف سیكرك بز . بولفظی فرنكجه ظن ایدنلر یا كیلیورلر . زیرا: (صالاشپور) هندستانده كائن بر شهرك اسمی اولوب وقتیله بوراده نسج اولنان برنوع اینجه تولبنده دینلور- دی‌كه : بالآخره بوجنسدن بزلره اسم عمومی اولمشدر .

صالته — [ج] كوپك ، كدی كبی حیوانلرك آرقه آیاقلری اوزرنده طورمه‌لری دیمكدر . بوكلمه اساساً ایتالیانجه اولوب اصلی : (صالتو) در. (Salto)

صالته — [ج] كمیجیلرك كیدكلری برنوع قیصه جاكت . بولفظك ایتالیانجه (سانتو- مارقو) (Santo-marco) دن محرف اولدیغی مروی ایسه‌ده مستبعدجه‌در . [سانتومارقو؛ ونديكك حامیسی عد ایدیلان برعزیزك اسمیدر .]

صَحٰایِفْ — [ع] دوغریسی (صحائف) در .

صَباوَتْ — [ع] چوجقلق معناسنه اولان بوکلمه‌یی عربی قاموسلری (صبوت) وَ (صبا) طرزنده کوستریبورلر .

صُبْیانْ — [ع] صبینك جمعی . صحیحی ؛ کسر صـاد ایله : (صبیان) در .

صَحابَتْ —[ع]صاحب چیقمق ، حمـایه ، مدافعـه ایتمك . عربجـه‌ده بونك معناسی یالکنز : (ارقداشـلق) ، (مصاحبت) ایتمكدر .

صفا کلدیکز—[ت]دوغریسی (صفا کتیردیکز) در .

صُفْرَه — [ع] دوغریسی (سفره) درکه : اوزرنده طعام ایدیلان محل دیمکدر .

صَفْرَه —[ت] تأمین موازنت ایچون کمینك آلت آنبارینه قونیلان اغرلق . اصـلی : (صابوره) در .

صَكْ —[ع] جانب محکمه‌دن ویریلان حجت وَاعلام وَبراته اطـلاق اولنورکه : فارسی (چك)دن معرب وَمحرفدر .

صکره — [ت] (صوك) لفظندن مأخـوذ اولان بو کلمه‌نك ـ هردرلو اعتراضاته رغماً ـ (صوکره) شکلنده یازلمسی لازمدر .

صَلاحِیَّتْ — [ع] الفـاظ مولده‌دندر .

صمانی —[ت]صمان رنکنده‌کی ، آچیق صاری دیمکدر . حالبوکه : (صمان) ترکجه برکلمه اولدیغندن

بوكا عربى وَيا فارسى قاعده‌سنجه يای نسبت الحاقنه قواعد لسانيه‌مز مساعد دكلدر .

صَنْاعت — [ع] دوغريسى (صِناعت) در .

صنديق } صندق — [ت] عربجه اولان بوكلمه‌يى شكل اصليسى اوزره يعنى (صندوق) طرزنده يازمق وَمفعول و مضاف اولديغى زمان دخى — عربى اولمسنه نظراً — (صندوقه ، صندوقى ، صندوقك) شكلنده استعمال ايتمك لازمدر .

صَوابْ وَ خَطأ — [ع] بوكلمه‌لرك هر ايكيسى ده عربجه ده مصدر ايسه‌ده لسانمزده صفت معناسيله قوللانيلمقده‌درلر .

صُوارمق — [ت] حيواناته صو ايچيرمك وَيا اراضى‌يه صو صاليويرمك ديمك اولان بوكلمه‌نك دوغريسى : (صو ويرمك) در .

صوپاره — [ت] فارسى (سى پاره) دن مأخوذ وَ محرف اولوب (جزء) معناسنه‌در .

صوصام ـ وَيا : سيسام } — [ت] دوغريسى عربى (سمسم) وَيا (سوسم) در .

صوفا — [ت] اصلى و صحيحى عربى (صفه)

صهرنج — [ت] صوخزينه‌سى معناسنه اوَلان بوكلمه‌نك دوغريسى (صهريج) اولوب عربيدر .

صيتمه — [ت] بوكلمه كويا (ايصتمه) نك دوغريسى ايمش

كبي استعمال ايدلمكده ايسه‌ده بالعكس صحيحى: (ايصتمه‌در). چونكه: تركجه‌ده (ايصى) حرارت معناسنه‌در .

صيجاق — [ت] اصلى (ايصيجاق) در .

صيچان — [ت] اصلى: (سيچقان) در .

صيرمه كش — [فا] (صيرمه) تركجه اولديغندن غلطدر . (سيم كش) دنيلملى .

صغيرجق — [ت] بر نوع كوچوك قوش . اصلى: (چوغورجق) در .

صَيتْ — [ع] دوغريسى كسر صاد ايله (صيت) در .

ض

ضابِطانِ عَسْكَرِيَّهْ — [فا] (ضابط) لفظ عربيسى فارسى قاعده‌سنجه جمعلنديرلمش وَ فارسى بر كلمه حكمنى آلمش اولديغندن مطابقت قيدى مرفوعدر . بناءً عليه: (ضابطان عسكرى) ديمك لازمدر .

ضِدِّيَتْ — [ع] عربجه‌ده مسموع وَ معتبر اولميان بوكبه تصرفات مخصوصه‌مزدندر.

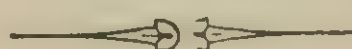
ضَعفِيَّتْ — [ع] (ضعف) اساساً

مصدراولديغندن بوكا تكرار ادات مصدر علاوه‌سی غلط تحكميدر .

ضَفْدَعْ —[ع] قوربغه معناسنه اولان بوكلمه‌نك صحيحی ضادك كسريله (ضِفدع) در .

ضيای الكتريقی — [ع] الكتريق ، بر لفظ اجنبی اولديغندن (ضيا) كلمهٔ عربيه سيله تركيب اضافی تشكيل ايده‌مز . (الكتريق ضياسی) ديملی .

ضِيافَتْ —[ع] عربيده بوكلمه (مسافر اولمق) معناسنی افاده ايدر .

ط

طابور —[ت] بوتركجه كلمه‌نك اصلی (طابقور) دركه : قديماً استحكام شكلنده ديزيلان آرابه‌لره وَدرت جبهه‌اوزرينه تعبيه ايديلان عسكره اطلاق اولنوردی . هله (طابور مذكور) ديمك اصلا جائز دكلدر .

طابيه — [ت] عربی تعبيه‌دن محرفدر .

طاپو — [ت] اصلی (انقياد ، اتباع) معناسنه اوله‌رق (طاپوق) در .

طانشديرمق — [ت] بيلديرمك، اكلاتمق معناسنه اولان بوكلمه يی (طانتمق) صورتنده قوللانمق لازمدر. چونكه: (طانتمق)؛ (طانيمق) ماده‌سنك متعديسی اولوب بونی بر كره دها متعدی ايتمك دوغری دكلدر.

طاؤل — [ت] بو كلمه عربی (طبل) دن محرفدر.

طاوله — [ت] آخور معناسنه اولان بوكلمه عربجه (طويله) لفظندن غلطدر.

طاوله — [ت] معروف لهو آلتی. اصلی (داولی) در.

طاوق — [ت] املای اصليسی (داقوق) در.

طايه — [ت] فارسی (دايه) دن محرفدر.

طبله كار — [ت] (طبله) تركجه بر كلمه اولديغندن بو تركيب صحيح دكلدر.

طباخت — [ع] صحيحی طانك كسريله (طباخت) در.

طباعت — [ع] بو دخی.

طباق — [ت] ازدرين، يايوان قاب معناسنه اولان بوكلمه عربی (طبق) لفظنك محرفيدر.

طرپوش — [ت] برنوع باش كسوه‌سی معناسنه اولان بو كلمه فارسی (سرپوش) دن محرفدر.

طغرا — [ع] بو كلمه‌نك اصلی تركجه (توغرول) ويا (طوغرول) اولوب قنادلری اچيق طوغان ديمكدر.

طُقْسانْ — [ت] اصلی (طقوز اون) در .

طَلْقْ — [ت] بر نوع شفاف معدن كه: اصلی فارسی (تلك) در .

طلومبه — [ع] صو وَياهوايى بر طرفدن چکوب دیکر طرفدن ويرمكه مخصوص معروف الت بو كلمه نك اصلی: ایتالیانجه (طرومبا) (Tromba) در .

طوپخانهٔ عامره — [فا] اولاً (طوپ) ترکجه بر كلمه اولدیغندن بونك (طوپخانه) شكلنه قونامسی ، ثانیاً (طوپخانه) لفظی فارسی دخی اولسه مطابقت ارانامسی جائز دكلدر .

طوپوز = [ت] دوغریسی عربی (دبوس) در .

طوربه — [ت] اصلی (طوبره) ایسه ده غلط املاسی مرجحدر .

طورب — [ت] اصلی فارسی (تُرب) در .

طوزاق — [ت] اصلی (طوتساق) در .

طورنج } تورنج — [ت] بو كلمه لرك ایكیسی ده عربیده اغاج قاونی معناسنه اولان (ترنج) دن محرفدرلر .

طوسباغه — [ت] (باغه) ترکجه ده (قورباغه) ، (قابلومباغه) كبی ذوالمعشيين حيواناتك اسم عمومیسی اولوب تفریق جنس ایچون اولنه باشقه بر كلمه علاوه اولنور . بناءً علیه (طوسباغه) دیدیكمز حیوانك ده اسمی (طاش باغه) در .

طوغ — [ت] اصلی: (توك) در .

طوغری — [ت] دوغرو وَ هیچ اولمازسه (طوغرو) یازمق شیوه مزه دها موافقدر.

طوغله — [ت] فورونده پیشمش قرمزی وَ سرت کرپیچ معناسنه اولان بو کلمه‌نك اصلی لاتنجه: (تکولا) (Tequla) در.

طوق — [ت] آچ اولمیان. اصلی: (طویق) ماده‌سندن (طویوق) در. (طوقلق) دخی بویله‌در.

طولاب —[ت] اصلی عربی (دولاب) در.

طوموز — [ت] معروف حیوان مستکره. اصلی: (طوکوز) در.

طیشاری —[ت] خارج معناسنه اولان بو کلمه‌نك ترکجه‌ده اصلی: (طاشقاری) در

طُیُورْ —[ع] بو کلمه ظن اولندیغی کبی (طائر)ك جمعی دکل بونك جمعی اولان (طیر)ك جمعیدر.

طرابلس —[ت] بو کلمه‌نك اصلی یونانجه (تری بولی) درکه: اوچ شهر دیمکدر.

ظ

ظُلاْمْ —[ع] دوغریسی (سحاب) وزننده (ظلام) در.

ظن ایدرسه‌م —[ت] بو تعبیر بی‌معنایه بدل (ظن ایدرم)،

(ظن ایدرمکه) دیملی.

ظَواهِرْ —[ع] بو کلمه ظن اولندیغی کبی (ظاهر)ك دکل (ظاهره)نك جمعیدر.

ع

عادَتاً —[ع] (عادة) کلمه‌سنك نهایتنده‌کی تاء؛ تاء تأنیث اولدیغندن بونك دوغریسی (عادةً) در.

عارِیَتی —[ع]عربیده(عاریت) وارسه‌ده؛ (عاریتی) یوقدر. بونك یرینه کندی مالمز اولان (اکرتی = ایرتی) تعبیرینك استعمالی دها مناسبدر.

عاقِرَه —[ع] (عاقر) طوغورمیان قادینه مخصوص برصفت اولوب بونك تأنیثی جائز دکلدر. (حامل) کبی.

عَجائِبْ —[ع] بوکلمه (عجیبه) لفظنك جمعی اولدیغی جهتله (عجایب آدم)، (عجائب شی) کبی یاکلش ترکیبلر استعمالندن توقی ایدلملی .

عَجالَةً —[ع] بوکلمه عینك ضمی وکسری ایله صحیح وفصیح برکلمه ایسه‌ده فتحیله غلطدر.

عجمی —[ت] برمحلك لسان

وَعادتنی بیلمیان ویا برصنعت وخدمتده تجربه‌سز، ملکه‌سز اولان آدمه اطلاق ایدیلورکه: عربی (اعجمی) لغتندن محرفدر.

عَجُوزَه — [ع] (عجوزه) قوجه قاری دیمك اولدیغندن اکابرده ادات تأنیث علاوه‌سی نابمحلدر.

عربه — [ت] ترکجه اولان بو کلمه‌یی (آرابه) صورتنده یازمق لازمدر. چونکه: ترکجه‌ده (ع) حرفی یوقدر.

عَرْصَه — [ع] دوغریسی صادك فتحیله (عرصه) در.

عَرْضحالْ — [ع] صحیحی ضادك کسریله (عَرضحال) در.

عَرَفه — [ع] عربیده ذی الحجه‌نك طقوزنجی کوننه که: قربان بایرامندن برکون اولدر. — مخصوص بر اسم اولان بو کلمه بالآخره رمضان بایرامندن برکون اولکنه دخی غلط اوله‌رق اطلاق ایدلمکده‌در.

عِرق النساء — [ت] معروف برعلتك اسمیدر. دوغریسی عینك فتحیله (عَرقُ النساء) در.

عُشْرَتْ — [ع] (عُسْرْ) ذاتا مصدر اولدیغندن اکا تکرار بر (ت) الحاقنه محل یوقدر.

عَشق — [ع] فرط محبت. فیروز آبادینك قاموسنده عینك کسریله یعنی (عِشق) طرزنده کوستریلیور.

عُصّاة — [ع] تشدید ایله تلفظی غلطدر.

عَفُوّ —[ع] بوكلمه‌يى تشديد واو ايله اوقومق خطادر. چونكه: او زمان (عفو ايديجى) معناسنه كلير.

عُقْبَا —[ع] آخرت. (اعقب) اسم تفضيلنك مؤنثى اولان بو كلمه‌يى – ديكر بعض امثالى كبى –(عقبى) طرزنده يازمق ايجاب ايدر.

عَقْد —[ع] باغلامق، ربط ايتمك، دوكومله‌مك معناسنه اولان بوكلمه‌يى (نكاح) وقوعنه دلالت ايتمك اوزره يالكز (عقد) طرزنده قوللانمق دوغرى دكلدر. (عقد نكاح)، (عقد مقاوله)، (عقد شركت) صورتنده استعمال ايلمليدر.

عَقُورْ —[ع] صالديرمق ايچون صورت مخصوصه‌ده تعليم ايدلمش كلبك صفتيدر. بونى قودوز كوپك معناسنده استعمال ايتمك دوغرى اوله‌ماز.

عَلَائِمْ — [ع] دوغريسى (علائم) در.

عَلُوْ — [ت] يالين. تركجه‌ده (ع) اولمديغندن تركى الاصل اولان بوكلمه‌يى (آلو) طرزنده قوللانمق وَ(علوريز اشتغال)، كبى مناسبتسز تركيبلر تشكيلنه قدر وارمامق لازمدر.

عِمْرَان —[ع] معموريت ديمك اولان بوكلمه‌نك صحيحى عينك ضميله (عمران) در.

عَمَلَه —[ع] بوكلمه جمع ايسه‌ده

مفردی اولان (عامل) لسانمزده غیر مستعمل اولمق حسبیله مفرد مقامنده استعمال ایدییورز. معهذا: ترکیب حالنده ینه قاعدهٔ مرعیه‌یه رعایت لازمدر. عمله‌ٔ مرقومه کبی.

عملیقان بزی — [ت] دوغریسی (آمریقا بزی) ویا (آمریقن بزی) در.

عموجه — [ت] بو کلمه‌نك عربی (عم) دن مأخوذ اولدیغنه هم ترکجه‌ده (ع) حرفنك مفقودیتی، هم ده مخرجلرینك یکدیکره مقارنتی دلالت ایتمکده‌در.

عُمومِیَّتْ — [ع] (عموم) مصدر اولدیغندن بو تعبیر غلطدر.

عَمیٰ — [ع] کورلك، نابینالق معناسنه اولان بو کلمه‌یی (صفا) وزننده (عمی) دیه اوقوملی.

عنتاری ـ ویا عنتری — [ت] صرف ترکجه اولان بو کلمه‌یی (انتاری) یازمق لازمدر. یوقاروده دخی دنیلدیکی وجهله ترکجه‌ده (ع) حرفی یوقدر.

عَنْکَبُودْ — [فا] اوروجك معناسنه اولان بو کلمه (عنکبوت) دن محرفدر.

عَمْیا — [ع] کور کورینه دوشونمیه‌رك معناسنه اولوب اکثریا (علی العمیا) طرزنده قوللانیلان بو کلمه‌نك تلفظ صحیحی: (عِمِّیّا) در.

عَیارْ — [غ] اوانی سیم، وزرك

درجهٔ صافیت و خالصیتی § بو درجه‌یی تعیینه مخصوص معروف طاش .

بو کلمه‌نك صحیحی عینك کسریله (عیار) در .

عَیالْ — [ع] بونك ده دوغریسی (عِیال) در.

عَیانْ — [ع] کذلك بوده (عِیان) در .

عیِش — [ع] یشامه، یشایش § ذوق وصفا معناسنه اولان بو کلمه‌نك صحیحی فتح عین ایله (عیش) در .

غ

غار —[ت] دمیریول، موقعلرینه ویریلان بو اسم ؛ اجنبی اولمیوب (مغاره) معناسنه اوله‌رق عربیدر . فرنکلر بونی عربلردن آلمشلردر .

غازات —[ج] (غاز) نسه‌جه بر کلمه اولوب بونك قاعدهٔ عربیه اوزره جمعلندیرلمسی جائز دکلدر: غازلر دیملی.

غِذا — [ع] اصلی وصحیحی (غذا) در. [(اغتذا) کلمه‌سنه نظر بیورلسون] .

غَرّاءْ — [ع] (اغر) اسم تفضیلنك مؤنثی اولدیغندن

تشکیل ترکیباتده قاعده‌نك کوستردیکی ایجاباته تبعیت لازمدر مثلا: (شریعتِ غرا) دنیلور. سه‌ده (دین غرا) دنیله‌مز.

غِرام — [ع] فرط محبت معناسنه در. صحیحی فتح غین ایله (غَرام) در.

غُرُوش — [ت] بو کلمه‌نك المانجه (Groschen) لفظندن محرف اولدیغی مروی ایسه ده حقیقت حال مجهولدر.

غُزّاة — [ع] (غازی) نك جمعی. تشدید ایله قرائتی غلطدر. (غزاة).

غزتهٔ مفیده — [ع] (غزته) اسم اجنبی اولدیغندن بو ترکیب غلطدر. امثالی‌ده بویله‌در.

غَسْپانَكْ — [ت] جبراً، زورله دیمکدرکه: عربی (غصباً عنك) تعبیرندن محرفدر.

غِلاْ — [ع] (قحط) ایله برابر قوللانیلان بو کلمه‌نك صحیحی غینك فتحیله (سما) وزننده (غَلا) در.

غَلْطانْ — [فا] یوارلنان معناسنه اولوب دوغریسی (غلتان) در.

غِلّه — [ع] محصول، واردات دیمکدرکه: صحیحی غینك فتحیله (غَلّه) در.

غُنْچه — [فا] دوغریسی (ج) عربی ایله (غنجه) در.

غوغا — [ت] بو کلمه ظن اولندیغی کبی ترکجه اولمیوب عربیدر. همده چکرکه، هوام، اسافل ناس معنالرینه کلیر. نه مناسبت و سببله ترکجه‌یه داخل اولدیغی اکلاشیله‌مامشدر. چغتایجه‌ده دخی (غوغا) یوقدر.

غِیْبَتْ — [ع] صحیحی فتح غین ایله (غیبت) در .

غیب ایتمك [ت] — معناسز اولدیغندن (غائب ایتمك) دیملی .

غَیْرِی — [ع] عربیده بویله بر کلمه اولمدیغندن دوغریسی (غیر) در .

غَیْرِیسی — [ت] (غیر) کلمه‌سنك نهایتنده حروف املادن هیچ بری اولمدیغی ایچون (س) علاوه‌سنه احتیاج یوقدر .

ف

فانیله — [ج] بوکلمهٔ اجنبیه نك اصلی (فلانل) در . (Flanélle)

فاراش [ت] — سپورندی طوپلامغه مخصوص کوچك قاب معناسنه اولان بوکلمه عربی (فراشه) لفظندن غلطدر .

فَارِسْ } فَارِسِی } —[ع] بونلر (فارس)، (پارسی) کلمه‌لرندن معربدرلر .

فارسیجه — [ت] (فارسی) کلمه‌سنك نهایتنده کی (ی) یاء نسبت اولوب (فارسی لسانی) دیمکدر . ترکی، عربی کبی . بوکا تکرار (جه) ادات نسبتنی علاوه‌یه اصلا محل یوقدر . (عربجه) ، (ترکجه) دخی بویله‌در .

فَالْ — [ع] اوغور ، حسن طالع دیمکدرکه عربجه‌ده شکلی (فأل) در .

فِتْرَتْ — [ع] ایکی پیغمبر ، ایکی مهم وقعه ارەسنده کچن زمان معناسنه اولان بوکلمه‌نك

كسر فاء ايله قرأتنك غلط وصحيحنك فتح فاء ايله (فترت) اولديغى قاموس تركيده بيان ايدلمكده در.

فِتْق — [ع] يارمه، يارلمه، چاتلامه. § قاصيق ياريغى معنالرينـه كلان بوكلمه‌نك صحيحى دخى فانك فتحيله (فَتق) در.

فُتُوح — [ع] عربيده بووزن وَشكلده مختلف المعنى ايكى كلمه موجوددر. برى جناب حقك لطف وَمرحمتى معناسنه دركه: (روح پرفتوح) تعبيرنده اولديغى كبى. ديكرى (فتح) لـ جمعيدر. (فتوح الشام)، (فتوح مكه) مثللو.

فَخيمْ — [ع] بز بوكلمه‌يه عربى قاموسلرنده تصادف ايده‌مدك. فقط (فخم) واردر.

فَخْذ — [ع] اويلق معناسنه‌در. بوكلمه‌يى (فَخذ) وَ (فِخذ) صورتنده اوقومق جائزدر. چونكه: (كَتِف) وزننده‌كى اسماء عربيه‌نك عين الفعلنده حروف حلقدن برى [ء، حا، خا، ع، غ، ها] بولنور ايسه (فخذ) كبى؛ انلرى ايكى صورتله‌ده قرائت جائزدر.

فَراسَتْ — [ع] دوغريسى كسر فا ايله (فِراست) در. [چونكه: فتح فا ايله فراست (آت) يتشديرمك معناسنه‌در]

فَراغَتْ — [ع] (فراغ) ذاتاً مصدر اولديغندن بو تعبير

غلطدر .

فِرانْجِلَه —[ت] خاص اوندن معمول کوچوك وَ اوزونجه اتمك معناسنه اولوب اصلی ایتالیانجه (فرانجیولا) (Frangiola) در .

فُرْجه —[ع] کیره جك محل، یاریق، شق دیمك اولان بوکلمه‌نك صحیحی فانك فتحیله (فَرجه) در .

فَرِیخْ —[ع] اکثریا (فخور) کلمه‌سیله برابر استعمال ایدیلان بو لفظك اصلی وَ صحیحی : (فَرِح) در.

فَضٰائِلْ — [ع] دوغریسی (فضایل)در. چونکه : (ی) یای اصلیه‌در .

فَرْسَخْ —[ع] فارسی (فرسنك) لفظندن معربدر .

فَرَقْ —[ع] باش تپه‌سی معناسنه اولان بوکلمه‌یی دیکر (فَرْق)دن فرق ایتمك وَ تلفظده هر برینك حقنی ویرمك لازمدر.

فَرْمٰانْ — [فا] امروفرمان همایون § امروارادهٔ سنیهٔ ملوکانه‌یی محتوی ورقهٔ مبجله معناسنه اولان بوکلمه فارسی اولدیغندن بونی (فرامین) صورتنده جمعلندیرمك دوغری دکلدر .

فِقٰارْ } فِقٰاری } —[ع] اوکورغه‌کمیکی معناسنه‌اولان بوکلمه‌نك اولاً : (فقره‌نك) جمعی عد ایدلمسی خطادر . ثانیاً : عربیده اسم جنس اولان بوکلمه فتح فا ایله (فَقار)در.

فُقَراءْ — [ع] يوقسول، محتاج اولانلر ديمكدر. بوكلمه هرنه قدر (فقير)ك جمعی ايسه‌ده لسانمزده مفرد مقامنده مستعملدر. لكن تركيباتده مقتضيات قاعده‌يه رعايت لازمدر.

فَلاحَتْ — [ع] دوغريسی (فِلاحت) در.

فَلاكَتْ — [ع] بوكلمه عربی ظن ايدلمش ايسه‌ده قامو- سلرك هيچ برنده بولنه‌مامسنه باقيلورسه بونك صوكره‌دن اويديرمه اولديغی دركاردر.

فَوانيسْ — [ع] عربی ظن ايديلان (فانوس)ك جمعيدر. حالبوكه: (فانوس) روجه بر تعبير اولديغندن جمعنك شو شكلي اكتساب ايده‌ميه‌جكي اشكاردر.

فَنارْ — [ع] بوكلمه‌نك ده يونانی اولديغی ادعا ايدلمكده‌در.

فونوغراف — [ج] بوكلمهٔ مركبهٔ اجنبيه يرينه (بانكنويس) دينلسه دها مناسب اولور.

فُولاذْ — [ع] (پولاد) لفظ فارسيسندن معربدر.

فِهْرِستْ — [فا] بر كتابك ابواب وَ فصولنك صحيفه رقملرينی حاوی جدول § اسامی وَتفرعاتی محتوی دفتر، معناسنه اولان بو كلمه‌نك روجه (فهرس) لفظندن مفرس اولديغی ادعا ايدلمكده‌در. لفظ مذكور حقنده (فروق حقی) ده شويله دينور: « الفهرس مقسم الماء علی

وزن فعلل بكسر الفاء والللام الاولى وهو لغـة يونانيـة تضربوا واسـتعملوا فى مجمع الابواب والتـاء فيـه غلط والواجب تركه كما فى ديوان الادب للفـارابى والمشهور الفهرست بالتـاء قالوا اللفظ المشهور اولى قال الشيـخ الاكمل الخطاء المستعمل خير من الصواب النادر » .

فِيآتْ — [ع] بها وَ اسـعار معناسيله غلط اوله‌رق قو - للانيلان (فى) لفظنك جميدر .

فيرُوزَه — [ع] (پيروزه) لفظ فارسيسندن معربدر .

فَيْض — [ع] (ترقى) ، (تعالى) كلمـه‌لريله مترادف اوله‌رق قوللانيلان بوكلمه‌نك عربجه‌ده معناسى (صو طاشـمق) ديمكدر .

فيلْ — [ع] (پيل) لفظ فار - سيسـندن معرب اولديغى مروى ايسه‌ده بالعكس (پيل)ك فيلدن مفرس اولديغنى ادعا ايدنلرده واردر .

قاپلومباغه — [ت] (طوسباغه) كلمه‌سنده دخي بيان ايدلديكى اوزره (باغه) كلمه‌سى بعض ذوالمعيشين حيواناتك اسم

عموميسى اولوب تفريق نوع ايچون كلهٔمز كوره نك اولنه ديكر برلفظ علاوه اولنور. ايشته (قاپلومباغه) ديديكمز حيوانك اسمى اولان بوكلمه نك دخى اصلى (قاپلو باغه) در. يعنى اوزرنده محفظه سى اولان (باغه) ديمكدر.

قاپليجه —[ت] اصلى: (قاپلى ايليجه) در. چونكه: تركجه ده اوستى وَ اطرافى محافظه سز اولان منابع حارهٔ مياهيه يه يالكز (ايلجه) دينير.

قاپوسقه —[ت] بوكلمه لاحنه دن ياپيلان معروف طعام مطبوخه تخصيص ايدلمكده ايسه ده تركجه ده لاحنه نك اسمى (قاپوسقه) اولديغندن بونك مطبوخ وَغير مطبوخنه اطلاقنه مانع يوقدر.

قاتْ اَنْدَرْ قاتْ —[فا] (قات) تركجه اولديغندن تركيب غلطدر.

قادين —[ع] بوكلمه نك عربى — وَ بر قوله كوره فارسى — (خاتون) لفظندن محرف اولديغنه ذاهب اولانلر وارسه ده اسكى ترك لساننده (قادون) لفظنك موجود اولمسى بوذهابك بطلاننى اثبات ايده بيلور.

قار —[ت] قيشين ياغان معهود باران منجمد معناسنه كلان بوكلمه نك عربجه ده (صغوق) ديمك اولان (قار) لفظندن مأخوذ اولديغى وَعربلرك صوغوق كونه (يوم قار) وَصوغوق كيجه يه (ليلهٔ قار) ديدكلرى « تصحيح الغلطات

والمحرفات »ده بيان ايديلور.

قارپوز —[ت] ميوهٔ معروفه نك اسميدر. فارسی (خربز)دن محرفدر.

قارداش / قرنداش — [ت] « لفظ مذكور (قرنتاش) دن غلطدركه : قارن بطن معناسنه اولوب (تاش) ادات مشاركتدر. زيرا : لسان فارسيده (تاش) مطلقا شركت اداتيدر. مثلا: بر افندی‌يه خدمت ايدن اوشاقلره (خواجه تاش) دينيلديكی كبی ارقداش وَ يولداش وَسائر نظائری اولان كلماتك آخرنده‌كی (داشلر) هپ (تاش)دن محرفدر. [١] »

قارشو —[ت] (قارشی) يازمق شيوه‌مزه دها موافقدر .

قارشی بقارشی - [ت](قارشی) لفظی تركجه اولديغندن وَايكی تركی كلمه آره‌سنه باء الصاق فارسی الحاقی جائز اولمديغندن بو تعبير غلطدر . قارشی قارشی‌يه ديمك ايجاب ايدر.

قارِنْ — [ت] بطن معناسنه اولان بوكلمه‌نك قارن يازلمسی لازمدر . « قارين» يازلمسی غلط در ؛ « زيرا : قارنم وَ قارنی كبی تركيباتدن اكلاشلديغی اوزره اصل (ر) ساكن اولوب، مجرد اجتماع ساكنين دفعيچون صاغر وَانجق طويبلور بركسره ايله تحريك اولنور . بورن ، آغز ، آلن وَ امثالی‌ده بويله‌در [١] » .

[١] تصحيح الغلطات.

[١] قاموس تركی .

قارینجه — [ت] حیوانات صغیره‌دن معروف فعال بوجك . بو کلمه‌نك اصلی: (قارنی اینجه) اولدیغی مروی وَ ملحوظ قویدر .

قالدیرمق —[ت] بونك اصلی (قالقدیرمق) در .

قاصه‌دار — [فا] (قاصه) بر لفظ اجنبی اولدیغندن ترکیب غلطدر .

قالبور — [ت] معروف آلت تنقیح . بوکلمه‌نك عربی (غربال) دن محرف اولدیغی مروی ایسه‌ده مستبعدجه کورینیور .

قاله‌مسی } قاله‌مسك } — [ت] مسك کدیسندن استحصال ایدیلان مسك معنا سنه اولان بوکلمه‌نك اصلی فارسی (غالیه‌مسك) در .

قایغنه —[ت] معروف یمورطه‌لی طعام . اصلی فارسی (خایکنه) در .

قبله‌نامه — [فا] دوغریسی (قبله‌نما) در .

قدایف —[ت] صحیحی عربی (قطائف) در .

قدیفه — [ت] اصلی عربی (قطیفه) در .

قُرا —[ع] (قریه) نك جمعی . صحیحی الف مقصوره ایله ـ مجرد حالنده ـ (قریً) در .

قرانفیل — [ت] دوغریسی عربی (قَرَنْفُلْ) در .

قراکلق } قرانلق } = اصلی (قره کولق) در

قراول
قراقول
قراغول — [ت] «وفيق پاشا مرحوم (قراول) صورتنی (قره‌غول) و(قراقول) املالرینه ترجیحله عربی (هراول) دن اشتقاقنی قبول ایدییورسه‌ده بو توجیه بعید اولوب اصلی ینه ترکجه سیاه عسکر یعنی کیجه عسکری معناسیله (قره‌قول) اولمق احتمالی دها قریبدر [١] .»

قُرْبِیَّتْ — [ع] (قرب) یقین بو تعبیر غلطدر .

قَرْحَه — [ع] پاره، جریحه § جراحت معنالرینه کلان بوکلمه‌نك قافك فتحیله ویا ضمیله اولدیغنه دائر بك چوق مناقشات وارسه‌ده ایکیسی ده عین معناده صحیح بر لغتدر .

قَرِیَّه — [ع] دوغریسی تشدیدسز اوله‌رق (قریه) در .

قزان — [ت] بوکلمه‌نك عربی (قزغان) ویا بونك اصلی اولان فارسی (قزقان) لفظندن محرف اولدیغی مرویدر .

قُضّاةْ — [ع] تشدید ضاد ایله قرائتی غلطدر .

قَطارْ [ع] — قافله، (ترن) معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی قافك کسریله (قطار) در.

قُطْبِیَّتْ [ع] پوصله ابره‌سنك قطب شمالی‌یی ارائه ایتمك خاصه‌سنه اطلاق اولنورکه : لغات مولده‌دندر .

قَطْعِیّاً —[ع]عربیده مستعمل اولمیوب قطعی لغتندن اویدیرمه‌در .

[١] قاموس ترکی . والله اعلم بالصواب!

قطلاشمق } — [ت] آزوَنا- در بولنور حاله
قتلاشلمق } كلمك معناسنه
اولان بوكلمه (قحطلاشمق) دن محرفدر. (قتجه)ده بويله‌در.

قلاپدان —[ت] اكرمه چرخله صاريلان صيرمه معناسنه اولان بوكلمه عربى (قلاب) دن محرفدر.

قُمار —[ع] فعل مذموم معروف. بونك دوغريسى كسر قاف ايله (قمار) در. (قمارباز) و امثالى‌ده بويله‌در.

قنا — [ع] عربى (حنا) دن محرفدر.

قِنّاب — [ع] عربجه كنوير معناسنه اولان (قِنب) دن محرفدر.

قَنْديل — [ع] بو لفظ عربينك اصلي و صحيحى كسر قاف ايله (قِنديل) در.

قَنْطار — [ع] معروف وزن التى. بونك دخى دوغريسى كسر قاف ايله (قِنطار) در.

قواص — [ت] بوكلمه عربى (قوّاس) دن مأخوذ و محرفدر.

قواف —[ت] دوغريسى عربى (خَفّاف) در.

قودامان — [ت] بوكلمه عربى (قدما) دن بوزمه‌در.

قوشاق —[ت] اصلى (قورشاق) در.

قُوشْبازْ —[فا] (قوش) تركجه بر كلمه اولديغندن بو تعبير غلطدر.

قُوشْخانَه — [فا] (قوشباز) كبيدر.

قُوان — [ت] آری یواسی معناسنه کلان بوکلمه‌نك اصل ترکجه‌ده املاسی؛ (قوغان) در.

قوقلامق — [ت] اصلی (قوقو آلمق) در.

قوقوتمق — [ت] بونك ده اصلی: (قوقو ایتمك) در.

قُولْ یَمِینْ } قُولْ یَسَارْ } — [ع] صاغ قول اغاسی، صول قول اغاسی معناسیله قوللانیلان بوکلمه‌لر غلطدرلر. چونکه (قول) ترکجه‌در. عربی قاعده‌سنجه ترکیباته داخل اوله‌ماز.

قُلِبَه — [ع] فارسی (کلبه) دن محرفدر.

قوله — [ت] یوکسك وَاکثریا دائروی بنا معناسنه اولان بوکلمه فارسی (کلبه) دن تعریب ایدیلان (قلبه) دن محرفدر.

قومار — [ت] (قِمار) دن بوزمه‌در.

قُوماش — [ع] عربی (قِماش) دن محرفدر.

قوماندان — [ت] (Comman-dan) اجنبی اولان بوکلمه‌نك ترکیباتده استعماله دقت لازمدر.

قومباره — [ت] بوکلمه‌نك املای اصلیسنی (خمبره) ظن ایدنلر وارسه ده دوغری دکلدر. بونك اصلی: (پاره کوبی) وَیاخود (کوچك) معناسنه کلان (خم پاره) در.

قومرال | **قمرال** — [ت] اصلی : (قوكور آل) در. (قوكور) تركجه‌ده بوز رنكه دينور .

قُوَّةٌ عَنِ الْمَرْكَزِيَّه — [ع] بو تركيب بر تركيب اضافی اولديغندن مطابقته احتياج يوقدر. بناءً عليه (قوهٔ عن المركز) ديمك لازم وكافيدر. (قوهٔ الى المركزيه) ده بويله‌در .

قويون — [ت] البسه‌نك كوكسده قاووشمسندن حاصل اولان قويتو محل § جيب § قوجاق، آغوش معنالرينه كلان بوكلمه‌نك املای صحيحی: (بوين)،(بورن) كبی(قوين) در: (قوينده)، (قوينه) تعبيرلرينك شكلی بونی اثباته وافيدر.

قيطلاشمق | **قيتلاشمق** — [ت] : (قطلاشمق) وَ (قيتلاشمق) .

قَيْصَر — [ع] اسكی روما وَ بيزانس ايمپراطورلرينه ويريلان برعنواندن عبارت اولوب لاتينجه‌سزار (Cæsar) كلمه‌سندن محرفدر. (چار) كبی.

قَيُّوم — [ع] بوكلمه‌يی جامع خدمه‌سی معناسنه اوله‌رق استعمال ايتمك غلط فاحشدر. (قَيِّم) ديملی. (قيوم) صفات آلهيه‌دندر .

کائِنْ — [ع] بو کلمه (واقع) ایله مترادف عد ایدلمکده ایسه‌ده (واقع) معقولاته وَمثلا (آی) (کون) کبی شیلر حقنده مستعمل اوَلدیغی حالده (کائن) محسوساته مخصوصدر.

کارکیر —[ت] طاش و یاطوغله ایله یاپلمش ابنیه معناسنه اولان بوکلمه‌نك ارمنیجه (قار) = طاش و (کیر) = کیرچ: که مجموعی (طاشله کیرچ) دیمك اوله‌رق (قارکیر) لفظندن محرف اولدیغی مروی اولمغله برابر (چامورایشی) معناسنه کلان (کارکل) لفظ فارسیسندن ده غلط اولماسی ملحوظدر.

کارِ عَقلْ — [فا] عقللی آدم ایشی دیمك اولوب دوغریسی (کار عاقل) در.

کاریز —[ت] اصلی (کاه‌ریز) ایمش.

کِبارْ — [ع] (کبیر)ك جمعی اولان بو لفظی ذات واحد حقنده قوللانمامز غریبدر.

کپازه — [ت] مبتذل، اعتبارسز معناسنه اولان بو کلمه فارسی (کپاده) لفظندن محرفدر.

کتخدا / کهیا — [فا، ت] بوکلمه نك ده املاسی صحیح دکلدر. چونکه:

مرور زمان ایله (کهیا) یه قلب ایدلمش اولان (کتخدا) لفظنك اصلی (کدخدا) درکه: صاحب منزل دیمکدر.

کَتَنْ — [ت] دوغریسی عربی (کتان) در.

کتیرمك — [ت] اصلی: (کلدیرمك) در.

کَذّابْ ﴿ کَزّابْ — [ع] عربی ظن ایدیلان بو کلمه‌لرك اصلی فارسی (تیزاب) در.

گُذَشْتَه — [فا] بو کلمه فارسی اولدیغندن نهایتنده‌کی (ها) هاء تأنیث عد ایدیله‌رك (کذشتهٔ نظامیه) وَ امثالی غریب ترکیبلر تشکیلندن احتراز ایتملیدر.

کراه — ویا:

کیراخ — [ت] آرشینك $\frac{1}{16}$ سی یعنی اون آلتیده بری معناسنه کلان بو کلمه فارسی (کراغ) دن محرفدر.

کَراهِیَّتْ — [ع] دوغریسی (تخفیف یاء) ایله (کراهیت) در.

کرپتن — [ت] عربی (کلبتان) یاخود یونانی (تیربدین) دن محرفدر.

کَرْمیَّتْ — [ع] (کرم) لفظی کە: حرارت معناسنه‌در. فارسی اولدیغندن بوکا ادات مصدر عربی الحاقی خطادر. (کرمی) دیملی.

کرتنکله — [ت] (کلر) دینلان حیوانات زاحفه‌نك الك مبذول جنسنه اطلاق اولنورکه؛ اصلی: (کرتن کلر) در.

کَسْب — [ع] بوکلمه‌یی (تفاعل)

وَ (افتعال) بابلرندن تصریف اولنان کلمات ایله برابر قوللانمق غلطدر. کسب تعالی، کسب ترقی، کسب اشتداد ... کبی.

کِسْبَتْ —[ت] عربی (کسوه) دن محرفدر.

کِفَافْ — [ع] دوغریسی کافك فتحیله در.

کَفِیَّه —[ت] صحیحی عربی (کتفیه) در.

کُلیسی — [ع] دوغریسی (کلی) در. اکثریت کبی. چونکه: (کل) ك نهایتنده حروف املادن هیچ بری یوقدر.

کلیسا — [ت] بوکلمه نك اصلی فارسی (کنِشْتْ)دن معرب اولان (کنیسه) در.

کمرك —[ت] ترکجه ظن اولنان بوکلمه نك ایتالیانجه (کومروك) لفظندن محرف اولدیغی ظن ایدلمکده در.

کَمِّیَتْ —[ع] عربی قاموسلرنده بویله بر کلمه یه تصادف ایدیله مدیکندن بونك لغات مولده دن اولدیغنه شبهه یوقدر.

کَنْز — [ع] خزینه، دفینه معناسنه اولان بو کلمه نك فارسی (کنج) دن محرف اولدیغی بعض لغت کتابلرنده کوسترلمکده ایسه ده «کنت کنزاً مخفیاً . . .» حدیث قدسیسنه باقیلورسه بونك

دوغری اولماسی لازمکلیر. زیرا : فارسیدن عربی یه کچن لغتلر هپ بعد الاسلام نقل اولنمشدر.

کِیمُونْ — [ع] اصلی وَ صحیحی (کمون) در .

کَنَفْ — [ت] ابدستخانه معناسنه اولان بو کلمه عربی (کنیف) دن غلطدر .

کُوسَلَه — [ت] اصلی (کاوسله) در .

کَهَانَتْ — [ع] غیبدن خبر ویرمك معناسنه اولان بو کلمه نك صحیحی کسر کاف ایله (کهانت) در .

کهربار — [ت] دوغریسی (کهربا) درکه : (کاه ربا) دن مخففدر . صمان چوپی قاپان دیمکدر .

کُهَرْبائِیَّتْ — [ع] اساساً (کهربا) فارسی وبناءً علیه بو کلمه غلط اولمقله برابر استعمالنه احتیاج واردر .

کوچوك — ویا :

کوچك — [فا] بو کلمه ظن اولندیغی کبی فارسی اولمیوب بالعکس (کیچیك) لفظ ترکیسندن فارسی یه کچمشدر.

کُولَشْ — [ت] دوغریسی ترکجه (کورش) در. بتون مشتقاتی ده بویله در .

کوملك — [ت] تن اوزرینه ویا طیش لباسنك آلتنه کیلان جماشیر معناسنه اولان بو کلمه نك اصلی : (کونلك) در. چونکه : (کون) ترکجه ده (دری) دیمکدر .

کونش — [ت] بونك اصل ترکجه‌سی: (کوکاش) در.

کون بکون — [ت] (کون) لفظی ترکجه اولوب ایکی ترکجه کلمه آره‌سنه باء الصاق الحاقی جائز اولمدیغندن بو ترکیب غلطدر. (کوندن کونه)، (یوماً فیوماً) دیملی.

کیرا — [ت] بو لفظ عربینك املای صحیحی یاسز اوله‌رق (کِرا) در.

کَیسُو / کِیسُو — [فا] دوغریسی کاف فارسینك فتحی وَیانك سکونیله (گَیسو) در.

کیلوس — [ج] معده‌ده هضم اولنان اغذیه‌دن متحصل برماده. بوکلمه اساساً رومجه اولوب تلفظی دخی کسر کاف ایله (کِیلوس) در.

ل

لا اُبالی — [ع] بوکلمهٔ عربیه صیغهٔ متکلم وحده اولدیغندن « فلان آدم پك لاابالیدر » کبی مناسبتسز ترکیبلر تشکیل ایتماملیدر.

لِاَجْلِ الفُرُوخْتْ — [ع] (فروخت) لفظی فارسی اولدیغندن بوکا حرف تعریف عربی داخل اوله‌مز. بناءً علیه: بوده (بالفروخت)

كبى غلط فاحشدر .

لافازان —[فا] بوكلمه‌نك اصلى فارسى : (لافزن)در.

لايح — [ع] دوغريسى (لائح) در.

لايتناهى — [ع] دوغريسى الف مقصوره ايله (لايتناهى) در .

لجام —[ع] كم ، ديزكين ديمك اولان؛ بوكلمه (لكام) لفظ فارسيسندن معربدر .

لحوصه — [ت] بوكلمه عربى (نفساء) كلمه‌سندن محرفدر.

لش — [ت] مرده حيوان معناسنه‌اولان بوكلمه‌نك اصلى فارسى (لاشه)در.

لو حش الله — [ع] (لااو حش الله) دن مخففدر .

ليراى عثمانى [ع] —ايتاليانجه اولان (ليرا) لفظنك تركيبات عربيه‌يه داخل اوله‌ميه‌جغى دركاردر .

ليلك — [ت] بوكلمه عربى (لقلق) لفظندن فارسى‌يه كچه‌رك (لكلك) شكلنى آلان كلمه‌دن محرفدر.

م

مارقاج اوغلی — [ت] مقدما آقینجیلر اوجاغنك سرکرده‌سنه اطلاق اولنوردی. اصلی: (مالقوج اوغلی) درکه: (مالقوج) قدیم برخاندانك اسمی اولوب وقتیله بلقان شبه جزیره‌سنده سواری قوللری بو نسلدن کلانلرك قومانداسنه ویریلوردی.

مَأْكَل —[ع] ینه‌جك شی، ذخیره، رزق، معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی کافك کسریله‌در.

مالکانه — [س] عربی اولمدیغی آکلاشیلان بو کلمه‌نك وقتیله: «ملك کبی قوللانلمق یعنی مالکجه‌سنه اداره ایدلمك اوزره بعض امکدارانه ویریلان اراضی و املاك و چفتلك کبی ایراده» اطلاق اولنور، و «مالکانه اوله‌رق» طرزنده قوللانیلور ایکن الیوم هم مجرد همده (ملك) معناسیله قوللانیلمقده‌درکه: موضوعی اعتباریله دوغری دکلدر.

مالیخولیا — [سریانی] بو تعبیر حقنده بك چوق روایت وارسه‌ده بزجه اك معقولی

« تصیح غلطات » نام اثرده مندرج اولان شودر : «لفظ مذکور سریانی اولوب خلط معناسنه ضم میم ایله مولی ایله سودا معناسنه اولان خولیادن مرکبدرکه: تلفظده واوك ثقلتنی دفع ایچون الفه قلب ایله (مالیخولیا) اولمشدر.»

مَأْمُورِينْ — [ع] مأمورلر معناسیله قوللانیلان بوکلمه (مأمور)ك جمعی اولوب بناءً علیه : بونی رانك وَیانك کسریله (مَأمورِین) اوقومق لازمکلور.

ماندالینه — [ت] بر جنس معروف یوارلاق میوه ـ که: اساسی شرقی آسیادن کلدیکی تاریخ فن نباتاتده مسطور وَبناءً علیه : بو اسمك چین وزراسنه ویریلان (ماندارین) اسمندن محرف اولدیغی مروی وَمشهوردر.

مانقفا — [ت] قالین قفالی ، احمق معناسنه اولان بوکلمه بر لفظ مرکبدر. یعنی ترکجه قوجه ، ایری دیمك اولان (مان) ایله عربی (قفا) دن متشکلدر. شوحالده بوکلمه‌یی (مان قفا) صورتده مفصول اوله‌رق یازمق لازمدر .

مَایِعِیَّتْ —[ع] الفاظ مولده‌دندر .

ماوی — [ت] دوغریسی فارسی (مائی) در .

مَاهِیَّتْ — [ع] بوکلمه اصلنك (ماهو) اولدیغی فروق حقیده بیان وَ آتیده‌کی قیودعلاوةً درمیان اولنمشدر: « اصله

ماهو زيدت ياء النسبة التى
هى الياء المشـددة المكسورة
ماقبلها فصـار ماهوى (ثم
نقل كسرة الواو الى ماقبلها
بعد سلب حركة ماقبلهـا
فاجتمع الساكنان الواو والياء
المدغم فحـذفت الواو وثم
ادخلت التاء لتدل على الانتقال
وفى المقـاصد لوحدة الجنس
ثم دخل الالف واللام لحقيقة
الجنس فصار الماهية . »

ماهِيَّه —[ع] ماه لفظ فارسى
اولديغندن قطعاً شو شـكل
عربى يى آلهماز.

مايِـعْ — [ع] دوغريسى
(مائع) در .

مايدانوس — [ت] عربى
(معـده نواز) دن محرف
اولديغى مروى ايسهده صحتى
تأمين ايديلهمز . چونكه :
بعض اسـكى تركجه آثارده
دخى بوكلمه يه تصادف ايدلمشدر.

مايس — [ت] بوكلـمه رومجه
اولديغندن (شهر مايس) ،
(مايس رومى) كبى تركيبلر
تشكيلنه محل يوقدر .

مَأْيُوسْ —[ع] فتح ميم وتأخير
همزه ايله (ميؤس) دن غلطدر.

متالك — [ت] بوكلمه تركجـه
دكلدر . (متال) (Métal)
لفظ اجنبيسندن مأخوذ در
ـكه : (معدن) ديمكدر .

مُتَبَيِّنْ — [ع] دوغريسى يانك
كسريله (متبين) در .

مُتَخَاشى —[ع] قورقوب چكينن
افصحى (متخشى) در .

مُتَحَجِّرْ — [ع] طاش حالنه کچمش، طاش اولمش معناسنه در. افصحی (مستحجر) در.

مُتَحَقِّقْ — [ع] دوغریسی (متحقِق) در.

مُتَّخِذْ — [ع] اتخاذ اولنان معناسنه اولان بوکلمه‌نك صحیحی خانك فتحیله: (متخذ) در. زیرا: (اتخاذ) ماده‌سی متعدی اولدیغندن کسر خاء ایله تلفظی غلطدر.

مُتَداٰئِرْ — [ع] (دور) ماده‌سنك (تفاعل) بابندن تصریف اولنه‌میه‌جغی بیانیله بوکلمه‌نك طوغری اولمدیغی قاموس ترکیده کوسترلمکده‌در.

مُتَراٰهی — [ع] (راه) لفظی فارسی اولدیغندن بوکلمه دخی غلطدر.

مُتَرَجِّمْ — [ع] دوغریسی تخفیف جیم ایله (مترجَم) در.

مُتَوَاتَرْ — [ع] دوغریسی کسر تا ایله (متواتِر) در.

مُتَّهَمْ — [ع] صحیحی (متهِم) در.

مَحاٰلْ — [ع] ممکن اولمیان معناسنه کلان بوکلمه‌یی میمك ضمیله (محـال) دیه تلفظ ایتمك لازمدر. فتح میم ایله (محل) ك جمعی اولور.

مُحَبَّتْ — [ع] دوغریسی میمك فتحیله (مَحبت) در.

مَحَبَّتْ دَرُونِیَه — [ع] (درون) (فارسی) اولدیغندن بوترکیب غلطدر.

مُخاٰبَراٰتْ تَلْغِراٰفِیَه — [ع]

(تاغراف) بر لفظ اجنبی اولدیغندن بو ترکیب غلطدر .

مَدّ بَصَر —[ع] دوغریسی میم وَ دالك فتحیله (مدای بصر) درکه: منتهای بصر دیمکدر.

مُذْرِز —[ع] صحیحی (مدر) در.

مُدَّعیٰ عَلَیْه —[ع] دوغریسی الف مقصوره ایله (مدعی علیه) در .

مُدَّعی عُمُومی —[ع] دوغریسی همزه‌نك اثباتیله وَ اضافتله (مدعیٔ عمومی) در.

مَرْتَبَهٔ اَقْصیٰ —[ع] (مرتبهٔ قصوی) دیمك لازم کلیر .

مَرْثِیَّه —[ع] دوغریسی (تخفیف) ایله (مرثیه) در.

مَرْسُول —[ع] (ارسال) ماده‌سنك اسم مفعولی (مُرسَل) در.

مَرْوَحَه —[ع] یلپازه معناسنه اولان بو لفظك صحیحی کسر میم ایله (مِروَحه) در.

مَزاح —[ع] شاقه ، لطیفه ، اکلنجه معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی ضم میم ایله (مُزاح) در.

مُزَخْرَفات —[ع] پیسلك ، مردارلق معناسیله قوللاند۔یغمز بو کلمه‌نك عربیده معنای اصلیسی : (زینت دنیا) دیمکدر .

میزیقجی —[ت] دوغریسی (بزیقجی) در . چونکه : (بزیقمق) تزویراتده بولنمق دیمکدر.

مژکانلر — [ت] (مژکان) کرپیك معناسنه اولان (مژه) نك جمعیدر. بناءً علیه: بونی برکره دها جمعلندیرمك دوغری دکلدر .

مَساحَه — [ع] اراضینك علم هندسه‌یه توفیقاً اوچلمسی دیمکدرکه : صحیحی میمك کسریله (مِساحه)در.

مُسافِرْ — [ع] بوکلمه‌نك عربیده معناسی سفرو سیاحت ایلین آدم اولوب بزم استعمالمزه پکده توافق ایتمز ، و هله (قونوق) تعبیرمزك اصلا یرینی طوته‌مز ایسه‌ده پك زیاده تعمم ایلدیکندن استبداالنه امکان یوقدر .

مَسْئَلَهٔ مَبْحُوثَة عَنْهَا — [ع] صحیحنك (مسئلهٔ مبحوث عنها) اولدیغی وقتیله بین الادبا بو تعبیر حقنده جریان ایدن مناقشهٔ مدیده نتیجه‌سنده اکلاشلمشدر .

مُسْتَحاثَه — [ع] زیرزمینده بك اسکی زمانلردن قالان مستحجر مواد معناسیله کتب فنیه‌ده قوللانیلان بو کلمه دخی لغات مولده‌دندر .

مُسْتَحْکَمْ — [ع] کلمه فعل لازم اولدیغندن اسم مفعولی کلمز. بناءً علیه بونك دوغریسی کسر کاف ایله (مستحکِم) درکه: محکم اولیجی دیمکدر.

مُسْتَعْفىٰ — [ع] صحیحی فانك کسریله (مستعفِی)در. چونکه اسم فاعلدر. اکر اسم مفعول اولورسه اوزمان معنی دکیشور.

مُسْتَقْطَبْ — [ع] اشعه‌نك

شفاف سطحلردن كچركن الديغى مختلف صورتلرى تعيينه مخصوص الت ديمكدركه: الفاظ مولده دندر.

مُسْتَوْفى — [ع] اصلى فانك مديله (مستوفى) دركه: اسم مفعولدر.

مَسْكُونْ — [ع] مكان ومحل اسمى اولان بوكلمه نك (ساكن) معناسنده استعمالى غلطدر.

مُسْلِمانْ [فا]— (مسلم) لفظ عربيسنك قاعدهٔ فارسيه اوزره جمعى اولوب بونك مفرد مقامنده استعمالى خطادر.

مُسْوَدَّه — [ع] بعد التبييض تحرير اولنمق وتصحيح وامضا ايدلمك اوزره قلمه النمش كاغد معناسنه اولان بوكلمه نك اصلى وصحيحى (مُسَوَّدَه) در.

مَسيرَه كاهْ — [فا] (مسيره) لفظى ذاتاً اسم مكان اولديغندن بوكا تكرار ادات محليت اولان (كاه) لفظنك علاوه سى غلطدر.

مَشِيَّتْ — [ع] دوغريسى (مشيئت) دركه: ايستمه، ايستك معناسنه در. هله (مشى) دن ظنيله يابيلان (مشيت عسكريه) كبى تركيبلر، تعبيرلر بسبتون غلطدر.

مَصادْ — [ت] بيچاق بيله مكه مخصوص دمير آلت ديمك اولان بوكلمه عربجه: (مشحذ) لفظندن محرف اولديغى مروى ايسه ده شايان تدقيقدر.

مَصارِفاتْ — [ع] (مصارف)

ذاتاً (مصرف)ك جمعيدر.

مَصارِفْ راهِيَّه —[ع] مصارف عربی ایسه‌ده (راه) فارسی اولدیغندن (راهیه) شکلنه کیره‌مز. (مصارف سفریه) دیملی.

مِصْراعْ — [ع] بو کلمه‌لرك ایکیسیده لغتدر.
مِصْرَعْ شوقدرکه: برنجیسی عربی، ایکنجیسی فارسیدر.

مَصْرَفْ — [ع] دوغریسی رانك کسریله (مصرِف)در.

مَصْقَلْ — [ع] بونك صحیحی (مِنبر) وزننده (مصقل)در.

مَصُونِیَّتْ — [ع] الفاظ مولده‌دندر.

مَطْبُوعُ الْاَنْدامْ —[ع](اندام) فارسی اولدیغندن بوکا حرف تعریف عربی داخل اوله‌ماز. (اندام مطبوع) دیملی.

مَطْبَعَه —[ع] (مطبع) لفظی معنای مقصودی افاده‌یه کافیدر.

مَطَرَه — [ت] اثنای سفرده ایچنه صو قونیلان مشین ویا تنکه قاب معناسنه اولان بو لفظك عربی (مطهره) کلمه‌سندن محرف اولدیغی مرویدر.

مَظَنَّه — [ع] حقنده ظن وَ شبهه ایدیلان شخص § ولیلکی مظنون اولان ذات معناسنه اولان بو کلمه‌نك صحیحی ظانك کسریله‌در.

مُعافْ —[ع] عربجه‌ده بویله برکلمه اولمیوب بونك اصلی: (معفو) در.

مَعاشاتْ —[ع] (معاش) ك

جمعی (معایش) کلیر. بناءً علیه مولددر.

مَعَایِبْ —[ء] ظن اولندیغی کبی (عیب) ك دكل لسانمزده غیر مستعمل اولان (معاب) ك جمعیدر. (عیب) ك جمعی (عیوب) کلیر.

مُعْتَرِضَه —[ء] لغات مولده‌دندر.

مَعْدَنْ — [ء] دوغریسی (معدِن) در.

مَعْدُومِیَّتْ — [ء] الفاظ مولده دندر.

مُعْضَلْ — ویا:
مُعَضَّلْ —[ء] هر ایکیسنك ده طرز تلفظی غلطدر. دوغریسی (مشكل) وزننده (مُعْضِلْ) در.

مُعْضَلَاتْ —[ء] دوغریسی (مُعْضِلَاتْ) در.

مَعْیُوبْ —[ء] دوغریسی میمك فتحی وعینك کسریله (مَعِیبْ) در.

مغازه — [ج] بو کلمه عربجه (مخزن) لفظنك فرنكجه‌یه نقلندن حاصل اولان (Magasin) دن محرفدر.

مَغْدُورِیَّتْ —[ء] الفاظ مولده‌دندر.

مُغَدّی —[ء] دوغریسی ذال معجمه ایله (مغذی) در.

مُغَیْلَانْ —[ء] معروف دیکنلی آغاج. دوغریسی (ام‌غیلان) در.

مَفَادْ —[ء] مآل، مفهوم معناسنه اولان بو کلمه‌نك دوغریسی

میمك ضمیله : (مُفاد)در.

مُفْتَرِیاتْ —[ع] دوغریسی رانك فتحیله (مفتَریات)در.

مَفْصَلْ —[ع] بدنك اویناق یرلرینه اطلاق اولنان بو کلمه‌نك (مَنزِل) وزننده (مَفْصِلْ) اولدیغی قاموسده کوستریلیور .

مُفْلِسْ مَنْدَبُوزْ —[ع] بو تعبیر (افلس من الدبور) ضرب مثلندن محرفدر . (دبور) باطی روزکاریدر .

مقاره
مقره } —[ت] عربی (بکره)دن محرفدر .

مَقْطَعْ —[ع] اوزرنده قلم کسمکه مخصوص کمیك پارچه‌سی معناسنه اوله‌رق قوللانیلان بوکلمه‌نك اصلی (قط) ماده‌سندن مشتق اوله‌رق: (مِقَطَّه)در.

مُقَمَّرْ —[ع] صحیحی (مُشْكِلْ) وزننده (مُقْمِرْ) در .

مَکاری —[ع] دوغریسی میمك ضمیله (مُکاری)در.

مَکْتَبْ —[ع] عربیده بو کلمه‌نك معناسی یازیخانه، یازی اوطه‌سی دیمکدر . بزم بو کلمه‌دن قصد ایتدیکمز معنا یی ایسه (مدرسه) کلمه‌سی افاده ایدر.

مِکْعَبْ — [ع] دوغریسی (مُکَعَّبْ) در .

مَمْهُوزْ —[ع] (مهر) لفظی فارسی اولدیغندن بو شکلی آله‌ماز. بونك یرینه (مختوم) قوللانلملدر .

مِنارَه —[ع] دوغریسی فتح میم ایله (مَناره) در.

مُناقَصَه — [ع] لغات مولده‌ندر.

مَنبَرْ —[ع] دوغریسی میمك کسریله‌در.

مَندَرَكْ —[ت] کوچك اسکله معناسنه کلان بوکلمه فارسی (بندر) ك مصغری اولان (بندرك)دن محرفدر.

مَندیلْ — [ع] بوده کسر میم ایله‌در.

مَنسُوباتْ — [ع] (منسوب) کلمه‌سنك جمع مذکر سالمی (منسوبین) کلیر.

مَنطَقَه
مَنطَقَه — [ع] دوغریسی میمك کسری وطانك فتحیله‌در.

مَنَکشَه — [ت] معروف. بونك دوغریسی (بنفشه)در.

مُنلاْ — [ع] (ملا) دن محرفدر.

مُوجَبْ — [ع] بیوك بر مأمورك اوراق زیرینه ایتدیکی تصدیق اشارتی معناسنه کلان بوکلمه‌نك دوغریسی فتح جیم ایله‌در.

مُوجِبْ مَراقْ —[ع](مراق) ادعا ایدلدیکی کبی ترکجه ایسه بو ترکیب غلطدر.

مَوْزُونُ الاَنْدامْ —[ع] مطبوع الاندام کبیدر.

مُوَقَّةً — [ع] (موقت) کلمه سنك نهایتنده‌کی (ت)علامت تأنیث اولمدیغندن بونی(موقتاً)

شکلنده یازمق لازمدر .

موشامبا ـــ [ت] (مشمع) لفظ عربیسندن غلطدر .

مُوصِلْ ـــ [ع] مرکز ولایت اولان بر شهرك اسمیدرکه : بعض مورخلرك قولنه نظراً اصلی : (مَوصِل) ایمش‌ــکه قاوشه‌جق یر دیمکدر .

مُوَقُوفِیَّتْ ـــ [ع] لغات مولده‌دندر .

مُومْبارْ ـــ [ت] (بومبار) ه باق .

مُومٰی اِلَیْهْ ـــ [ع] بونك دوغریسی (موما الیه) در . کلمهٔ مذکوره حقنده بین الادبا پك چوق مناقشات جریان ایتمش درکه : بونلرك خلاصه‌سنی ناطق اولان و (تتبعات و مستحضراتم) عنوانلی اثرده مندرج بولنان مقاله‌نك بر قسمنی بروجه زیر درج ایدییورز :

« (موما الیه) ده‌کی (موما)
« کلمه‌سی معلوم ارباب کمال
« اولدیغی اوزره [ایماء]
« مصدرندن اسم مفعولدر.
« کلمه‌نك مادهٔ اصلیه‌سی
« (ومأ) اولدیغندن مهموز
« اللامدر .

« (ایمأ) برکیمسه‌یه بر ماده‌یی
« اکلاتمق ایچون قولاً ویا
« فعلاً اشارت ایتمك معناسنه
« در. بر کیمسه‌یه فعلاً
« اشارت ایکی درلو اولور.
« بری ایللریده بولنان بر
« کیمسه‌یی تقریب؛ دیکری،

« تقرب ایلین بر کیمسه‌یی
« تبعید ایچون اشـارتدر .
« تقریب ایچون ال ایله اولان
« اشـارت، الك پارمقلرینی
« آوجك ایچنه توجیه ایله
« درکه : ایشته عربلر بوکا
« (ایبـاء) دیرلر . تبعید
« ایچون ایدیلان اشـارت
« ایسـه الك پارمقلرینی
« ال اوستنه توجیه ایله‌درکه
« ایشته‌بوکاده (ایماء)دینیر.»
(ایمـاء) حقنده بو قدر
تفصیلاتدن صکره شافیه‌ده
مندرج اولان شو سوز-
لری‌ده نقل ایده‌لم :
« وعلى هذه القاعدة يكتب
« اسم المفعول من الايماء على
« لفظ (مومأ) واسم الفاعل
« من ذلك اللفظ يكتب على
« لفظ (مومیٔ) لاعلى غيرها
« فتدبر . »

مَهتابِیَّه — [ع] (مهتـاب) فارسی اولدیغندن شو شکل عربی‌یی آله‌ماز.

مِهر — [ع] تزوجـده شرط ایدیلان مبلغ- که: برقسمنه (مهر معجل) ، دیکرینه (مهر مؤجل) دینور. بو لفظك صحیحی: میمك فتحیله (مَهر) در .

مهموز — و :
ماهموز — [ت] بنیلان حیوانی یوروتمـك ایچون آیاغـه طاقیلان معروف آلت دیمکدر که: دوغریسی عربی (مهمز) و (مهمـاز) دن محرف (مَهمیز) در .

مهنك — [ت] دوغریسی عربی (محك) در.

مَیانْ — [فا] دوغریسی کسر میم ایله (مِیان) در.

مَیانَه — [فا] آره ، وسط ، اورته معنالرینه کلان بوکلمه‌نك دخی صحیحی کسر میم ایله (مِیانه) در .

میان کوکی — [ت] معروف آغاج ، کوك . بو کلمه فارسی (بویان) لفظندن محرفدر .

مَیِّتْ — [ع] دوغریسی فتح میم وَتخفیف یا ایله‌در.

میخلادیز — [ت] غربی (مقناطیس)دن غلطدر.

میوا — [ت] بوکلمه‌نك دوغریسی فارسی (میوه) در.

ن

نائِلِیَّتْ — [ع] الفاظ مولده‌دندر.

نارْکِلَه — [ت] بوکلمه فارسی (نارکیل) دن محرفدرکه : (هندستان جویزی) دیمکدر.

نازِكْ — [فا] دوغریسی زانك ضمیله (نازُك) در .

نازِکه — [فا] (نازك) فارسی اولدیغندن تأنیث ایدیله‌مز .

ناچه — [ت] (نعلچه) دن

محرفدر.

نامهٔ علیّه —[ع](نامه) فارسی اولدیغندن بو ترکیب غلطدر. (نامهٔ عالی) دیملی.

نتایج — [ع] نتیجه نك جمعی. دوغریسی همزه ایله(نتائج)در.

نسق — [ع] اسلوب واحد اوزره مرتب اولان سوز دیمکدرکه: دوغریسی نونك فتحیله (نَسق) در .

نشئه —[فا] عربی (نشوه)دن محرفدرکه: سکر معناسنه‌در.

نشانهٔ علیّه— [ع] (نشانه) لفظی فارسی اولدیغندن بو ترکیب غلطدر. نشانهٔ علی دیملی .

نشوونما —[ع] بیویوب تزاید ایتمك معناسنه اولان بو کلمه‌نك املای صحیحی: (نشؤونما)در.

نصل —[ت] ادات استفهام اولوب اصلی (نه‌اصل)در. بونك هیچ اولمزسه (ناصل) یازلمسی لازمدر.

نقریس—[ع]دوغریسی یاسز (نقرس) در.

نکات — [ع] صحیحی کسر نون ایله (نِکات) درکه : (نکته‌نك) نك جمعیدر.

نما —[فا] فائض معناسنه اولان بو کلمه (نمودن) مصدرندن مشتق اولوب دوغریسی نونك ضمیله (نُما) در.

نمایشات — [ع] (نمایش) فارسی اولدیغندن بوصورتله

جمعلنه‌مز .

نَوٰازْ — [فا] دوغریسی فتح نون ایله (نَواز) در.

نَوٰازِشٰاتْ — [ع] (نوازش) فارسی اولدیغندن بوصورتله جمعلنه‌مز .

نَوٰازِلْ — [ع] زکام معناسنه اولان (نزله) نك جمعی (نزلات) کلیر .

نَوٰاقِصٰاتْ — [ع] (نواقص) ذاتاً (ناقص)ك جمعیدر.

نُورٰانِیَّتْ — [ع] لغات مولده‌دندر .

نَوْرُوزِیَّه — [ع] (نوروز) فارسی اولدیغندن بو شکلی آله‌ماز .

نِهٰارْ — [ع] کوندوز معناسنه در. دوغریسی فتح نون ایله (نَهار) در .

نیچون — [ت] اصلی (نه ایچون) در .

نشادر — [ت] اجزای معروفه‌دن بری . اصلی فارسی (نوشادور) در.

و

وٰارِیَتْ — [ع] (وار) لفظی ترکی اولدیغندن عربی قاعده‌سی اوزره جمع قبول ایتمز . (وارلق) وار ایکن بویله

کلمه‌لره نه احتیاجمز واردر ؟

واریل — [ج] فوچی دیمك اولان بوکلمه باریل (Barile) لفظ اجنبیسندن محرفدر.

وَزانْ — [فا] صفت مشبهه اولان بوکلمه‌نك (اولمق) ماده‌سیله استعمال ایدلمسی لازمکلد- یکندن (وزان ایدییور) کبی ترکیبلر قوللانمامالی .

وُسْعَتْ — [ع] (وسع) ذاتاً مصدر اولدیغندن بو کلمه یاکلشدر .

وَفِیاتْ — [ع] اولمشلر دیمکدر که : دوغریسی (قصبات) وزننده (وَفَیات) در . تشدید ایله (وفیات) وفالی معناسنه اولان (وفیه) نك جمعیدر .

وُقُوفْ کامِلَه — [ع] (وقوف) مصدر اولوب مصدرلرده ایسه تأنیث وتذکیر علاقه‌سی اولمدیغندن بو تعبیر غلطدر. (وقوف کامل) دیمك لازمدر.

وُقُوفِیَّتْ — [ع] بالاده دخی ذکر ایدلدیکی اوزره ذاتاً مصدر اولان بوکلمه‌نی تکرار صیغهٔ مصدریته نقل ایتمك خطادر .

وَکالَتاً — [ع] (وکالة) کلمه‌سنك نهایتده‌کی (ة) علامت تأنیث اولدیغندن دوغریسی (وکالةً) در .

وکالتلك — [ت] (وکالة) مصدر اولدیغی جهتله بوکلمه

(لك) علاوه سنه محل يوقدر.

وَلادَتْ — [ع] دوغريسی واوك كسريله (وِلادت)در.

هـ

هاوانْ — [فا] دوغريسی (هاون) در.

هاوروز — [ت] فارسی (آبريز) دن غلطدر.

هِجرْ —[ع] آيريلق ديمكدر . دوغريسی فتح ها ايله (هَجر)در.

هِجوْ —[ع]صحيحی هانك فتحيله (هَجو) در .

هزاران —[ت] فتح حا ايله (حيزران) دن غلطدر.

هَزَلِيّاتْ —[ع] مفردی هَزلْ اولان بوكلمه‌نك دوغريسی (هَزْلِيّاتْ) در .

هَفْتَهٔ آتِيَه — [فا] (هفته) فارسی اولديغندن صفتی مذكر كتيرمك يعنی (آتی) ديمك لازمدر.

هكبه — [ت] معروف. عربی (عيبه) دن محرفدر .

هلال —[ت] قولاق وَديش قاريشديرمغه مخصوص آلت

معناسنه اولان بوکلمه (خلال) لفظ عربیسندن غلطدر.

همشری — [ت] بر مملکتلی دیمک اولان بوکلمه فارسی (همشهری) دن مخففدر.

هَنْدَسَه — [ع] علم معروف. فارسی (اندازه) دن معرب وَمحرف اولدیغنی ادعا ایدلمکده‌در.

هوپّه — [ت] عربی (هوب) لفظندن محرفدرکه: کثیر الکلام دیمکدر.

هونك — [ت] آصقی، آصمه دالی معناسنه اولان بولفظك فارسی (آونك) دن محرف اولمسی ملحوظدر.

هیامولا — [ت] (ایام اوله) دن محرفدر.

هَیُولا — [ع] دوغریسی هانك فتحی، یانك ضمی، الفك قصریله (هیولی) در.

هین اوغلو — [ت] هینث دوغریسی زمان معناسنه اولان (حین) درکه: مجموعی بردن (ابن الزمان) دیمکدر.

یادس — و یا
یادست — [ت] هر کیم

اونوتدیره‌رق دیکرینی آلدا. تیر ایسه آندن بر اوکدول. آلمق اوزره طوتیلان بحثکه:

دوغریسی فارسی (یاد داشت) در .

یازیخانه — [فا] (یازی) ترکجه اولدیغندن بو ترکیب غلطدر.

یسیر — [ت] (اسیر) لفظ عربیسندن محرفدر .

یقین — [ت] ترکجه اولان بو کلمه یی عربی (یقین) دن تفریق ایچون (یاقین) صورتنده یازمق ایجاب ایدر .

یکدیکرینه — [فا] مجردی (یکدیکر) اولدیغندن بونك مفعول الیهی (یکدیکره) اولمق لازمکلور .

یکنسق — [فا] دوغریسی (یکنسق) در.

یلپازه — [ت] بونی فارسی ظن ایدنلر آلدانیورلر. چونکه کلمهٔ مبحوثه : (یل) لفظ ترکیسیله (باز) لفظ فارسیسندن مرکب غلط بر تعبیردر .

یوخسه / یوقسه — [ت] اصلی (یوق ایسه ده) در. معمافیه (یوخسه) یازمقدن ایسه (یوقسه) یازمق اولادر .

یومشاجق — [ت] صحیحی : (یومشاجق) در.

یوك ایپکی — [ت] اصلی : (یوك ایپلکی) در .

قسم ثانی

فروق متشابهات وَمترادفات

أ

اَبْ —[ع] پدره وَجده اطلاق اولونه‌بيلور.

وٰالِدْ —[ع] يالكز پدره دنيلور.

اَبٰاءْ — [ع] اختياريله برشيدن فراغت ايتمك ، قاچنمق .

اِسْتِنْكٰافْ —[ع] لمقصد بر خصوصی ايفادن چكنمك .

اِمْتِنٰاعْ —[ع] بالضروره چكنمك.

اِعْرٰاضْ — [ع] يوز چويرمك.

اِجْتِنٰابْ —[ع] كمال تقيدله چكنمك . .

اِحْتِرٰازْ —[ع] خوفاً چكنمك.

اِبْتِهٰالْ — [ع] برشيئى طلبده صرف مقدور ايلمك.

دُعٰاءْ —[ع] طلب من اللهدر.

تَرَجّى —[ع] حصولنه وثوق اولنه‌مِيه‌رق برشيئى اومق.

تَمَنّى — [ع] آرزوى نفس .

اَبَدْ —[ع] نهايتى اولميان زمان.

مستقبله عائددر .

اَزَلْ —[ع] بداتیی اولمیان زمان. ماضی یه عائددر.

سَرْمَدْ — [ع] زمانك ابتـدا وَانتهاسزلغی .

اِبْدالْ —[ع] برشیئی رفع ایله غیری محله وضع ایتمکده ،

تَبْدیلْ — [ع] برشیئك عینی ابقاء ذاتی افاده مستعملدر.

اِبْرازْ — [ع] کوسـترمك . مادیاتده : ابراز سند .

اِظْهارْ — [ع] کوسترمك . معنویاتده : اظهار توجه .

اِرائَه — [ع] برشیئی بلاطلب کوسترمه .

اِبْداعْ —[ع] نمونه‌سز بر شی وجوده کتیرمك.

اِحْداثْ — [ع] زمان ایله مسبوق برشیئی ایجاد ایتمك.

اِخْتِراعْ —[ع] اعمال فکر ایله وَ وسائط معلومه ایله یکیدن بر شی بولمق .

ایجادْ — [ع] معدومه وجود ویروب پیدا ایتمك .

تَکْوینْ — [ع] ماده ایله مسبوق اولان شیئی ایجـاد ایتمك .

خَلْقْ — [ع] بر شیئی یوقدن وار ایتمك.

کَشْفْ —[ع] موجود ایکن انظاردن مستور اولان بر شیئی میدانه چیقارمق .

اِبْرامْ — [ع] ملال وَضجرت

ويرمه‌ده .

إجبار —[ع] بر آدمه مكروهى اولان برايشى امروتكليفده اصرار .

إبطال —[ع] بر شيئى زائل ايتمكده .

إلغا —[ع] مع التسليط ترك عملده .

إفساد —[ع] بر شيئى حالت محموده دن چيقارمقده مستعملدر .

أبكم —[ع] نطق موجود اولديغى حالده عجز وبلاهت اثرى اوله‌رق سويلينه‌ميان .

أخرس —[ع] خلقى وَ نطقى معدوم اولان .

لكنت —[ع] عدم جريان لسان .

إبلاغ —[ع] ايصال ايتمك . ماديانده دخى قوللانيلير .

تبليغ —[ع] ابلاغده تكثير . معنوياته مخصوصدر .

أبله —[ع] اهتمامى قليل اولان . (مادياتى ادراكده)

أحمق —[ع] عقلى قليل اولان . (معنوياتى ادراكده)

إبن / بن —[ع] بو كلمه‌لر علمين آره‌سنده بولنمازسه (ابن) طرزنده استعمال اولنور . ابن الرشد، ابن العساكر كبى . ايكى علم آره‌سنه كلديكى زمان النى اسقاط ايديلور: عمر بن عبدالعزيز كبى .

اَبْناءْ } ـــ[ع] آره‌لرنده عموم
اَوْلادْ } وَ خصوص مطلق
واردر. (اولاد) عام اولوب
اركك وَقيزه اطلاق اولنه‌ـ
بيلور. (ابناء) ايسه خاص
اولديغنـدن يالكز اركك
اولاده دينور.

اَبْياتْ ـــ[ع] ايكى مصرعدن
مركب نظم معناسنه اولان
بيتك جمعى.

بُيُوتْ ـــ[ع] خانه ، مسكن
معناسنه كلان (بيت)ك جمعى.

اِتْحافْ ـــ [ع] شايان دقت
وَحرمت شيلر حقنده قوللا‌ـ
نيلور: اتحاف سلام.

اِهْدا ـــ [ع] على العاده شيلر
حقنده مستعملدر: بر سبت
چيلك اهدا ايتمك كبى.

اِتِّكاءْ ـــ[ع] ال ايله طيانمق.
مادياته مخصوصدر.

اِسْتِنادْ ـــ[ع] ارقه ايله طيانمق،
هم ماديات هم معنوياتده.

اِعْتِمادْ ـــ [ع] قلباً طيانمق ،
كوكنمك. معنوياتده قوللا‌ـ
نيلور.

اِتْمامْ ـــ[ع] ازالهٔ نقصان اصلى.

اِكْمالْ ـــ [ع] ازالهٔ نقصان
عارضى.

اِجابَتْ ـــ [ع] على الاطلاق
دعوته موافقت وَسؤال سائلى
قطع ايتمك.

قَبُولْ ـــ[ع] مقصودك طلبته
ترتبى.

إسعاف — [ع] بر حاجت وَ آرزویی قضا .

تلقی — [ع] استقبال کلام .

إجمال — [ع] بعض شیلری طی صورتیله مطولی قیصالتمق .

خُلاصَه — [ع] معنادن هیچ برشی ضایع ایتامك اوزره اختصار ایتمك .

أجر — [ع] خیرلی بر ایش اوزرینه کورلسی مقتضی مقابلهٔ نافعهٔ اخرویه .

اجرت — [ع] بر ایش اوزرینه کوریلان مقابلهٔ نافعهٔ دنیویه .

جزاء — [ع] برایش اوزرینه ــ نافع اولسون ، مضر اولسون ــ کوریلان مقابله .

إحکام — [ع] قویلشدیرمك . معنویاته مخصوصدر . احکام وعد .

تحکیم — [ع] قویلشدیرمك . مادیاته مخصوصدر . تحکیم حدود .

احراز — [ع] وقت حاجتده استعمال ایچون قزانمق .

اکتساب — [ع] سعی ایله وَ نفس ایچون برشی قزانمق .

إختِصار — [ع] معانیی ابقا ایله برابر الفاظی قیصالتمق .

إقتِصار — [ع] دلیل بلاحذف .

ایجاز — [ع] بلا حذف قصر عباره .

اِخْتِصاصْ — [ع] آخرك شركتنى رد ايدر صورتده برشيئه حصر نفس .

تخصيص — [ع] حكم مخصوص ايله جمله دن بعضنك افرادينى تمييز .

حصر — [ع] اثبات حكم وَ ماعدادن نفى .

اِخْتِلافْ — [ع] بر شيئك اسلوب مخصوص اوزره اولمامسى .

تَناقِضْ — [ع] برينك كاذبلكى ديكرينك صادقلغنى مستلزم صورتده ايكى جمله نك اختلافى .

خِلافْ — [ع] برى ديكرينك ضدى اولمق .

اِحاطه — [ع] برشئ جميع جوانبيله قاپلامق .

اشتمال — [ع] برشيئك بلا اختصاص اجزاسنى قاپلامق .

اَحَدْ — [ع] ذاتنده مشاركت قبول ايتميان .

واحد — [ع] صفاتنده مشاركت قبول ايتميان .

اِحْسانْ — [ع] غيره نافع بر ايش ايشلهمك .

اِنْعامْ — [ع] ناطقيت شرطيله ايصال احسان .

احسان — [ع] دنيوى وَاخروى ايلك حقنده .

غفران — [ع] اخروى ايلك حقنده مستعملدر .

شـوحالده برنجیسی مؤمنین وَ غیر مؤمنین حقنده ایراد اولنه‌بیلورسه‌ده ایکنجیسی یالکز مؤمنلره مختصدر .

اَحْمَرْ — [ع] قرمزی . لون اصلی حقنده ،

اِحْمِرارْ — [ع] قرمزیلق . لون عارضی حقنده مستعملدر .

اِخْتِیارْ — [ع] میل‌مع تفضیل . فعل حقنده .

اِراده — [ع] دیکره حمـل اولنه‌جق برفعله نفسك میلی حکم حقنده .

مَشِیَّتْ — [ع] میل ازلی .

اِدْخالْ — [ع] صـوقمق ، صوقلمق .

اِلْحاقْ — [ع] برشیئی برشیئه قاتمق .

اِذْن — [ع] برایشك ایشانمسی ایچون موضوع اولان یساغی رفع ایتمك .

رخصت — [ع] صلاحیت ویرمك .

ارباب — [ع] بر ایشی بجره بیلانه اطلاق اولنور .

اهل — [ع] مالك دیمك اولوب هم اعالی‌یه ، هم ادانی‌یه اطلاقی جائزدر .

اِرْشادْ — [ع] طریق حقه ــ ضلالتدن اول ــ سوق ایتمك .

تَوْفیقْ — [ع] طریق حقه ــ ضلالتدن صوکره ــ سوق ایتمك .

هِدایَتْ —[ع] ایصال شاننده اولان برطریقه دلالت ایتمك.

اِزْعاجْ
تَعْجیزْ — [ع] برنجیسی ایکنجیسندن اقوادر.
بناءً علیه (ازعاج) لفظنه (کمال) کلمه‌سنی الحاق ایتاملی.

اِزاله —[ع] مانع اولان شیئی یوق ایتمه. (مادیات ومعنویاتده)

دَفعْ —[ع] باشدن صاومه — (مادیاتده) وقوعدن اول.

رَفعْ —[ع] صاومق —(معنویاتده) وقوعدن صوکره.

اِستِجلابْ —[ع] دعاء کبی معنویاتده مستعملدر.

جَلبْ —[ع] اشخاص، اشیا کبی مادیاتده مستعملدر.

اِستِحقارْ — [ع] تحقیردن اقوادر.

تَحْقیرْ —[ع] بناءً علیه (کمال تحقیر) دیمه‌ملی.

اِستِحیاءْ
حَیا — [ع] برنجیسی ایکنجیسندن اقوادر.

اِسْتِدْعاءْ —[ع] کوچکدن بیوکه (ایکنجیدن اقوادر).

اِستِرْحامْ —[ع] کوچکدن بیوکه.

رجا
تَمَنّی —[ع] کوچکدن بیوکه (برنجی وایکنجیدن ضعیفدر).

اِلتِماسْ —[ع] بیوکدن بیوکه.

طَلَبْ —[ع] بیوکدن کوچکه.

اِسْتِدْلالْ —[ع] اقامهٔ دليل.

اِشْتِهادْ —[ع] امرك واقعه مطابقتنى اثبات.

اِسْتِمْرارْ —[ع] زمانك ابتدا وَانتهاسى اولماسى.

سَرْمَدْ —[ع] زمانك تواليسيله برابر بدايتسز وَنهايتسزلكى.

بَقا —[ع] وجودك مستقبلده الى غيرالنهايه استمرارى.

اِسْتِكْراهْ —[ع] تيكسنمك.

اِكْراهْ —[ع] بر كيمسه‌يى مرضيسى خلافنده بر ايشى ياپمغه جبر ايتمك.

اِسْتِكْناهْ —[ع] لغات عربيه‌نك هيچ برنده بويله بر كلمه يوقدر.

اِكْتِناهْ —[ع] بر شيئك كنهنه وارمق.

اِسْتِهْزاءْ —[ع] شفاهاً بريسيله اكلنمك.

تَهَكُّمْ —[ع] نكات ادبيه سرديله تحريراً اكلنمكدر.

اِسْتِنْطاقْ —[ع] بر مجرمك هويتيله جرمك شكل وزمان ومكانى حقنده مستنطق طرفندن ايديلان تحقيقات.

اِسْتِجْوابْ —[ع] منحصراً جناياتده مستعملدر.

اِسْتِغْفارْ —[ع] بر قباحتدن دولايى جناب حقدن مغفرت ديله‌مك.

تَوْبَه — [ع] شرعاً مذموم اولان بر فعلدن رجوع.

اِسْرا — [ع] یورویتمك ، کوندرمك. (ذوی الارواح حقنده)

اِسْبال — [ت] یوللامق ، کوندرمك. (اشخاص وَاشیا حقنده)

اِبْعاث — [ع] صورت مخصوصوده کوندرمه. (اشخاص وَاشیا حقنده)

اِرْسال — [ع] کوندرمك. (اکثریا اشیا حقنده)

سَوْق — [ع] اهتمام ایله کوندرمك (احمال ، اثقال ، عساکر حقنده)

تِسْیار — [ع] سرعتله کوندرمك . (اشیا حقنده)

اِعْزام — [ت] کوندرمك . (منحصراً اشخاص حقنده)

تَسْریب — [ع] طاقم طاقم کوندرمك (حیوانات حقنده)

تَسْییر — [ع] کمال سرعتله کوندرمك. (اشیا حقنده)

اِطاره — [ع] اوچورمق صورتیله کوندرمك (منحصراً اوراق وَحوادث حقنده) مستعملدرلر .

اِسْراف — [ع] لزومندن زیاده صرف وَخرج ایتمك .

تَبْذیر — [ع] نابمحل صرف وَخرج ایلمك .

اَسَف — [ع] غضبله برابر حزن.

حُزْن — [ع] ضررك حصولندن

وَيا نفعيك قوتندن دولايى
نفسه عارض اولان كدر .

اَسفَل — [ع] متصل اولان
شيلر حقنده

تَحت — [ع] منفصل اولان
شيلر حقنده

اِسقاط — [ع] بالالتزام
دوشورمك .

حَذف — [ع] ايجابه تبعاً
دوشورمك .

اِشتمال — [ع] اجزاسنى حاوى
اولمق .

شمول — [ع] افرادينى حاوى
اولمق .

اِصطِبار — [ع] مقام مجاهده‌ده
وَ عبادتده .

صَبر — [ع] مقام مشاهده‌ده
وَ مصيبتده .

اَصفَر — [ع] (احمر) ،
اِصفِرار — [ع] (احمرار) كيدر .

اِضمار — [ع] اثرينى ابقا ايتمك
صورتيله ازاله .

حَذف — [ع] اثرينى ابقا
ايتامك اوزره ازاله .

اِطّلاع — [ع] برشيئه حصول
علم .

اِذعان — [ع] درك وَ فهم
ايتمك .

إِطْنابْ — [ع] برفائده ایچون کلامه الفاظِ زائده علاوه ایتمك .

تَطْویلْ — [ع] کلامه فائده‌سی اولمیان الفاظ زائده علاوه ایتمك .

إِعارَهْ — [ع] بغیرعوضٍ تملیك منافع .

إِجارَهْ — [ع] شرعاً تملیك منافع .

ایجار — [ع] على‌الاطلاق کرایه ویرمك .

إِعْتِرافْ — [ع] لسان ایله بیان حال وَحقیقت .

إِقرار — [ع] قلب ایله بیان حال وَحقیقت .

إِعْتِراضْ — [ع] اظهار حق مقصدیله .

تَعْریضْ — [ع] تخجیل مقصدیله .

إِعْتِقادْ — [ع] برشی حقنده حکم قطعی حاصل ایتمك .

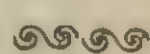
ایمانْ — [ع] لسان ایله اقرار، قلب ایله تصدیق ایلمك .

إِعْطاءْ — [ع] } ایکنجیسی برنجیسندن اقوادر .
إیتاء — [ع] }

أَعْرابْ — [ع] قوم نجیب عربك بالخاصه بادیه نشین اولانلرینه اطلاق اولنور . [مفردسز جمعدر]

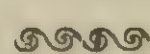
عَرَبْ — [ع] قوم نجیب

معروفك كرك بدوى كرك مدنيسنه اطلاق اولنور .

اِغراء — [ع] امر ممدوحه ترغيب ايلمك ،

تَشويق — [ع] امر مذمومه سوق ايتمك .

اِفتراء —[ع] غيابى اوله‌رق ديكرى اوزرينه يالاندن بر قباحت عطف ايتمك .

بُهتان —[ع] مواجهه وَمكابره ايله برى حقنده كذب فاحشده بولنمق.

اِفك —[ع] عن قصد كذب فاحش ترتيبى .

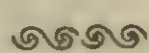

افتراق —[ع] آيريلق، آچيقلق [اشخاص وَآرا حقنده]

تفرق —[ع] آيريلق، آچيقلق [اشخاص وَ اجسامده]

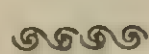
تفريق —[ع] آيريلق، آچيقلق [اعيان حقنده]

فرق —[ع] آيريلق ، آچيقلق [معانيده]

اقامت —[ع] —دوام شرطيله— اوطورمق .

بَيتوتت —[ع] مطلقا بريرده كيجه‌له‌مك .

اِقتِضا —[ع] لازم كلمك .

ايجاب —[ع] موجب اولمق، سبب اولمق .

اِكتِساب — [ع] نادراً ماديّاتده ، اكثريا معنوياتده

قوللانیلور. : اکتساب فیض وشرف :

کَسبْ —[ع] اکثریامادیاتده، نادراً معنویاتده استعمال ایدیلور : کسب ثروت .

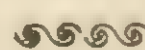

اِکْثارْ — [ع] اکثریا کلام حقنده قوللانیلور .

تَکْثیرْ —[ع] یالکز مادیاتده مستعملدر .

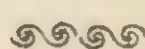
تَزْییدْ — [ع] هم مادیات ، هم معنویاته مخصوصدر .

تَوْفیرْ —[ع] تکثیروتزییددن اقوادر .

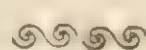
اَگَرچِه —[فا] (ایسه‌ده) ایله نهایتلنور .(نثره مخصوصدر)

گَرْچِه —[فا](ایسه) ایله نها- یتلنور . (نظمه مخصوصدر)

آلْ —[ع] حضرت فخرکائناته قرابتی اولانلر .

اَصْحابْ —[ع] جناب سیدالمر- سلین افندمزی کورمك وذات اقدسلریله مصاحبت ایتمك شرفنه نائل اولانلر .

آلایش —[فا] لزومسز طنطنه بیهوده تکلفات .

آرایش —[فا] زینت، سوس .

آلَتْ } —[ع] هر آلت واسطه
واسطَه } در، لکن هر واسطه آلت دکلدر. دیمك بینلرنده عموم وخصوص مطلق واردر .

اِلْتِحاق — [ع] بر شیئك آخرینه شیء دیگر علاوه اولنمق.

عِلاوَه — [ع] تمامنی اعتبار ایدیلەرك اصله الحاق معتبر اولان ضمیمه.

زِیادَه — [ع] بر شیئك نفسنه شیء دیگرك ضمی.

❦❦❦

اِلْتِماس — [ع] مقام تواضعده طلب.

رِجا — [ع] حصولی ممکن اولان شیئی طلب.

❦❦❦

اِلْتِیام — [ع] یاره، جریحه حقنده مستعملدر.

شِفا — [ع] مرض حقنده مستعملدر.

❦❦❦

اَلَمْ — [ع] وجع اصابتیله حاصل اولان تأثر.

ضَجَرَتْ — [ع] اضطراب درونی، غم.

❦❦❦

اِلْهامْ — [ع] خواص ولایتدن در. (تبلیغ خفیء الهی)

وَحیْ — [ع] خواص نبوتدندر. (تبلیغ خفیء الهی)

❦❦❦

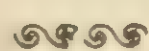
اَمارَتْ — [ع] دلایل قاطعه معناسنه‌در.

اِمارَتْ — [ع] ولایت، حکومت معناسنه‌در.

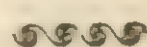
❦❦❦

اَمارَه — [ع] نشان، اثر (عائد اولدیغی شیدن انفکاك ایدرسه)

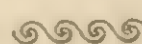
عَلامَتْ —[ع] دليل ، اثر .
(عائد اولديغى شيدن انفكاك
ايتمزسه)

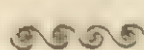
اَمانَتْ } —[ع]هر وديعه امانتدر
وَديعَه } لكن هر امانت وديعه
دكلدر. چونكه: امانت كرك
وديعه صورتيله ، كرك بر
عقد ضمننده ، كرك بلاعقد
ولاقصدك امين اتخاذ اولنان
كيمسنه نزدنده بولنان شى
ديمكدر .
وديعه ايسه بر كيمسه يه دفع
وَترك اولنان مالدر .

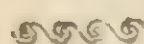
اِمتِثال } — [ع] برنجيسى
اِنقِياد } ايكنجيسندن اقوادر.
بناءً عليه (امتثالى) كمال ايله
برابر قوللانلمليدر .

اُمَّتْ —[ع] من قبل الرحمن
كندولرينه پيغمبر كوندرلمش
اولان جماعت. (تعبير شرعيدر)
قَوم —[ع] منشأ وَ لسان
وَعادتلرى متحد اولان جماعت.
(تعبير تاريخيدر)
مِلَّتْ —[ع](امت)معناسنه‌در .
(دين وَملت بردر ، الحق
دين اللهه ، ملت رسول اللهه
نسبتله‌در)

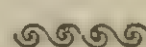

اَمْراض —[ع]داخلى وَخارجى
خسته‌لقلر حقنده وَ بعضاً
معنوياتده مستعملدر :
اَسْقام —[ع] خارجى خسته‌
لقلر . منحصراً ماديا تده
مستعملدر .

اُمُورْ —[ع] ایش ، کیفیت معناسنه اولان (امر)ك جمعی.

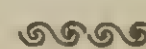
اَوَامِرْ - [ع] بیوروق دیمك اولان (امر)ك جمعی.

اِنْذارْ —[ع] تخوفدن اخبار.

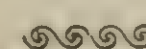
تَهْدِیدْ —[ع]مع الانذار تخویف

تَخْوِیفْ —[ع] قورقوتمق.

اِنْزالْ — [ع] برشیئی اعلادن اسفله دفعةً ایندیرمك.

تَنْزِیلْ —[ع] بر شیئی علی - التدریج ایندیرمك.

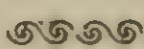
اِنْفاذْ — [ع] برحکمی اجرا ایتمك.

تَنْفِیذْ —[ع] بر حکمی اجرا ایتدیرمك.

اِنْهِماكْ / مَیلْ — [ع] برنجیسی ایکنجیسندن اقوادر.

بناءً علیه (کمال انهماك) دینیلهمز.

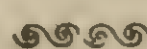
اِنْتِباه / تَیَقُّظْ — [ع] ایکنجیسی برنجیسندن اقوادر.

(کمال تیقظ) دینلمامیلی.

اِهانَتْ —[ع] بغیر حق تحقیر.

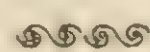
خِیانَتْ — [ع] ضد صداقت.

اَهلْ / اَصْحابْ —[ع] برنجیسی عام، ایکنجیسی خاصدر.

ایضاح } — [ع] ایکنجیسی
توضیح } برنجیسندن اقوادر :
(کمال توضیح) دیمالی.

آواز — [فا] سس (شدت
تأثر کوسترر)

آهنك — [فا] صوتك اصول
اوزره جریانی .

ترانه — [فا] صوت مدید.

ترنّم — [ع] صوت لطیف ایله
اجرای آهنك .

شروذ — [ع] سونجـدن
متحصل صوت.

صدا — [ع] صوتك عکسندن
متحصل ایکنجی سس.

زمزمه — [ت] متموج و
آهنکدار سس .

صفیر — [ع] اینجه دوزکون سس

صوت — [ع] سس :

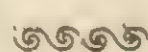
فریاد — [فا] صوت بلند :

لحن — [ع] صوت مؤثر :

ناله — [فا] ایکلتی .

نغمه — [ع] اوغولتیلی صوت.

نوا — [فا] لغمهٔ آهنکدار :

اولی — [ع] جواز مقـابلنده
استعمال اولنور :

صواب — [ع] خطا مقابلنده
استعمال اولنور :

ب

بَاطِلْ — [ع] اصلی وَ وصفی ثابت وَموجود اولان.

فاسد — [ع] اصلی موجود ، وصفی معدوم اولان .

بالارتجال — [ع] (بالبداهه) دن ابلغ وَ اقوادر .

بالبداهه — [ع] بلاتفكر نفسده بدايةً حاصل اولان بيلكيجلك.

بِالْجُمْلَه — [ع] كثرته تعلق ايدر.

فِى الْجُمْلَه — [ع] قلته تعلق ايدر.

بَدَنْ — [ع] جثه اعتباريله . (اوموز باشندن قالچه كميكنه قدر .)

جَسَدْ — [ع] لون اعتباريله . (رأس دخى داخل اولديغى حالده .)

بَذْرْ — [ع] حبوباته مخصوص تخم .

بَزْرْ — [ع] سبزه وَ چيچكه عائد تخم .

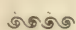
بُرْهَانْ — [ع] صورت ابديه‌ده صدقى اقتضاده .

بَيِّنَه — [ع] من حيث الافاده ثبوت دعواده .

حُجَّتْ — [ع] مقدمات يقينيه‌يه اختصاصده .

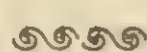
بَرْيَه —[ء] خلق معناسنه‌در.

بَرِيَّه — [ء] چول ، بيابان معناسنه‌در ؛

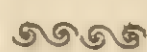
بَصَرْ — [ء] قلب كوزى § كوزده‌كى قوهٔ مرتبهٔ رؤيت.

نَظَرْ —[ء] جسم مادى معروف. § رؤيتى التزام ايچون تقليب حدقه ؛

بَعْض —[ء] تجزى قبول ايدن پارچه ؛

جُزْء —[ء] تجزى قبول ايتميان پارچه ؛

بَغْى —[ء] اهل اولمديغى منزلته تجاوزى طلب .

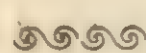
طُغيان —[ء] اولجه بولنديغى حالى تجاوز .

عِصْيانْ —[ء] انقياددن امتناع ؛

بَيانْ —[ء] دلالت لفظيه ايله برشيئى بيلديرمك .

تِبْيانْ — [ء] دلالت معنى ايله برشيئى بيلديرمك ؛

بَيتْ —[ء] هيچ اولمزسه بر دهليزى اولان مسقف مسكن.

مَنْزِلْ—[ء] بر آدمك مع عائله ساكن اوله بيله‌جكى مطبخلى وحوليلى مسقف مسكن ؛

ت

تأليف —[ع] مواد متناسبه‌یی قریحه اولمیوب جمع ایتمك . (كلمات حقنده)

تحریر —[ع] قریحه‌دن یازمق .

ترتیب — [ع] موادك بعضنی بعضی اوزرینه گچیرمك .

تركیب —[ع] موادی یكدیكرینه ضم ایتمك .

تنظیم — [ع] جودت تركیبله مواد متناسبه‌یی وضعاً ترتیب .

ﻫﻫﻫﻫ

تأسیس —[ع] ماقبلنده حاصل اولمیان معنای آخری افاده ایچون لفظك بینهماده دورانی .

تأكید —[ع] لفظك ماقبلنده حاصل اولان معنانی تقریر وَ تقویه ایلمسی .

ﻫﻫﻫﻫ

تأمّل —[ع] برشیئك حقیقتنه اطلاع امليله دوشونمك .

تدبّر — [ع] وقوعی ملحوظ احواله قارشی تدبیر وَ چاره دوشونمك .

تفكّر — [ع] دلائل ظاهره‌یه نظراً اعمال فكر ایتمك .

تصوّر — [ع] عیناً وجودی اولمیان بر شیئك مفهومنه وجود ویرمك .

ﻫﻫﻫﻫ

تأویل —[ع] محتملات لفظدن برینی بیان .

تَعْبِيرْ —[ع] تفسير رؤيايه منحصردر .

تَفْسِيرْ —[ع] لفظ اصليسندن اسهل بر لفظ ايله تعبير .

تَأَنِّى —[ع] امرك وقوع وَ دخولندن اول .

تَوَقُّفْ —[ع] امرك وقوع وَ دخولندن صوكره .

تَبْدِيلْ —[ع] بر شيئى ديكر شيله دكيشديرمك .

تَحْرِيفْ —[ع] معنايه طوقو- نمقسزين لفظى دكيشديرمك.

تَحْوِيلْ —[ع] بر شيئك حال وَشكلنى دكيشديرمك .

تَصْحِيفْ —[ع] لفظ وَمعنانك خطاسنى دكيشديرمك.

تَغْيِيرْ —[ع] بسبتون باشقه بر حاله قومق .

تَجَزِّى —[ع] بالكليه اجزانك تفرقى .

تَشَعُّبْ —[ع] اصل واحده اتصالاتى منقطع اولميه رق بعض اجزانك بعضندن امتيازى .

تَحْرِيرْ —[ع] معنانك كتابت ايله بيانى .

تَقْرِيرْ —[ع] معنانك تعبير ايله (شفاهاً) بيانى .

تَحْقِيقْ —[ع] مسائل ايله اثبات.

تَدْقِيقْ —[ع] دلائل ايله اثبات.

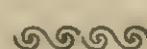
تحویل — [ع] ذاتده .

تغییر — [ع] صفاتده .

تخیّل — [ع] حواس خمسهٔ ظاهره‌نك بریله ادراك .

توهّم — [ع] محسوساته متعلق معنای جزئی‌یی ادراك .

ترجّی — [ع] وقوعی هرحالده ممکن اولان احوالده .

تمنّی — [ع] وقوعی ممکن کبی کورینان احوال حقنده .

تسلیم — [ع] نزول قضادن صوکره .

تفویض — [ع] نزول قضادن اول

تسلیم } — [ع] برنجیسی
رضا } ایکنجیسندن اشدواقوادر .

تشخیص — [ع] باشقه بر شی مشترك اولمیه‌جق صورتده غیردن بر شیئك امتیازی .

تعیین — [ع] بر شیءٔ مبهمك معینیتی

تمییز — [ع] رفع شبهه ایده‌جك صورتده اجناس مختلطه‌دن بر جنس آیرمق .

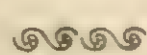

تصریح [ع] مجازه حملی وَ تأویلی محتمل اولمیه‌جق بر لفظ خالص ایله ادای معنی .

تعریف — [ع] بر لفظك لفظ دیکرله دلالت معنویه‌سنه وضوح ویرمك .

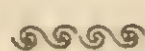
تَطْویل —[ع] زائدغیرمتعین.

حَشْو —[ع] زائد متعین .

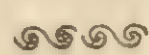
تَعْظیم —[ع] وصف وَکیفیت اعتباریله بیوتمك .

تَفْخیم —[ع] رقیتك ضدی اولان بیوكلك .

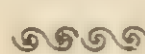
تَفْریق —[ع] برشیئی دیكر شیدن آیرمق. (هم مادیات، هم معنویاتده مخصوصدر)

تَمْییز —[ع] بر شیئك ایسنی فناسندن آیرمق. (معنویاتده مخصوصدر)

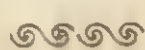
تَکْرار —[ع] فعلاً وَقولاً بر شیئك اعاده وَمرةً بعد اخری ذکری.

تَکْریر —[ع] برلفظك تنویر وَتأیید معنی ایچون ایکی وَیا دها زیاده کره ذکروایرادی.

تِلاوَت —[ع] برشیئك آهنك وَاحترام مخصوص ایله جهراً اوقونمسی : تلاوت قرأن .

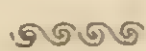
قِرائَت —[ع] بر شیئی علی العاده ـ جهراً وَخفیاً ـ اوقومق : قرائت عباره .

تَواضُع — [ع] (اخلاقه عائد)

خُشُوع — [ع] (اعضا وَ جوارح ایله)

خُضُوع — [ع] (قلباً)

تَهَکُّمْ —[ع] ظاهری جدی ، باطنی هزل .

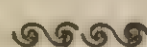
لَطِفَه —[ع] تربیه داخلنده طاقلمه .

هَزْلْ —[ع] جدیتی اراده قلمنان ذم مستحقر ،

ث

ثَمَنْ —[ع] بایع ایله مشتری آره‌سنده بالتراضی تقدیر اولنان مقدار .

قِیْمَتْ —[ع] برشیئك مقدارینه موافق وَمناسب اولان مبلغ.

ثَنَاءْ —[ع] تعظیمی مشعر کلمه‌نك ذکری .

حَمْدْ / شُکْر —[ع] حمد شکردن ابلغ وَاقوادر. چونکه: حمد شکر مقامنده استعمال اولنورسه‌ده شکر حمد یرنده قوللانیله‌مز .

ج

جُرْم — [ع] صوچ، قباحت.

جِرْم — [ع] جسم، جسم سماوی § حجم.

جَلاٰلْ — [ع] صفات حقنده مستعملدر.

عَظَمَتْ — [ع] ذات وصفات حقنده = (اجسامه ده شاملدر)

جَماٰلْ — [ع] کوزللك — (بورون جهتیله)

حُسنْ — [ع] بصر و بصیرتده مستحسن وطبیعتك میل ایتدیکی شی.

حَلاٰوَتْ — [ع] کوزللك (کوز جهتیله)

صَباٰحَتْ — [ع] کوزللك (وجه جهتیله)

مَلاٰحَتْ — [ع] کوزللك (فم جهتیله)

جَوٰارِحْ — [ع] ایشه یارایان اعضای خارجیه.

اَعْضاٰ — [ع] بالعموم عضولر. (داخلی، خارجی).

جُودْ — [ع] وارلقده سماحت.

سَخاٰ — [ع] یوقلقده سماحت.

كَرَمْ —[ع] مقتضيات اصالتدن اولان سماحت .

جَمَاعَتْ —[ع] مقدار اقليسى اوچ اولان هيئت .

جَمِّ غَفيرْ — [ع] شمول و احاطه موضعنده استعمال اولنور .

جَيْش —[ع] (١٠٠٠) دن (٤٠٠٠)ه قدراولان عسكر.

سَرِيَّه —[ع] (٥٠)دن (٤٠٠)ه قدر اولان عسكر .

طائفه — [ع] تقليل وتكثيرى قابل جمله‌دن بعضى.

عَشيرَتْ — [ع] بر رجلك اقاربنك تكثرايدن جماعت.

عِصابه —[ع] اوچدن قرقه قدر اولان هيئت .

فِئَه —[ع] غير منتظم جماعت.

فِرْقه —[ع] ناسدن متفرق بر جماعت .

فوج —[ع]سريعاً كچن خلق.

قبيله —[ع] اب واحداولادى.

كتيبه — [ع] (١٠٠) دن (١٠٠٠) ه قدر .

موكب —[ع] معيتده يورين

جَنازَه —[ع] بى روح انسان، انسان جسدى .

لاشَه —[ع] بى روح حيوان .

جُنْحَه [ع] مجازات تأديبيه‌يى مستلزم جرم .

قَباحَتْ [ع] مجازات تكديريه‌يى مستلزم جرم .

ح

حالْ —[ع] اعمدر .

شأنْ —[ع] احوال عظيمه‌یه اطلاق اولنور .

حُبُورْ —[ع] سونچ (اثری یوزده ظاهر اولور .)

سُرُورْ —[ع] سونچ (قلبده حاصل اولان لذت .)

فَرَحْ —[ع] روحدن زیاده جسمك حس ایتدیکی لذت .

حَسَدْ —[ع] غیرك زوال نعمتنی ارزو ایتمك .

غِبْطَه —[ع] غیرك زوال نعمتنی ارزو ایتمیه‌رك کندوسنده دخی انك مثلی بولنمسنی تمنی ایتمك .

حَرَكَتْ —[ع] جسمك تبدیل مكان ایتمسی .

مش —[ع] حركت مخصوصه .

حَسبْ —[ع] والده جهتیله .

نَسبْ —[ع] پدر جهتیله .

حَقْ —[ع] اقوال ، عقائد ، ادیان ، مذاهب وتفرعاتی حقنده .

صِدقْ —[ع] قول کاذب مقابلنده .

حکایه —[ع] بلاتغییر برمو-
ضعدن دیکر موضعه نقل
کلام .

نقل — [ت] بلااختصاص
بر موضعدن دیکر موضعه
کچمك .

حَیا —[ع] نفسك قبحیاتدن
انقباضی .

خَجل —[ع] نفسك فعلدن
صورت مطلقه‌ده انحصاری .

حَیْ —[ع] هرحیوان (حی)
در . لکن هر (حی)
حَیَوان اولان حیوان دکلدر .

حَیِّز —[ع] برجسمك سطح
خارجیسیله فضادن آیردیغی
محل .

مکان —[ع] بر جسمك سطح
داخلیسی مقداری .

خ

خالِص — [ع] ذاتنده‌کی شا-
ئبه‌سی مؤخراً زائل اولان .

صافی — [ع] اصلنده قطعیاً
شائبه‌سی بولنمیان .

خسوف — [ع] قمر حقنده .

کسوف —[ع] شمس حقنده .

خَطاء — [ع] یاکلشلق

(یاپانه موجب توبیخ اولورسه)

سَهوْ — [ع] یاکلشماق .

(یاپانه موجب تنبیه اولورسه)

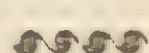
خَلائِقْ —[ع] (خلقه) نك جمعیدرکه : انسان دیمکدر.

خَلایِقْ —[ع]قادین خدمتجی، جاریه معناسنه اولوب مفرددر. بناءً علیه موقع استعمالنه ، شکل املالرینه دقت لازمدر.

خَواصْ — [ع] عمومیدر .

مَزایا — [ع] خصوصیدر .

خوان — [ع] اوزرنده طعام بولنمیان سفره .

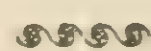
مائده — [ع] اوزرنده طعام بولنان سفره.

ذالْ — [ع] تصدیقات وَتصوراتده مستعملدر .

دَلیلْ — [ع] یالکز تصدیقاتده مستعملدر .

دَفعْ — [ع] (قبل الورود وَوقوع) باشدن صاومق .

رَفعْ — [ع] (بعد الورود وَ وقوع) ازاله ایتمك .

دقّتْ — [ع] اینجه‌دن اینجه‌یه باقمق .

اِغتِنا — [ع] زياده اوزه‌نه‌رك ودقت ايدرك چالشمق .

دَهرْ — [ع] مبداءوجودندن انقضاسنه قدر مدت عالم .

زَمانْ — [ع] وقتك قليل وكثيرينه اطلاق اولنور .

عَصرْ — [ع] يوز سنه .

قَرنْ — [ع] اكثريا سكسان سنه .

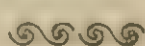

ذ

ذاتْ — [ع] معتبر وَ معزز اولان .

شَخصْ — [ع] معتبر وَ معزز اولميان كيمسه .

كيمسَه — [ع] اعتبـار قصد اولنميه‌رق لاعلى‌التعيين آدم .

ذَبحْ — [ع] بوغازلامق (حيوانات سائره حقنده) .

نَحرْ — [ع] بوغازلامق (دوه حقنده) .

ذِلَّهْ —[ع] بيلميەرك حلال قصديله ايشلنان كناه.

ذَنْبْ — [ع] كرك عمداً، كرك قصداً ايشلنان كناه.

مَعْصِيَّتْ —[ع] كناه كبيرەكه: بالالتزام ايشلنور.

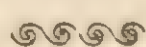
ذَمْ —[ع] صقت حقنده

لَوْمْ —[ع] شخصيت حقنده.

ذَهِنْ —[ع] علوم غير حاصله يى كسب ايچون استعدادك قوتى.

فِكْرْ —[ع] مطالبدن مبادى يه انتقال ومبادىدن مطالبه رجوع ،

ذُهُولْ —[ع] طارى اولان حيرتك تأثيريله تعقلده عدم استقرار .

سَهْوْ [ع] ياكلشلق، خفيف غفلت .

غَفْلَتْ — [ع] اقتضاسى بديهى اولان برشيئى عدم ادراك.

نِسْيَانْ — [ع] برشيئك لوحهٔ حافظەدن موقتاً وَ ابدياً سيلنمسى.

ـه

رَسُولْ —[ع] مستقل كتاب وَ شريعت صاحبى اولان پيغمبر .

نَبِى — [ع] مستقل كتاب وَ شريعتى اولميوب انجق ناسى شريعت قديمه اوزره طريق حقه دعوت ايدن پيغمبر . شو حالده هر رسول نبيدر ، فقط هر نبى رسول دكلدر .

رُكْنْ — [ع] برنجى فرضدن اقوادر بناء عليه هر ركن فرضدر .

فَرض — [ع] هر فرض ركن دكلدر .

رَمزْ — [ع] دوداقلريله وَ حاجبيله اشارت .

غَمْزَه —[ع] كوزايله اشارت .

رُؤيَتْ —[ع] بصر ايله ادراك مرئى .

نَظَرْ —[ع] رؤيتى التزام ايچون تقليب حدقه .

ريح — [ع] متحرك هوا (پك آز شدت ارائه ايدر) .

صبا — [ع] لطيف، خفيف روزكار.

صرصر — [ع] پك شدتلى ، صوغوق روزكار.

عاصف — [ع] شدتلى روزكار كه : تخريباتى بادى اولور .

نسيم — [ع] اك خفيف روزكار.

ز

زُهدْ — [ع] امر دينده اولان (پرهيز) .

زَهادَتْ — [ع] ذوق و صفاى دنيويدن يوز چويرمك .

س

ساكِنْ — [ع] اوطوريجى، اوطوران .

مَسْكونْ — [ع] اسكان اولنان محل .

سامِعْ — [ع] من غير قصدٍ بر كلامی استماع ایلیان .

مُسْتَمِعْ — [ع] بر شیئی استماع ایچون بالكلیه ذهنی . اكا وقف ایله قصد اصغا ایدن .

سِباقْ — [ع] ماقبل كلام حقنده .

سِیاقْ — [ع] ماقبل و مابعد كلام حقنده

سَبیلْ — [ع] یول (امور خیریه‌ده)

صِراط — [ع] « (امور كلیه‌ده)

طَریقْ — [ع] اعوجاج والتواسی اولمیان یول .

سَتْرْ — [ع] پرده واورتو ایله صاقلانان (اكثریا مادةً) .

كَتْمْ — [ع] كیزله‌مك ، میدانه چیقارمامق (اكثریا معناً)

سُرْعَتْ وقتنده ایدیلان سعی .

عَجَلَه — [ت] بر شیئك وقوعندن اول ایدیلان عمل .

سَعْیْ — [ع] اهتمامله چالیشوب چبالامق .

غَیْرَتْ — [ت] برامل تحتنده پك زیاده چالیشمق .

سُكُوتْ — [ت] صوصمه . (قدرت تكلم معتبردر)

صُمْتْ — [ع] صوصمه (قدرت تكلم معتبر دكلدر) .

سَلامَتْ — [ع] افاتدن خلاص و بری اولمق .

صِحَّتْ — [ع] امراضدن خلاص وبرى اولمق .

سَلْبْ — [ع] صفاتده.

حَذْفْ — [ع] ذاتده .

سَنَه — [ع] شمسك بروج اثنى عشرى قطعى .

عٰامْ — [ع] محرمدن ذى الحجه يه قدر اولان مدت .

سويلمك — [ع] تصديق وتأييدده .

ديمك —[ع] انكار وترددده.

سَهوْ — [ع] صاحبى جزئى بر تنبيه ايله متنبه اولورسه .

خَطٰاءْ —[ع] صاحبى جزئى بر تنبيه ايله متنبه اولمزسه .

س

شَفَقْ — [ع] كونشك غروبندن صوكره افق غربيده حاصل اولان قزيللق .

فَجْرْ — [ع] طلوع شمسدن اول افق شرقيده پيدا اولان قزيللق . [لسانمزده خطاءً برى ديكرى يرنده استعمال ايدلمكدهدر .]

ص

صاب / قولب } [ت] التك طوتەجق قسمنه اطلاق بو کلمەلرك ایکیسیده اولنورسەده برنجیسی دوزجه ویا براز اکریجه اولانه ، ایکنجیسی ایسه مطلقا معوج وحلقوی بولنانه دینلمکدەدر .

صَحْرا — [ع] نبات اولمیان واسع چول .

صَیْفاء — [ع] صو اولمیان چول .

صِفَتْ — [ع] موصوف ایله قائم اولان وَ واصف ایله تغیر ایتمیان افعال ممدوحه .

وَصف — [ع] واصف ایله قائم وانتقالی جائز اولان افعال .

صَناعَتْ — [ع] اهل علمك هنر ومعرفتنه دینور .

صِناعَتْ — [ع] اهل حرفتك هنر وَ معرفتنه دینور .

صَدَقه — [ع] محتاجین ایچون اولور .

هَدیّه — [ع] محبوبین ایچون اولور .

صَنَمْ — [ع] آلتون ، کموش

وَ يا اغاجدن ياپلان پت .

وَثَنْ — [ع] مطلقـا طاشدن معمول پت .

صَوتْ — [ع] صدا .

صَيتْ — [ع] ذكر حسن (صوت معنوى) .

ض

ضابِطَه —[ع] برشيئك فروعنى باب واحده جمع و خلاصه ايدن .

قاعِدَه —[ع] برشيئك فروعنى اَبواب شتاده جمع ايدن .

ضَحكْ — [ع] كولمك (صوتى قريبدن ايشيديلورسه .)

تَبَسُّم — [ع] بلاصوت انبساط وجه .

قَهقَهَه — [ع]صوت؛ اوزاقدن

ضِد — [ع] اجتماعى محـال ، ارتفاعى ممكن: سياه وَبياض.

نَقيض — [ع]اجتماع وَارتفاعى محال: موت، حيات.

ضَعف — [ع] عقل ورأى حقنده .

ضُعف — [ع] بدن حقنده.)

ضِيا — [ع] بالذات اولان ايدينلق: ضياى شمس.

نُورْ — [ع] بالعرض اولان ايدينلق: نور قمر .

ط

طائِفَه —[ع] جماعت كثيره .

فِرْقَه —[ع] جماعت قليله (طائفه‌دن جزء) .

طاعَتْ — [ع] مندوبه قدر اولان مأموراتك فعلى وَ كراهته قدر اولان منهياتك تركى .

عِبادَتْ —[ع] جنـات حقه قارشى كمال تذلل.

طاهِرْ — [ع] لمسه عائددر .

طيب — [فا] ذوقه عائددر.

طَبعْ — [ع] صورت مطاقه‌ده مبدأ حركت اولان شى .

طبیعت —[ع] من غیر شعور مبدأ حرکت اولان شی .

طَهارَتْ —[ع]معنوی تمیزلك

نَظ— [ع] غسل بدن و وضو و غُسل کبی ـات متنوعه‌ده .

ظ

ظَفَرْ — [ع] مصیبت دنیویه حقنده .

فُوزْ مصیبت اخرویه حقنده

فَلاٰ ـِ [فا] فوز و نجات .

ع

عٰادَتْ —[ع] افعالده .

عُرف —[ع] اقوالده .

عٰارِفْ[ع] جزئیاتده .

عٰالِمْ . کلیاتده .

عُجبْ —[ع] فضیلت جهتیله.

کِبرْ —[ع] جاه و ثروت جهتیله.

عَقلْ — [ع] وسائط ایله غائبی و مشاهداتله محسوسی مدرك اولان وادراکاته نفسی مستعد قیلان قوت .

فَهمْ — [ع] مخاطبك دلالت لفظیه‌سیله بر شیئه کسب یقین و تعلق .

عَزمْ — [ع] نیتی تنشیط و تضییق ایتمك.

قَصدْ —[ع] مطلوب اولان جهته صرف همت ایلمك .

عَظیمْ —[ع] مادیاتده .

کَبیرْ — [ع] معنویاتده.

عِلاجْ —[ع] مداوات مقصدیله خسته‌یه و یریلان مواد (تأثیر معتبر دکلدر .)

دَوا — [ع] تأثیر معتبر اولمق شرطیله و یریلان ویا آلنان علاج .

عَلاقه — [ع] حب قلبی .

عَشقْ — [ع] بر شیئه طبعك میلان فوق العاده‌سی .

مُحَبَّتْ — [ع] استلذاذ اولنان شیئه طبعك میلانی .

عَلاقه — [ع] امور ذهنیه‌ده، معقولاتده .

عِلاقه — [ع] امور خارجیه و محسوساتده .

عَمَلْ — [ع] قصده مقرون

اولمیان ایش (حیوان) وجماده نسبتی صحیحدر)

فِعل — [ع] قصده مقرون اولان ایش. (حیوانه نسبتی صحیح اولماز)

عَنُودْ — [ع] عن قصدٍ عناد ایدن .

عَنیدْ — [ع] عناد و مخالفت ایدن .

عَیانْ — [ع] جریان ماء ودمع.

عِیانْ — [ع] رؤیت .

غ

غایَه — [ع] بعد الشروع (خصوصاتده .)

غَرَضْ — [ع] قبل الشروع (خصوصاتده .)

غَرامْ — [ع] عشق شدید.

غِرامْ — [ع] بر کیلونك بیكده بر قسمی ــ كه : درهمدن کوچکدر .

غَسلْ — [ع] ییقامق (اكثریا موتا حقنده).

غُسلْ — [ع] جنابتدن، حیض و نفاسدن طهارت .

غِشاءْ —[ع] داخلدن قاپلیان زار ، غلاف.

غِطاءْ —[ع] خارجدن قاپلیان زار، غلاف .

غَضَبْ —[ع] مغضوب علیهه اضراری ارادهو طلب انتقام.

غَیظْ —[ع] غضب خفیف ، انفعال شدید .

غَمْ —[ع] بلااختصاص زمان اضطراب معنوی .

هَمْ —[ع] نفسه غلظت ویرن اضطراب مستقبلی .

ف

فاجِرْ —[ع] حقدن عدول و وجوه کفره سلوك ایدن.

فاسِقْ [ع]— طاعتدن خروج و ساحهٔ منهیاته دخول ایدن .

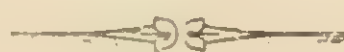
[فجور وفسق‌ده بویله‌در .]

فَرْضْ —[ع] علماً وعملاً لازم اولان.

واجِبْ — [ع] بالکز عملاً لازم، علماً غیر لازم.

فَقیرْ — [ع] کندوسنده ادنی برشی بولنان .

مِسْکین —[ع] کندوسنده ادنی برشی بیله بولنمیان.

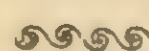

قصدْ —[ع] ارادهٔ حادثه.

نِیَّتْ — [ع] جلب منفعت ودفع مضرتدن دولایی غرضه موافق کورینان شیئلرده انبعاث قلب.

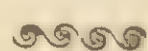
قَطْ — [ع]عرضاً شق ایتمك.

قَطعْ — [ع] مستطیلی صورتده کسمك .

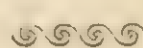
قِلّتْ — [ع] دیکر بر شیئه نسبتله بر شیئك ازلغی .

نَدْرَتْ —[ع] حد ذاتنده بر شیئك ازلغی .

قَمَرْ — [ع] بیك ارض اولان جسم سماویٔ معروف .

هِلالْ —[ع] اوچ کیجه لك آی.

قَولْ —[ع]عامدر. جناب حق وانسانه نسبتی جائزدر .

نُطقْ — [ع] خاصدر . يالكز انسانه نسبت ايديله بيلور .

ك

كَرامَتْ — [ع] خواص ولايتدندر .

مُعْجِزَه — [ع] خواص نبوتدندر .

كُلّ — [ع] اجزاسنه اطلاق اولنميان . بيت كبى .

كُلّى — [ع] جزئياتنه اطلاق اولنان . كلمه كبى .

كَلِمَه } — [ع] هر كلمه لفظدر . لكن هر لفظ كلمه دكلدر . چونكه
لَفْظ

كلمه معنالى سوزه اطلاق اولنور . لفظ ايسه معنالى ويا معناسز اوله رق اغزدن چيقان اصواته ديور .

ل

لاهُوتْ — [ع] خالق . روح . عالم علوى .

ناسُوتْ — [ع] مخلوق . بدن . عالم سفلى .

لَمس —[ع] حس ایله لصوق.

مَسْ —[ع] اصابتك اقل تمکنی.

لُعبْ [ع]— باطله اقبالده .

لَهوْ —[ع] حقدن اعراضده .

لُو — [ت] القابه وضمه‌دن عبارت بر حرکه‌سی بولنان ویا صوك حرکه‌سی ضمه اولان کلماته لاحق اولور : سعادتلو ، طاتلی سوزلو، نومرولو.

لی — [ت] دیکر کلماته داخل اولور : سویملی ، ذکاوتلی، تاریخلی .

م

مُبادَرَتْ —[ع] سرعت وغیرتله باشلامق .

مُثابَرَتْ —[ع] دوام اوزره اشتغال ، باشلانیلان ایشده دوام .

مُسارَعَتْ —[ع] کمال استعجال ایله باشلامق .

مَبادی — [ع] بلا واسطه مسائلك تعلق ایتدیکی شی .

مُقَدِّمَه —[ع] بالواسطه مسائلك توقف ایلدیکی شی.

مُبْهَمْ — [ع] غیر محدودده.

نَکرَه — [ع] محدودده .

مُضْمَرْ — [ع] ماقبله اشارتده.

مُجانَسَتْ — [ع] جنسيتده اتحاد.

مُساواتْ — [ع] كميتده اتحاد.

مُشابَهَتْ — [ع] كيفيتده اتحاد.

مُشاكَلَه — [ع] خاصه‌ده اتحاد.

مُطابَقَتْ — [ع] اطرافده اتحاد،

مُماثَلَتْ — [ع] نوعيتده اتحاد.

مُناسَبَتْ — [ع] نسبتده اتحاد.

مَحْذُورْ — [ع] صاقنه‌جق شى.

مَحْظُورْ — [ع] تقربى ممنوع اولان شى.

مَحْفِلْ — [ع] بالتصادف ويا صورت موقته‌ده طوپلانيلان محل.

مَجْلِسْ — [ع] مذاكره ايچون طوپلانيلان محل.

مُخاصَمَه — [ع] خلاف بين اثنين.

مُعارَضَه — [ع] مدافعه ايچون مقابله.

مُعانَدَه — [ع] معلوماتى اولمديغى حالده قوانده اصرار.

مُنازَعَه — [ع] مغلطه ايله اصرار.

مُناظَرَه — [ع] اظهار صواب ايچون ايكى شى بيننده‌كى نسبته بصيرتله نظر.

مُغالَطَه — [ع] حقه مشابه

مقدماتدن مرکب قیاس .

مَعْدُوم — [ع] موجودی اولمیان.

مَفْقُود — [ع] یوق دینه جك قدر آز اولان.

مَعْرَکه — [ع] موقع حرب.

مُعَسْکَر — [ع] موقع عسکری، اردوکاه.

مَکاتِب — [ع] مکتبك جمعی.

مَکاتیب — [ع] (مَکتوب)ك جمعی .

مُلك — [ع] جاریه مواشی کبی ذوی العقولده .

مِلك — [ع] عقار کبی جماداتدر.

میقات — [ع] وقت معین .

وَقت — [ع] لاعلی التعیین زمان.

ن

نا — [فا] صفتلره داخل اولور.

نی — [فا] اوائل اسماده بولنور.

نَثْر — [ع] موزون و مقفی اولمیان سوز .

نَظْم — [ع] موزون ومقفی

اولان سوز .

نُزُولْ —[ع] بلااختصاص اینمه.

هُبُوطْ — [ع] على سبيل القهر ایندیرلمه .

نُصْرَتْ —[ع] دفع ضررده یاردم .

مُعاوَنَتْ [ع]— بلا اختصاص یاردم .

و

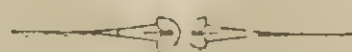
وُضُوءْ — [ع] ابدست .

وَضُوءْ — [ع] ابدست صویی.

وَعْدْ —[ع] مستقبلده ایدیله‌جك خیر و عاطفتی اخبار .

وَعِیدْ —[فا] مستقبلده ایدیله‌جك شر و مضرتی اعلام .

لاحقه

مجرد اولدقلری حالده الف مقصوره ایله یعنی الف کبی اوقونان (ی) ایله یازلمسی لازمکلان بعض کلمات مشهورهٔ مستعمله

اذی ـ اضحی ـ اعلی ـ اعمی ـ اولی ـ تعالی ـ دعوی ـ حمی ـ سلوی ـ شتی ـ شکوی ـ فتوی ـ قوی ـ مأوی ـ متبلی ـ متوفی ـ مثوی ـ مدعی ـ مشتی ـ مجری ـ مرسی ـ مستثنی ـ مسمی ـ معمی ـ معنی مقفی ـ ملغی ـ محشی ـ منفی ـ موتی ـ مولی ـ نصاری .

ختام

شیشلی : فی ۲۳ نیسان سنه ۱۳۲۲

مؤلفك آثار مطبوعه‌سی

مسائل طبیعیه — سؤاللی جوابلی اوله‌رق ترتیب ایدیلوب علوم طبیعیه وریاضیه‌دن باحثدر. [نسخ مطبوعه‌سی قالمامشدر]

کتابت درسلری — کتابت خصوصیه وتجاریه‌یه دائر بعض قواعد ونمونه‌یی حاویدر.

کلدستهٔ بدایع — کتابت رسمیه حقنده نظری وعملی اوله‌رق ترتیب ایدلمش انشا کتابیدر.

سجع وقافیه لغاتی — سجع وقافیه اعتباریله مرتب واون بش بیك قدر کلمه‌یی محتوی بر لغت کتابیدر [مشترکدر].

لغتچهٔ ادبیات — بتون اصطلاحات مرعیهٔ ادبیه‌یی تعریفلریله، مثاللریله حاوی بر اثردر.

دفتر غلطات — ۱۵۰۰ قدر غلط کلمه‌نك اصل ومنشألریله یدی یوزه قریب الفاظ مترادفه ومتشابهه‌نك محل استعماللرینی بینلرنده‌کی فروقی کوستررر بر لغتچه‌در.

رسملی قاموس عثمانی — ترکی، عربی، فارسی، اجنبی اوله‌رق لسان عثمانیده مستعمل (٤٠) بیك قدر کلماتی وعلمی، فنی، عسکری، طبی همان بالجمله اصطلاحاتی و(٢٠٠٠) قدر رسمی حاویدر. [طبع اولنمقده‌در.]

